

การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
เชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

อานันท์ สุจริตกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

THE DEVELOPMENT OF CONSTRUCTIVISM - BASED
INSTRUCTION WITH ANALYTICAL READING
TEACHING TO ENHANCE CRITICAL READING
SKILL FOR MATTHAYOMSUKSA 2 STUDENT

ANAN SUCHITKUL

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Educational program in Curriculum and Instruction

Academic Year 2016

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
เชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อผู้วิจัย อานันย์ สุจิตกุล

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

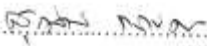
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

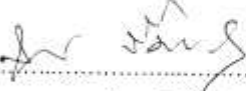

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิมบริบูรณ์)

..... กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมสุริย์ เขื่อนทอง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ชื่อผู้วิจัย	อานันย์ สุชิตกุล
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนนนท์ประสิทธิ์วิทยา จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีค่าความยาก ระหว่าง 0.02-0.08 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.4-0.95 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย 1) ทฤษฎี /หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติจริง เกิดความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ 3) กระบวนการเรียนการสอนของ

รูปแบบมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ และ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ

2) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คำสำคัญ: รูปแบบการสอน การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การอ่านเชิงวิเคราะห์

Title **The Development of Constructivism-based Instruction with Analytical Reading Teaching to Enhance Critical Reading Skill for Matthayomsuksa 2 Students**

Author **Anan Suchitkul**

Program **Curriculum and Instruction**

Major Advisor **Associate Professor Dr.Bang-orn Sereerat**

Co-advisor **Dr.Penporn Thongkamsuk**

Academic Year **2016**

ABSTRACT

The purposes of this quasi-experimental research were 1) to develop the constructivism-based instruction with analytical reading teaching to enhance critical reading skill for Matthayomsuksa 2 students and 2) to compare critical reading skill of Matthayomsuksa 2 students between before and after learning through the developed instruction. The sample included Matthayomsuksa 2/2 students from Nonprasitwittaya School obtained through cluster random sampling. The research instrument involved lesson plans and 4 multiple choice test of critical reading skill with $p = 0.02-0.08$, $r = 0.4-0.95$ and $\alpha = 0.86$. Data were collected in the 2nd semester of academic year 2015 and were statistically analyzed in MEAN, standard deviation and t-test.

The findings revealed as follows.

1. The components of constructivism-based instruction with analytical reading teaching to enhance critical reading skill for Matthayomsuksa 2 students delineated 1) theory/principle/concept focusing on self-directed learning via practice to gain the analytical thinking about the importance, relation, and principle 2) objectives focusing on analytical thinking about the importance, relation, and principle 3) learning activities with four steps: step 1 – introduction; step 2 – learning and elaborating; step 3 – synthesis and step 4 – evaluation and 4) learning outcomes focusing on analytical thinking about the importance, relation, and principle.

2. The critical reading skill of Matthayomsuksa 2 students after learning through constructivism-based instruction with analytical reading teaching was higher than that before the experiment at significance level .01.

Keywords: Instruction, Constructivism, Critical Reading

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตากรุณาและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร. เพ็ญพร ทองคำสุก รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์ และอาจารย์ทวีศักดิ์ จงประดับเกียรติ โดยได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่มิมีประโยชน์อย่างมากในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงจนเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษกร ปั่นหุ่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิโพธิ์ วัฒนานิมิตกุล ที่เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงานตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นที่คอยช่วยเหลือ ขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนท์ประสิทธิ์วิทยา จังหวัดนนทบุรี ที่ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณ คุณบิดา คุณมารดา ครอบครัว และครูอาจารย์ผู้มีพระคุณยิ่งในการให้การศึกษาค้นเป็นพื้นฐานสำคัญ คอยให้ความรัก กำลังใจ และสนับสนุนเป็นอย่างดีมาตลอด

อานันท์ สุขิตกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การพัฒนารูปแบบการสอน.....	7
ปรัชญาทางการศึกษา.....	14
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา.....	16
ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism).....	20
ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	28
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	41
บริบทของโรงเรียนนันทบุรีศรีวิทยา.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน.....	58
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน.....	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการพัฒนารูปแบบการสอน.....	64
ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน.....	67
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	80
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	82
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ.....	86
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	95
ภาคผนวก จ แบบตอบรับและบทความวิจัย.....	117
ประวัติผู้วิจัย.....	133

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และเวลาเรียนทุกชั้นปี.....	51
2	แบบแผนการทดลอง.....	62
3	การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	67
4	การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	87
5	การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ด้านความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	88
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	89
7	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	90
8	คะแนนสอบก่อนเรียน – หลัง เรียน.....	92

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2	ขั้นตอนการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างองค์ความรู้.....	26
3	การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับ การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	57
4	การพัฒนาขั้นตอนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	59

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีร่างกายและสติปัญญาที่สมดุล มีความรู้ มีคุณธรรม และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมือง มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงอายุใด โดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามความสามารถของตน อีกทั้งยังเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถสร้างองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และยังสามารถกำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ 5 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ในด้านการอ่านนั้นได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายของเนื้อหาหลัก และเข้าใจในบริบทโดยรอบ สามารถแยกแยะ ความสำคัญของสิ่งที่อ่านได้ สามารถอธิบาย และเสนอความคิดเห็นในเรื่องที่อ่าน สามารถเขียนกรอบความคิด แนวคิด ขยายความ เขียนรายงาน วิเคราะห์ วิจัยจากสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล และสามารถประเมินข้อมูลที่นำมาสนับสนุนได้อย่างถูกต้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.2) รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการตัดสินใจอย่างถูกต้องภายใต้การพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีเหตุผล และมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมการพัฒนาเด็กให้มีทักษะในการคิดสามารถทำได้โดยการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สนองจิรัฐ วัชรโรทัย, 2551, น.1)

ทักษะการอ่าน เป็นทักษะทางภาษาที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา สามารถส่งผลให้มนุษย์ประสบผลสำเร็จหรือ ล้มเหลวในการดำรงชีวิตได้ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วซึ่งมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งสิ้น การอ่านหนังสือ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทางที่เหมาะสมที่ควรและทันสมัย (สมพร มั่นตะสูตรแพ่งพิพัฒน์, 2547, น.1)

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้่านที่อยู่ในยุคสังคมข่าวสาร ซึ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลข่าวสารที่มีทั้งเชื่อถือได้ มีคุณค่า และข้อมูลที่เชื่อถือไม่ได้ บิดเบือนความจริง มีอคติ ลำเอียง ผู้่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณ์ญาณเพื่อประเมินสิ่งที่ตนอ่านและตัดสินใจว่าจะเชื่อได้มากน้อยเพียงใด (วิภา วิสเพ็ญ, 2535, น.143)

การสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ครูต้องหาวิธีทำให้นักเรียนเข้าใจ และรู้คำศัพท์ความหมายของคำศัพท์ก่อนที่จะทำความเข้าใจ ในการอ่านเรื่องราวต่างๆ ได้ ในการอ่านที่มีคุณภาพต้องอ่านอย่างรู้จุดมุ่งหมายว่าอ่านเพื่ออะไร และครูต้องมีเป้าหมายในการสอนด้วยว่าต้องการอะไรให้นักเรียนมีการพัฒนาการอ่านด้านใดบ้าง (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2550, น.8) การจัดรูปแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การให้อิสระแก่ผู้เรียนในการทำงาน และสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นช่วยให้ผู้่านมีความคิดกว้างขวาง รู้เท่าทันความเป็นไปของสิ่งต่างๆ รอบตัว ดังนั้นเราควรรหาเวลาอ่านหนังสือเป็นประจำจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง หากผู้่านรู้จักเลือกหนังสือวิธีอ่านทั้งอ่านออกและอ่านเป็น สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน และรู้จักการวิเคราะห์วิจารณ์ในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง (วัชรวิ บูรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ, 2550, น.9)

ดังนั้น ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านแก่นักเรียน เพื่อให้สามารถใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด และพัฒนาชีวิตให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยเฉพาะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการอ่านในระดับที่สูงกว่าการอ่านทั่วไป กล่าวคือไม่ใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังต้องมีการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านด้วย การอ่านเชิงวิเคราะห์จะช่วยฝึกให้ผู้่านใช้ความคิด สติปัญญา และมีความรอบรู้ต่อสิ่งที่ได้อ่าน การฝึกแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้่านคิดเป็น มีความรู้ที่กว้างขวาง และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญา ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป., น.10-12)

สำหรับแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์นั้นทำได้หลายวิธีแนวทางหนึ่งก็คือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน หรือนักเรียนมากกว่าครูหรือผู้สอน ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยตัวของเขาเองซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในวัตถุหรือเหตุการณ์นั้น การทำความเข้าใจและการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตัวของเขาเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด เรียนรู้ที่จะคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ วางแผนและตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สาริศา จันทรธรรม, 2548, น.3)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้
 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถใน
 การอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา เพื่อให้
 นักเรียนเกิดทักษะการอ่าน รู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ให้
 เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชีวิตครอบครัวและสังคมโดยรวมได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่าน
 เชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอน

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับ
 การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา 27 หมู่ 4
 ตำบลโสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 2 ห้องเรียน จำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา 27 หมู่ 4
 ตำบลโสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 40 คนโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับ
 การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 วันจันทร์ เวลา 14.30-15.30 น. ใช้เวลาใน
 การทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 60 นาที รวมเวลา 12 คาบ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อเรื่องจากข่าว เรื่องเตือนภัยเจ้าของรถ จากบทความเรื่อง ความจริงในชีวิต จากเรื่องสั้นเรื่องเรื่องธรรมชาติระดับใจ และจากสารคดี เรื่องมวยไทย มรดกชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เป็นแนวทางสำหรับครูในการนำรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนในกลุ่มสาระอื่นๆ
3. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนนี้ จะมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์มากขึ้นสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักตามปรัชญา ทฤษฎี แนวคิด รวมทั้งองค์ประกอบทางการสอน กระบวนการสอน เทคนิคการสอนแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายการสอนนั้น

รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง แบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประยุกต์มาจากรูปแบบการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองและรูปแบบการสอนตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบวัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน หมายถึงขั้นที่ครูสนทนา ชักถามกับนักเรียนในเรื่องที่กำลังสนใจ และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่ได้พบมา

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล หมายถึงขั้นที่ครูได้แจกใบความรู้และให้นักเรียนชมวิดิทัศน์ แล้วให้นักเรียนแจกแจงข้อมูลในเรื่องที่ได้ศึกษาจากใบความรู้และจากการชมวิดิทัศน์ ให้อยู่ในรูปผังกราฟฟิก

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ หมายถึงขั้นที่ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามที่ได้เตรียมไว้

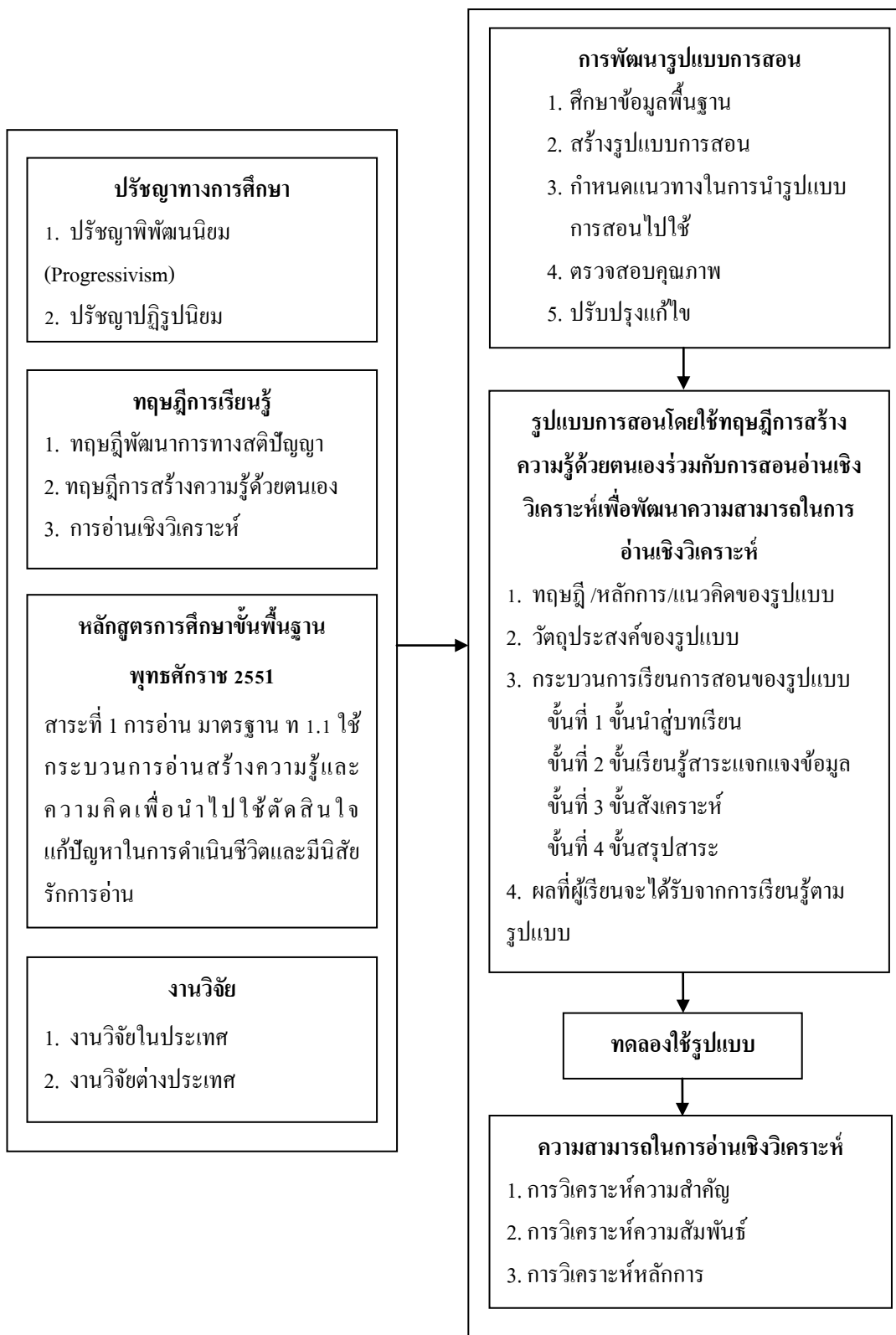
ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ หมายถึงขั้นที่ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อคิดที่แฝงอยู่จากเรื่องที่ได้รับจากใบความรู้

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยๆ ของการอ่านเรื่องราวที่กำหนดให้ โดยพิจารณาจากความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกตามประเภทของเนื้อหาที่วัดเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง บอกความสำคัญ วัตถุประสงค์ จุดเด่น จุดด้อย และเลศนัย ของข้อความ เรื่องราว เหตุการณ์ที่กำหนด
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง บอกความสัมพันธ์ของข้อความ เรื่องราวเหตุการณ์ที่กำหนด
3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การบอกคติ พิเศษ วัตถุประสงค์ ความเห็นและระบบข้อความ เรื่องราว เหตุการณ์ที่กำหนด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากปรัชญาพิพัฒนนิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ และบรุนเนอร์ นอกจากนี้ยังศึกษาแนวคิด พร้อมทั้งรูปแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยได้นำมาประยุกต์ใช้กับแนวความคิดและรูปแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้เสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาแบบการสอน
2. ปรัชญาทางการศึกษา
3. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา
4. ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)
5. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
6. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
7. บริบทโรงเรียนนันทบุรีศรีวิทยา
8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแบบการสอน

ความหมายของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนหรือรูปแบบการเรียนการสอนนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้ วิโณภู วัฒนานิมิตกุล (2540, น.52) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แบบแผนของการสอนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยจัดขึ้นอย่างมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการสอนที่ชัดเจน ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ทางการสอน ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ขั้นตอนการสอน การประเมินผล และกิจกรรมสนับสนุนอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนนั้นๆ

สุเทียบ ละอองทอง (2548, น.8) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แผนเชิงปฏิบัติของแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกระทำ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ตามเป้าหมาย

สุดาทิพย์ โพธิ์งาม (2550, น.11) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ โดยยึดหลักปรัชญา ทฤษฎี แนวคิดต่างๆ แสดงถึงความสัมพันธ์ของ

องค์ประกอบต่างๆ ทางการสอน ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ขั้นตอนการสอน การประเมิน และกิจกรรมสนับสนุนอื่นๆ อย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุจุดหมายของการสอนนั้น

วราภรณ์ สุขประวิทย์ (2552, น.11) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนของการจัดการเรียนการสอนที่มีจุดเน้นเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจัดทำขึ้นอย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุจุดหมายของการจัดการเรียนการสอนนั้น โดยยึดปรัชญา แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการ ขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ ที่สามารถช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่ยึดถือ

เซเลอร์ และคณะ (Saylor and others, 1981) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนของการสอนที่มีการจัดพฤติกรรมขึ้นจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างเพื่อจุดมุ่งหมายหรือจุดเน้นเฉพาะและเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง

จอยซ์ และเวล (Joyce and Weil, 2000, p.2) กล่าวว่า รูปแบบการสอนเป็นแผนหรือแบบ ซึ่งสามารถใช้เพื่อการสอนในห้องเรียนทางตรงหรือการสอนเป็นกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรรายวิชาแต่ละรูปแบบจะให้แนวทางในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ต่างกัน

สรุปได้ว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบโดยยึดหลักตามปรัชญา ทฤษฎี แนวคิด รวมทั้งองค์ประกอบทางการสอน กระบวนการสอน เทคนิคการสอนแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายการสอนนั้น

หลักการพัฒนารูปแบบการสอน

ทิสนา แคมมณี (2552, น.220) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอน จะต้องสามารถทำนายผลที่เกิดขึ้นตามมาได้ มีศักยภาพในการสร้างความคิดรวบยอด และความสัมพันธ์ใหม่ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักการของรูปแบบนั้นๆ
2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนนั้นๆ
3. มีการจัดระบบ คือ มีการจัดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้นๆ
4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอนและเทคนิคการสอนอันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้นๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สัจด์ อูทรานันท์ (2552) กล่าวถึง การพัฒนารูปแบบการสอนว่าควรมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีแนวคิดหรือหลักการพื้นฐาน รูปแบบการสอนควรมีหลักการพื้นฐานเป็นส่วนประกอบ ซึ่งรูปแบบการสอนหนึ่งอาจมีเพียงแนวคิด หรืออาจจะมีหลายแนวคิด (Multidisciplinary) แนวคิด และหลักการพื้นฐานเหล่านี้จะใช้เป็นหลักหรือแนวทางในการเลือกกำหนดและจัดระเบียบ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้สอดคล้องต่อเนื่องกัน

2. มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันตลอดรูปแบบการสอน เป็นหน้าที่ของผู้ออกแบบการสอน จะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ ความละเอียดรอบคอบและคิดวิเคราะห์ จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ ทั่วไป และองค์ประกอบเฉพาะสาขา จะต้องเลือกให้เหมาะสม คือ มีความสัมพันธ์และส่งผล โดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกันเป็นลำดับกับแนวคิดหรือหลักการ พื้นฐาน นอกจากนี้รูปแบบการสอนควรมีลักษณะของการให้ความสำคัญขององค์ประกอบทั้งหมด ร่วมกัน กล่าวคือ ในรูปแบบการสอนหนึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีความสัมพันธ์กันและร่วมกัน ส่งผลต่อผู้เรียน กล่าวได้ว่ารูปแบบการสอนนั้นเป็นรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ

3. มีการพัฒนาหรือออกแบบอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและองค์ประกอบ กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญ จัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบให้สอดคล้องนำแผนการจัด องค์ประกอบไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และรับรองผลที่เกิดกับผู้เรียน ว่า สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการ จึงจะยอมรับว่าการจัดองค์ประกอบนี้เป็น รูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ

4. มีผลต่อการพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนทั้งเฉพาะเจาะจงและทั่วไป ซึ่งรูปแบบการสอน แต่ละรูปแบบจะส่งผลต่อผู้เรียนต่างกันออกไปตามแนวคิด และหลักการของรูปแบบการสอนนั้น ดังนั้นก่อนที่จะนำรูปแบบการสอนไปใช้ควรพิจารณาความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการ มิฉะนั้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น อาจจะไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้

5. มีแนวทางการนำไปใช้ รูปแบบการสอนจะต้องมีการกำหนดแนวทางการนำไปใช้อย่าง ชัดเจนเพื่อสะดวกกับครูผู้สอนในการนำไปปฏิบัติ เช่น การเตรียมของครูผู้สอน บทบาทของครู ผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เป็นต้น ช่วยให้เห็นภาพและสามารถปฏิบัติได้ง่าย ส่งผลให้เกิดการสอนตามรูปแบบที่มีประสิทธิภาพบรรลุผลตามที่ต้องการมากขึ้น

จอยซ์และเวล (Joyce and Weil, 2000, p.239) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการสอนควร ดำเนินการภายใต้หลักการดังต่อไปนี้

1. การพัฒนารูปแบบการสอนต้องมีทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นต้น
2. เมื่อพัฒนารูปแบบการสอนแล้ว ก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบ ทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุง

3. การพัฒนารูปแบบการสอน อาจออกแบบให้ใช้ได้อย่างกว้าง หรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

4. การพัฒนารูปแบบการสอน จะต้องมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นตัวตั้งในการพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนไปใช้ กล่าวคือ ถ้าผู้ใช้นำรูปแบบการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักของรูปแบบแล้วจะเกิดผลสูงสุด อย่างไรก็ตามรูปแบบการสอนนั้นๆ อาจนำไปประยุกต์ใช้สถานการณ์อื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการสอนมีหลักการที่สำคัญคือ ต้องมีแนวคิด/ทฤษฎีรองรับ และมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันตลอดรูปแบบการสอน จะต้องมีจุดมุ่งหมายหลักที่มีผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนทั้งเฉพาะเจาะจงและทั่วไป มีแนวทางการนำไปใช้ เมื่อพัฒนารูปแบบการสอนแล้วก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายจะต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุง

ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอน

วิโภภฐ์ วัฒนานิมิตกุล (2540, น.15-16) กล่าวถึง ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการสอนไว้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอน ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันและดำเนินการจัดการศึกษา เช่น คุณภาพการศึกษา ปัญหาด้านการศึกษา เป็นต้น แล้วระบุเป็นประเด็นที่ต้องการพัฒนา
2. กำหนดปรัชญาการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและประเด็นที่ต้องการพัฒนา เพื่อใช้แนวคิดของปรัชญาการศึกษาเป็นทิศทางในการพัฒนารูปแบบการสอน
3. กำหนดขอบข่ายและวิธีการ กำหนดกรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
4. กำหนดแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ
5. กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 2 การสร้างรูปแบบการสอน ดำเนินการ ดังนี้

1. นำองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่ได้ดำเนินการไว้แล้วในขั้นที่ 1 มาสร้างความสัมพันธ์กันแล้วนำเสนอในรูปแบบของแผนภูมิรูปแบบการสอน
2. นำเสนอรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการสอน โดยจัดทำเป็นรูปแบบการสอนฉบับร่าง แล้วนำรูปแบบการสอนฉบับร่างนี้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำ

ขั้นที่ 3 การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการสอน

ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่มีจุดมุ่งหมายในการเตรียมเอกสารต่างๆ ที่จะสามารถอธิบายการนำรูปแบบการสอนไปใช้ปฏิบัติจริง เช่น คู่มือการใช้รูปแบบการสอน คู่มือการสร้างสื่อที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอน และเอกสารประกอบการสอน

การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบการสอน ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

1. นำเอกสารรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบการสอนให้ผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 5 ท่าน ตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

2. นำแผนการสอนตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงด้านภาษาที่ใช้ระยะเวลาในแต่ละกิจกรรม ตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการสอน

ขั้นที่ 5 การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการสอนและเอกสารประกอบการสอน

การปรับปรุงแก้ไข ดำเนินการ โดยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการตรวจแก้ไขและแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผลจากการทดลองใช้ มาพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบการสอนและเอกสารต่างๆ ที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

ทิสนา เขมมณี (2552) สรุปขั้นตอนการพัฒนาในรูปแบบการสอนออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสอนที่ต้องการ ซึ่งจะเป็นการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นสำคัญสำหรับนำมาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่จะพัฒนา

2. กำหนดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบการสอน เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการสอน ขั้นตอน และกิจกรรมการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น เป็นการกำหนดความสัมพันธ์แต่ละองค์ประกอบให้สอดคล้องกันตามแนวคิดและหลักการพื้นฐานที่ใช้

3. ตรวจสอบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน โดยเป็นการหาข้อมูลในเชิงประจักษ์เพื่อยืนยันว่าแผนการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบนี้มีคุณภาพและประสิทธิภาพจริง กล่าวคือ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้และเกิดผลต่อผู้เรียนตามที่ต้องการหรือที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ การหาข้อมูลเชิงประจักษ์ทำได้โดยการนำแผนการจัดองค์ประกอบไปทดลองใช้ในห้องเรียนตามระเบียบวิธีวิจัยที่เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและสามารถยืนยันได้ด้วยตัวเลข นอกจากนี้ยังสามารถใช้การตรวจสอบเชิงประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิใน

สาขาที่เกี่ยวข้องได้ ในทางปฏิบัติการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนจะเริ่มจากการตรวจสอบเชิงประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดองค์ประกอบให้เหมาะสมมากขึ้นก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ในห้องเรียน

4. การปรับปรุงรูปแบบการสอน เป็นการปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบการสอนที่ได้ทำการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นมีข้อบกพร่องน้อยลง โดยการนำสิ่งที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการสอนมาปรับปรุงแก้ไข สิ่งที่ปรับปรุงนี้อาจเป็นองค์ประกอบ ลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ตลอดจนแนวการใช้รูปแบบการสอน

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการสอนประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดและองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการสอนและสิ่งที่ต้องการ
2. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอน
3. การสร้างรูปแบบการสอน
4. การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอน
5. การปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสอน

การนำเสนอรูปแบบการสอน

การนำเสนอรูปแบบการสอนเป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างผู้พัฒนารูปแบบการสอนกับผู้สนใจจะนำรูปแบบการสอนนั้นๆ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีนักการศึกษาได้เสนอแนวทางในการนำเสนอรูปแบบการสอน ดังนี้

ทิสนา เขมมณี (2552, น.223-296) ได้นำเสนอรูปแบบการสอนเพื่อให้ผู้สนใจนำไปปรับประยุกต์ใช้โดยการนำเสนอให้เห็นภาพรวมของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของรูปแบบ ในส่วนนี้เป็นการอธิบายเกี่ยวกับ ทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบการสอนนั้นๆ

ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ในส่วนนี้เป็นการระบุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ซึ่งอาจเป็นวัตถุประสงค์ใน 2 ลักษณะ ขึ้นอยู่กับประเภทของรูปแบบการสอนนั้นๆ กล่าวคือ หากรูปแบบการสอนนั้นเป็นรูปแบบการสอนโดยทั่วไป วัตถุประสงค์จะมีลักษณะกว้างๆ คือ สามารถนำรูปแบบการสอนนั้นไปใช้ทั่วไปทุกกรณี ส่วนรูปแบบการสอนที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง จะมีวัตถุประสงค์ของรูปแบบ คือ ซึ่งเฉพาะเจาะจงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ดังนั้นองค์ประกอบของรูปแบบการสอนในส่วนที่ 2 ที่นำเสนอจึงเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนไปใช้ได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามลำดับ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ โดยระบุด้านวิธีการ พร้อมทั้งบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนนำไปประยุกต์ใช้

ส่วนที่ 4 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบในส่วนนี้เป็นการระบุผลที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนหากได้รับการสอนตามรูปแบบนั้นๆ องค์ประกอบที่นำเสนอส่วนนี้จึงเป็นเสมือนเกณฑ์การประเมินเบื้องต้นเพื่อประเมินผลจากการใช้รูปแบบการสอนนั้น

วิโพลฐ์ วัฒนานิมิตกุล (2540, น.5) กล่าวว่า ส่วนประกอบของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น และจำเป็นต้องนำเสนอเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ศึกษารูปแบบการสอนนั้นๆ ควรประกอบด้วย

1. ความหมายของรูปแบบการสอน
2. ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของรูปแบบการสอน
3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน
4. ลักษณะเด่น ข้อจำกัด ขอบเขตของรูปแบบการสอน (ถ้ามี)
5. กระบวนการของรูปแบบการสอน
6. เทคนิคบางประการที่จำเป็นต้องนำไปใช้ในรูปแบบการสอน (ถ้ามี)
7. ผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอน

จอยซ์และเวล (Joyce and Weil, 2000, p.243) ได้แบ่งการนำเสนอรูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ เป็นที่มาของรูปแบบการสอน ประกอบด้วยเป้าหมายของรูปแบบ ทฤษฎี และข้อสมมติที่รองรับรูปแบบ หลักการและมโนทัศน์สำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอนนั้น

ส่วนที่ 2 รูปแบบการสอน เป็นการอธิบายถึงตัวของรูปแบบการสอน ซึ่งจะนำเสนอเป็นเรื่องราวอย่างละเอียดและเน้นการปฏิบัติได้ แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ

1. ขั้นตอนของรูปแบบ (Syntax หรือ Phases) เป็นรายละเอียดว่า รูปแบบการสอนนั้นมีกี่ขั้นตอน โดยเรียงลำดับกิจกรรมที่สอนเป็นขั้นๆ แต่ละรูปแบบมีจำนวนขั้นตอนการสอนไม่เท่ากัน
2. รูปแบบปฏิสัมพันธ์ (Social system) เป็นการอธิบายถึงบทบาทของครู นักเรียนและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในแต่ละรูปแบบบทบาทของครูจะแตกต่างกันไป เช่น เป็นผู้นำกิจกรรม ผู้อำนวยการผู้อำนวยความสะดวก ผู้ให้การแนะแนว เป็นแหล่งข้อมูล เป็นผู้จัดการ เป็นต้น ครูอาจเป็นศูนย์กลางในบางรูปแบบหรืออาจมีบทบาทเท่าๆ กันก็ได้
3. หลักการแสดงการโต้ตอบ (Principles of reaction) เป็นการบอกถึงวิธีการที่จะแสดงออกของครูต่อผู้เรียน การตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้เรียนกระทำ เช่น การปรับพฤติกรรมโดยการให้รางวัล

หรือการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยการจัดบรรยากาศอิสระ โดยไม่มีการประเมินว่าผิดหรือถูก เป็นต้น

4. สิ่งสนับสนุนการสอน (Support system) เป็นการบอกถึงเงื่อนไขสิ่งที่เป็นต่อการใช้รูปแบบการสอนนั้นให้เกิดผล เช่น รูปแบบการสอน แบบการทดลองในห้องปฏิบัติการต้องใช้นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้ว เป็นต้น

ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ เป็นการแนะนำและตั้งข้อสังเกตการใช้รูปแบบการสอนนั้น เช่น จะใช้กับเนื้อหาประเภทใดจึงเหมาะสม รูปแบบนั้นเหมาะกับเด็กระดับอายุใด เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้คำแนะนำอื่นๆ เพื่อให้การใช้รูปแบบการสอนนั้นมีประสิทธิผลที่สุด

ส่วนที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจะส่งผลต่อผู้เรียนไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ผลที่เกิดจากการสอนของครู ที่จัดขึ้นตามขั้นตอนของรูปแบบการสอน อีกส่วนหนึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อมซึ่งถือว่าเป็นผลกระทบที่เกิดจากการสอนของรูปแบบนั้น เป็นสิ่งที่คาดว่าจะเกิดแฝงไปกับการสอนที่สามารถใช้เป็นการพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนไปใช้

จากการศึกษาการนำเสนอรูปแบบการสอนดังที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การนำเสนอรูปแบบการสอนเป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างผู้พัฒนารูปแบบการสอนกับผู้สนใจ นำรูปแบบการสอนนั้นๆ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบการสอนเป็น 4 ส่วน คือ 1) ทฤษฎี หลักการ แนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ

ปรัชญาทางการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดจากปรัชญาการศึกษา และได้นำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ปรัชญาพัฒนานิยม (Progressivism)

ปรัชญานี้เป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้น โดย ฟรานซิส ดับเบิลยู ปาร์คเกอร์ (Francis W.Parker) แต่ผู้ที่ทำให้ปรัชญานี้แพร่หลายโดยข้อเขียนคือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งสามารถสรุปหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาพัฒนานิยมได้ (สุจิตรา อ่อนค้อม, 2551, น.49) ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษามุ่งพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา โดยเน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นเกณฑ์ในการจัดการศึกษาจัดหาประสบการณ์หรือวิธีแก้ปัญหา เพิ่มเติมความรู้ให้กว้างขวาง สรุปเป็นหลักเกณฑ์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไป

2. องค์ประกอบของการศึกษา

2.1 หลักสูตร เน้นให้ผู้เรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตจริงที่มีความสัมพันธ์กับสังคม นำกระบวนการแก้ปัญหาทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา ทั้ง ในบทเรียนและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 ครู ทำหน้าที่แนะแนวทาง ไม่เป็นผู้ออกคำสั่ง มีความรู้ในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน จัดสภาพโรงเรียนและห้องเรียนให้พร้อมที่จะศึกษาเล่าเรียน

2.3 ผู้เรียน ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและทำงานร่วมกัน เพื่อให้การเรียนรู้การสอนตรงกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน

2.4 โรงเรียน ทำหน้าที่เป็นแบบจำลองสังคมและชีวิตที่ดิงามโดยการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน สร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ มีความพร้อมและความเข้าใจสังคมอย่างดีพอที่จะออกไปพัฒนาสังคมได้

2.5 กระบวนการเรียนการสอน เป็นการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุด ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากแนวความคิดของปรัชญาพัฒนานิยม สรุปได้ว่า การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูเป็นผู้แนะแนวทางและสร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

ปรัชญาปฏิรูปนิยม(Reconstructionism)

ปรัชญานี้เกิดขึ้นจากแนวคิดที่ว่า การศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับสังคม มีบทบาทในการปฏิรูปสังคม ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม โดยการสร้างระเบียบของสังคมขึ้นมาใหม่บนรากฐานสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เป็นสังคมที่มีความเสมอภาคและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ผู้นำปรัชญาปฏิรูปนิยมนี้คือจอร์จคาน์ (George Count) ฮาโรลด์ รั๊ก (Harold Rugg) และธีโอดอร์ บรามเมลล์ (Theodore Brameld) ซึ่งสามารถสรุปหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาปฏิรูปนิยมได้ (สุจิตรา อ่อนค้อม, 2551, น.49) ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสังคมโดยตรงมุ่งสร้างสังคมประชาธิปไตย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสังคมโดยรวมควบคู่ไปกับของตนเอง

2. องค์ประกอบของการศึกษา

2.1 หลักสูตร เป็นหลักสูตรเน้นด้านสังคมเป็นแกนหลักสำคัญเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพสังคม มีความพร้อมในการคิดหาแนวทางในการแก้ปัญหา และนำผลที่ได้มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ครูผู้สอน ต้องสามารถทำให้ผู้เรียนเห็นว่ามี ความจำเป็นที่จะต้องสร้างสรรค์สังคมใหม่โดยอาศัยกระบวนการแบบประชาธิปไตย ครูไม่ใช่ผู้คอยชี้แนะเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคอยกระตุ้นเร้าให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบกพร่องของสังคม มีความเสียสละและอุทิศตนเพื่อสังคม

2.3 ผู้เรียน คือผู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาสังคม และมีความยุติธรรม ดังนั้นผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังให้ตระหนักในวิธีการทำงานร่วมกันเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาของสังคม ด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ

2.4 โรงเรียนมีบทบาทในการนำทางให้ผู้เรียนได้พบกับระเบียบของสังคมใหม่โดยให้ฝึกคิดในด้านความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้พร้อมที่จะร่วมมือในการวางแผนให้กับสังคมใหม่ และโรงเรียนมีหน้าที่สร้างบรรยากาศแบบสังคมประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน

2.5 การจัดกระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยใช้วิธีการต่างๆ ไม่ส่งเสริมการเรียนแบบท่องจำและการสอนแบบบรรยายจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นแบบอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้

จากแนวความคิดของปรัชญาปฏิรูปนิยม สรุปได้ว่า การจัดการศึกษามุ่งเน้นพัฒนาสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิคต่างๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี, 2554, น.64-68) ได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่าเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยเป็นลำดับขั้นดังรายละเอียด ดังนี้

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ มีสาระสรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่างๆ เป็นลำดับขั้นดังนี้

1.1 **ขั้นรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (Sensorimotor Period)** เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 0-2 ปี ความคิดของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับ การรับรู้และการกระทำ เด็กยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง และยังไม่สามารถเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น

1.2 **ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Period)** เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-7 ปี ความคิดของเด็กวัยนี้ยังขึ้นอยู่กับ การรับรู้เป็นส่วนใหญ่ยังไม่สามารถที่จะใช้เหตุผลอย่างลึกซึ้ง แต่สามารถเรียนรู้และใช้สัญลักษณ์ได้ การใช้ภาษาแบ่งเป็นขั้นย่อยๆ 2 ขั้น คือ

1) **ขั้นก่อนเกิดความคิดรวบยอด (Pre-Conceptual Intellectual Period)** เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-4 ปี

2) **ขั้นการคิดด้วยความเข้าใจของตนเอง (Intuitive Thinking Period)** เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 4-7 ปี

1.3 **ขั้นการคิดแบบรูปธรรม (Concrete Operational Period)** เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 7-11 ปี เป็นขั้นที่การคิดของเด็กไม่ขึ้นอยู่กับ การรับรู้จากรูปร่างเท่านั้น เด็กสามารถสร้างภาพในใจ และสามารถคิดย้อนกลับได้ มีความมั่นใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวเลขและสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น

1.4 **ขั้นการคิดแบบนามธรรม (Formal Operational Period)** เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กในช่วงอายุ 11-15 ปี เด็กสามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ และสามารถคิดตั้งสมมติฐานและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้

2. ภาษาและกระบวนการคิดของเด็กแตกต่างจากผู้ใหญ่

3. กระบวนการทางสติปัญญา มีลักษณะดังนี้

3.1 **การซึมซับหรือการดูดซึม (Assimilation)** เป็นกระบวนการการรับรู้เรื่องราว และเหตุการณ์ต่างๆ เข้ามาเก็บสะสมไว้เพื่อประโยชน์ในโอกาสหน้า

3.2 **การปรับและจัดระบบ (Accommodation)** คือกระบวนการปรับความรู้เดิมและความรู้ใหม่ให้เข้ากันเป็นระบบที่ตนเองสามารถเข้าใจได้

3.3 **การเกิดความสมดุล (Equilibration)** เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการปรับ ถ้าการปรับเป็นไปอย่างสอดคล้องก็จะก่อให้เกิดความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาขึ้นในตัวบุคคล

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. ในการพัฒนาเด็ก ควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก และจัดประสบการณ์ให้เด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการนั้น ไม่ควรบังคับให้เด็กเรียนสิ่งที่ยังไม่พร้อม หรือยากเกินพัฒนาการตามวัยของตน เพราะจะก่อให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีได้

1.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัยของตนสามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปสู่พัฒนาการขั้นสูงได้

1.2 เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกัน ถึงแม้อายุจะเท่ากัน แต่ระดับพัฒนาการอาจไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขา

1.3 ในการสอนควรใช้สิ่งที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้เด็กเข้าใจลักษณะต่างๆ ได้ดีขึ้นแม้พัฒนาการในช่วงการคิดแบบรูปธรรมเด็กสามารถสร้างภาพในใจได้ แต่การสอนที่ใช้อุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรมจะช่วยให้เด็กเข้าใจชัดเจนขึ้น

2. การให้ความสนใจและสังเกตเด็กอย่างใกล้ชิดจะช่วยให้ได้ทราบลักษณะเฉพาะตัวของเด็ก

3. ในการสอนเด็กเล็กๆ เด็กจะรับรู้ส่วนรวม (Whole) ได้ดีกว่าส่วนย่อย (Part) ดังนั้นครูจึงควรสอนภาพรวมก่อนแล้วจึงแยกส่วนที่ละส่วน

4. ในการสอนสิ่งใดให้กับเด็ก ควรเริ่มจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อนแล้วจึงเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่าการทำเช่นนี้จะช่วยให้กระบวนการซึมซับและการจัดระบบความรู้ของเด็กเป็นไปอย่างดี

5. เปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ช่วยให้เด็กคลุกคลีข้อมูลเข้าสู่โครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กอันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก

จากแนวความคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ สรุปได้ว่า เด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติไม่ควรจะเร่งให้เด็กข้ามขั้นตอนการพัฒนาการเพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่สามารถจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเพื่อให้เด็กพัฒนาการไปสู่ขั้นที่สูงกว่าได้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรุนเนอร์

บรุนเนอร์ (Bruner, 1969, p.1-54) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตนเอง (Discover Learning) แนวคิดที่สำคัญของบรุนเนอร์ มีดังนี้

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

1. การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียนและสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ

3. การคิดแบบหยั่งรู้ (Intuition) เป็นการคิดหาเหตุผลอย่างอิสระที่สามารถช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้

4. แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

5. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์แบ่งออกได้เป็น 3 ชั้นใหญ่ๆ คือ

5.1 ชั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือ ชั้นของการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่างๆ การลงมือช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

5.2 ชั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นชั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพแทนของจริงได้

5.3 ชั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นชั้นการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมได้

6. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอดหรือสามารถจัดประเภทของสิ่งต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

7. การเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุด คือ การให้ผู้เรียนค้นพบกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Discovery Learning)

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. กระบวนการค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ดีมีความหมายสำหรับผู้เรียน

2. การวิเคราะห์และการจัดโครงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำก่อนการสอน

3. การจัดหลักสูตรแบบเกลียว (Spiral Curriculum) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสอนเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดเดียวกันแก่ผู้เรียนทุกวัยได้ โดยต้องจัดเนื้อหาความคิดรวบยอดและวิธีสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน

4. ในการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระให้มาก เพื่อช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

5. การสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน

6. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

7. การสอนความคิดรวบยอดให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น

8. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้คือ

จากแนวความคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้และมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้มีกระบวนการคิดอย่างอิสระ

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีรากฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism) อันได้แก่ พื้นฐานของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget's cognitive development theory) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner's cognitive development theory) ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาและการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสเชล (Ausubel's cognitive structure and meaningful learning) ทฤษฎีเน้นปฏิสัมพันธ์และวัฒนธรรมของไวโกตสกี (Vygotsky's social formation of mind) ปรัชญาการศึกษาของดีวอี้ (Dewey) ปรัชญาการศึกษาของกู๊ดแมน (Goodman)

นักทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ได้ประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยาและปรัชญาการศึกษา ดังกล่าวข้างต้นในรูปแบบและมุมมองใหม่ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. กลุ่มที่เน้นกระบวนการรู้คิดในตัวบุคคล (Radical constructivism or personal Constructivism oriented constructivist theories) เป็นกลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นรายบุคคล โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิด แรงจูงใจ และความสนใจอยู่แล้ว เมื่อได้เริ่มรับรู้หรือมีปฏิสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ทางกายภาพในชีวิตประจำวันก็จะเกิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นครูจึงมีบทบาทเป็นผู้พัฒนาให้นักเรียนแต่ละคนรู้วิธีเรียนและรู้วิธีคิด เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกลุ่มนี้อ้างอิงทฤษฎีของเพียเจต์เป็นสำคัญ

2. กลุ่มที่เน้นการสร้างความรู้โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social constructivism or Socially oriented constructivist theories) เป็นกลุ่มที่เน้นว่ามนุษย์เกิดการเรียนรู้ได้ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนและสภาพแวดล้อมทางสังคม จึงมีความเชื่อว่าความรู้คือผลผลิตทางสังคม โดยมีข้อตกลงเบื้องต้น 2 ประการ คือ 1) ความรู้ต้องสัมพันธ์กับชุมชน 2) ปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม ประวัติศาสตร์ มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้นครูจึงมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ กลุ่มนี้อ้างอิงทฤษฎีของไวโกตสกีเป็นสำคัญ

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จัดเป็นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive Psychology) มีรากฐานมาจากผลงานของ Ausubel และ Piaget แต่ยังไม่มีการนำเสนออย่างชัดเจน Magoon ได้เสนอข้อตกลงเบื้องต้นเป็นหลักของ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ไว้ดังนี้

1. มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้ และความรู้ที่มีอยู่จะส่งผลต่อพฤติกรรมและการตีความหมายสิ่งรอบตัวที่พบ
2. มนุษย์สามารถควบคุมความคิดความเข้าใจไว้ภายใน ถึงแม้ว่าปัจจัยแวดล้อมหรือมาตรฐานสังคมจะจำกัดไม่ให้แสดงความรู้สึกที่แท้จริงออกมา
3. มนุษย์สามารถสร้างหรือพัฒนาความรู้ขึ้นได้ด้วยตนเอง โดยพิจารณาบทบาทความหมายของการสื่อสารที่ซับซ้อนได้ จัดการกับความซับซ้อนที่สังเกตเห็น และแสดงบทบาททางสังคมที่เหมาะสมได้หรือปรับบทบาททางสังคมได้

กลาสเซอร์ฟีลด์ (Glaserfeld, 1990, p.37) ได้กล่าวว่า การได้มาซึ่งความรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ด้านจิตวิทยามีลักษณะดังนี้

1. ความรู้เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นโดยบุคคลที่มีปัญหาไม่ใช่การรองรับโดยตรงจากสิ่งแวดล้อม
2. การที่จะได้รู้หรือมีความรู้ เป็นกระบวนการปรับตัวที่จัดกระทำกับสถานการณ์ของแต่ละคน ไม่ใช่การค้นพบโลกที่อยู่ภายนอกความคิดของผู้รู้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง อธิบายการเรียนรู้ว่าบุคคลแต่ละคนพยายามที่จะนำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นความรู้ใหม่โครงสร้างความรู้นี้ ประกอบด้วยความหมาย ความเข้าใจในสิ่งที่เป็นประสบการณ์ อาจเป็นความเชื่อ ความเข้าใจ คำอธิบาย ความรู้ของบุคคลนั้น

ประเด็นสำคัญประการแรกของทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง คือ ผู้เรียนสร้างความหมายได้ด้วยตนเอง ความหมายและประสบการณ์ไม่สามารถถ่ายทอดจากครูไปสู่ผู้เรียนได้ แต่จะถูกสร้างขึ้นในสมองของผู้เรียนจากความสัมพันธ์ระหว่างประสาทสัมผัสของผู้เรียนกับโลกภายนอก โครงสร้างทางปัญญาหรือความรู้ที่ผู้เรียนมีนี้มักจะไม่สอดคล้องกับความรู้วิทยาศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักวิทยาศาสตร์ หรือที่ระบุไว้ในตำรา ความรู้ความเข้าใจที่ผู้เรียนมีอยู่เดิมและคลาดเคลื่อนจากหลักวิทยาศาสตร์นี้ จัดเป็นแนวคิดหรือมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน ผู้เรียนจะใช้ความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมในการคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์

ประเด็นสำคัญประการที่สองของทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง คือ โครงสร้างทางความรู้เป็นผลมาจากความพยายามในการความคิด จัดเป็นกระบวนการทางความรู้หากการใช้ความรู้เดิมของตนคาดการณ์ได้ถูกต้อง จะทำให้โครงสร้างทางความรู้ของเขา

คงเดิมและมั่นคงมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าการคาดการณ์ไม่ถูกต้อง ผู้เรียนจะสงสัยและข้องใจ เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างการคาดการณ์และการสังเกตขึ้น ผู้เรียนมีทางเลือก 3 ทาง คือ

1. ไม่ปรับความคิดในโครงสร้างทางปัญญาของตน แต่ปฏิเสธข้อมูลจากประสาทสัมผัสหาเหตุผลที่จะหักล้างข้อมูลจากประสาทสัมผัสออกไป จัดเป็นความเฉื่อยชาทางปัญญา (Cognitive inertia) มีหลักฐานจากงานวิจัยพบว่า การยกเลิกหรือปรับเปลี่ยน Schema ของแต่ละบุคคลเกิดขึ้นได้ยาก ผู้เรียนจะไม่สนใจข้อมูลที่ไต่จากการสัมผัสแต่ยึดติดกับโครงสร้างทางปัญญาของตน

2. ปรับเปลี่ยนความคิดในโครงสร้างทางปัญญาไปในทางที่การคาดคะเนนั้นเป็นไปตามประสบการณ์หรือการสังเกตมากขึ้น ในลักษณะนี้จะเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายขึ้น

3. ไม่สนใจที่จะทำความเข้าใจ

ประเด็นสำคัญประการที่สามของทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง คือ โครงสร้างทางปัญญาเปลี่ยนแปลงได้ยาก ถึงแม้จะมีหลักฐานจากการสังเกตที่ขัดแย้งกับโครงสร้างนั้น

การเชื่อมโยงระหว่างโลกภายนอกและโลกภายในของผู้เรียนเกิดขึ้นผ่านประสาทสัมผัสและกลไกทางประสาท สรีรวิทยา ชีวเคมี การไหลของข้อมูลจากการสัมผัสไปสู่โครงสร้างทางปัญญาเรียกว่า กระบวนการดูดซึม (Assimilation) หากความคาดหวังของผู้เรียนไม่สอดคล้องกับประสบการณ์จากการสังเกตจะเกิดภาวะไม่สมดุล (Disequilibrium) ภาวะไม่สมดุลจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของเขา แล้วทำให้การคาดคะเนสอดคล้องกับประสบการณ์ตรงมากขึ้น กระบวนการปรับ Schema จัดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย

โดยสรุป ผู้เรียนสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาด้วยตนเอง ผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้ โดยจัดสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น คือ สภาวะที่โครงสร้างทางปัญญาเดิมใช้ไม่ได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจตรวจสอบ อาจมีการทำซ้ำ เน้นการสืบสอบที่เกี่ยวข้องเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์นั้น ซึ่งจะเป็ตัวกระตุ้นให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาให้สอดคล้องกับประสบการณ์มากขึ้น

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2548, น.15-16) กล่าวว่า แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง โดยผู้สอนไม่สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) ของผู้เรียนได้ แต่ผู้สอนสามารถช่วยผู้เรียนปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญาได้ โดยจัดสภาพการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนเกิดความขัดแย้งทางปัญญาหรือเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น (Unequilibrium) ซึ่งเป็นสภาวะที่ประสบการณ์ใหม่ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม ผู้เรียนต้องพยายามปรับข้อมูลใหม่กับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมแล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ คือทฤษฎีที่

เน้นการเรียนรู้ด้วยการกระทำของตนเอง ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าผู้เรียนต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาซึ่งไม่สามารถแก้หรืออธิบายได้ด้วยโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ทำให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) จากนั้นแรงจูงใจจะช่วยทำให้ผู้เรียนพยายามค้นหา ค้นคิด จนสามารถนำไปสู่การสร้างโครงสร้างทางใหม่ปัญญา (Cognitive Restructure) ที่สามารถคลี่คลายสถานการณ์ที่เป็นปัญหา หรือขจัดความขัดแย้งทางปัญญาได้ ความรู้ใหม่ที่ี้ได้สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นความรู้ที่สร้างด้วยตนเอง โดยผู้สอนไม่ได้เป็นผู้สร้างให้

คุณลักษณะของทฤษฎีสร้างความรู้ด้วยตนเอง

1. ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง
2. การเรียนรู้สิ่งใหม่ขึ้นกับความรู้เดิมและความเข้าใจที่มีอยู่ในปัจจุบัน
3. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้
4. การจัดสิ่งแวดล้อมหรือกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ความหมาย

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สรุปได้ว่า ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในฐานะผู้สร้างความรู้ โดยสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ (New Knowledge) กับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่ติดตัวมาก่อน (Prior Knowledge) เข้าด้วยกัน

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ในการเรียนการสอน

ทิสนา แคมมณี (2552, น.94-96) กล่าวถึง การนำทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ไปใช้ในการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผลการเรียนรู้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ (Process of Knowledge) และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น (Reflexive Awareness of That Process) เป้าหมายของการเรียนรู้จะต้องมาจากการปฏิบัติงานจริง (Authentic Tasks) ครูจะต้องเป็นตัวอย่างและฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็น ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. เป้าหมายของการสอนจะเปลี่ยนจากการถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้รับสาระความรู้ที่แน่นอนตายตัว ไปสู่การสาธิตกระบวนการแปลและสร้างความหมายที่หลากหลาย การเรียนรู้ทักษะต่างๆ จะต้องให้มีประสิทธิภาพถึงขั้นทำได้และแก้ปัญหาจริงได้
3. ในการเรียนการสอนผู้เรียนจะเป็นตัวสำคัญในการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่รับข้อมูล ประสบการณ์ต่างๆ และเป็นตัวสร้างความเข้าใจ ความหมายในสิ่งที่ตนรับมา โดยการให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี

ปฏิสัมพันธ์กับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของหรือข้อมูลต่างๆ ที่เป็นของจริงและมีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถจัดกระทำ ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ ทดลอง ลองผิดลองถูกกับสิ่งนั้นๆ จนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจขึ้นดังนั้นความเข้าใจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการคิด การจัดกระทำกับข้อมูล มิใช่เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ จากการได้รับข้อมูลเพียงเท่านั้น

4. ในการจัดการเรียนการสอน ครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศทางสังคม จริยธรรม (Sociomoral) ให้เกิดขึ้น กล่าวคือผู้เรียนจะต้องมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งทางสังคมถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้ เพราะถ้าฟังก์ชันกรรมและวัสดุ อุปกรณ์ทั้งหลายที่ครูจัดให้ผู้เรียนแสวงหาเพื่อการเรียนรู้ไม่เป็นการเพียงพอ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และบุคคลอื่นๆ จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขึ้น ชับซ้อนขึ้นและหลากหลายขึ้น

5. ในการเรียนการสอนผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้เพิ่มเติมที่ (Devries, 1992, p.1-2) โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนจะเป็นผู้เลือกสิ่งที่ต้องการเรียนเอง ตั้งกฎระเบียบเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง ตกลงกันเองเมื่อเกิดความขัดแย้งหรือมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เลือกผู้ร่วมงานได้เอง และรับผิดชอบในการดูแลรักษาห้องเรียนร่วมกัน

6. ในการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูจะมีบทบาทแตกต่างไปจากเดิม (Devries, 1992, p.3-6) คือ จากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และควบคุมการเรียนรู้ เปลี่ยนไปเป็นการให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ คือการเรียนการสอนจะต้องเปลี่ยนจา “Instruction” ไปเป็น “Construction” คือเปลี่ยนจาก “การให้ความรู้” ไปเป็น “การให้ผู้เรียนสร้างความรู้” บทบาทของครูก็คือ จะต้องทำหน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียน จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปในแนวทางที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้คำปรึกษาแนะนำทั้งทางวิชาการและด้านสังคมแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ครูยังต้องมีความเป็นประชาธิปไตยและมีเหตุผลในการสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วย

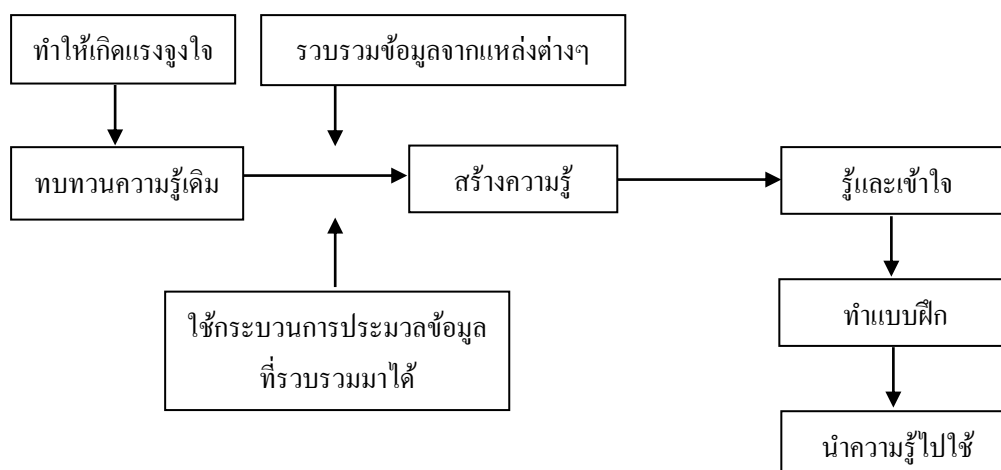
7. ในการประเมินผลการเรียนการสอน (Jonassen, 1992, p.137-147) เนื่องจากการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง นี้ ขึ้นกับความสนใจและการสร้างความหมายที่แตกต่างกันของบุคคล ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะหลากหลาย ดังนั้น การประเมินผลจึงจำเป็นต้องมีลักษณะเป็น “Gold Free Evaluation” ซึ่งก็หมายถึง การประเมินตามจุดมุ่งหมายในลักษณะที่ยืดหยุ่นกันไปในแต่ละบุคคล หรืออาจใช้วิธีการที่เรียกว่า “Socially Negotiated Gold” และการประเมินผลควรใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งอาจเป็นการประเมินจากเพื่อน แฟ้มผลงาน (Portfolio) รวมทั้งการประเมินตนเองด้วย นอกจากนี้การวัดผลจำเป็นต้องอาศัยบริบทจริงที่มีความซับซ้อนเช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยบริบท กิจกรรม และงานที่เป็นจริง การวัดผลจะต้องใช้กิจกรรมหรือ

งานในบริบทจริงด้วย ซึ่งในกรณีที่ต้องจำต้องจำลองของจริงมาก็สามารถทำได้ แต่เกณฑ์ที่ใช้ควรเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในโลกของความเป็นจริง (Real Word Criteria)

ขั้นตอนการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2548, น.17) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นนำ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้รับรู้ถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนโดยกว้างๆ
 2. ขั้นทบทวนความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิม เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงออกซึ่งพื้นฐานความเข้าใจ ความรู้ที่มีอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งผู้เรียนอาจจะมีความรู้ ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอยู่บ้าง ผู้สอนจะรู้ว่าผู้เรียนรู้อะไรแล้วบ้าง ยังขาดเหลือสิ่งใดบ้าง ต้องการอะไรเพิ่มอีกบ้าง
 3. ขั้นปรับเปลี่ยนแนวคิด เป็นขั้นตอนสำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 ทำความกระจ่างและแลกเปลี่ยนความคิดจากข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ ในการเก็บข้อมูล เช่น ทดลอง สอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต เป็นต้น
 - 3.2 สร้างความรู้ใหม่ด้วยการใช้กระบวนการ เป็นกระบวนการทางปัญญาและกระบวนการทางสังคม
 - 3.3 ประเมินความรู้ใหม่
 - 3.4 นำเสนอความรู้ที่สร้าง
 4. ขั้นทำแบบฝึกหัด เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนจำได้ เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อสามารถทำได้ถาวร
 5. ขั้นนำความรู้ไปใช้ เป็นขั้นความรู้ที่สร้างรวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
- ในชั้นเรียนในโรงเรียนและในชีวิตประจำวันทั่วไป การสร้างความรู้เป็นการสร้างความรู้ด้วยผู้เรียนเอง คือ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ดังนั้นขั้นตอนการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างความรู้สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการเรียนรู้การสอนที่เน้นการสร้างองค์ความรู้

(พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2548, น.17)

บทบาทของครูตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

ทิสนา เขมมณี และคณะ (2545, น.25-27) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในกระบวนการสอนตามแนวคิดทฤษฎี การสร้างความรู้ด้วยตนเอง ไว้ดังนี้

1. ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองโดยให้ผู้เรียนนั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัว ไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับข้อมูลเท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้จัดกระทำข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และสร้างความหมายของสิ่งนั้นด้วยตัวเอง

2. ครูควรสร้างบรรยากาศทางสังคมด้านจริยธรรมให้เกิดขึ้นเนื่องจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างกว้างขวางขึ้น

3. ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้

4. ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้และผู้ควบคุมการเรียนรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือผู้เรียน สร้างแรงจูงใจ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการและสังคม ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ครูควรประเมินผลการเรียนรู้ในลักษณะที่เป็น Goal free evaluation กล่าวคือเป็นการประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของผู้เรียนแต่ละคนและใช้วิธีการที่หลากหลาย

นภเนตร ธรรมบวร (2544, น.41-42) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ไว้ดังนี้

1. ครูต้องให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของนักเรียนอยู่เสมอ การที่ครูรับความคิดเห็นของนักเรียนจะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน

2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำทลายความคิดหรือประสบการณ์เดิมของนักเรียน โดยการถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กคิดหรือรู้เหตุผลเบื้องหลัง

3. หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องสอดคล้อง และสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน

4. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้สื่อสารซึ่งกันและกัน เนื่องจากการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อนักเรียนได้พูดคุยถามคำถามและสังเกตร่วมกัน นักเรียนแต่ละคนถือเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้

5. เปิดโอกาสให้นักเรียนตัดสินใจ เพื่อนำไปสู่ความเป็นอิสระและเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจของตนเองกล้าทดลองสิ่งใหม่ๆ ตลอดจนถึงการเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเอง

6. เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรบูรณาการเนื้อหาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

7. การประเมินผลควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลถือเป็นกุญแจสำคัญ ซึ่งเชื่อมโยงการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน ครูจำเป็นต้องทราบจุดอ่อนและจุดแข็งของนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องมีทักษะในการสังเกต การฟัง และการถามคำถาม นอกจากนี้ ครูจำเป็นต้องมีทักษะในการจดบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจะได้ทราบเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนคิด การสอนจะมีลักษณะเป็นการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากครูจะเป็นผู้ที่อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับนักเรียน และเรียนรู้จากนักเรียนเสมอ

8. เปิดโอกาสสำหรับความผิดพลาด ความผิดพลาดของนักเรียนถือเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับครูที่ควรนำมาวิเคราะห์ ทั้งนี้เนื่องจากความผิดพลาดนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ดังนั้น ความผิดพลาดจึงถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความคิด

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, น.16-19) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. ครูต้องดึงความรู้เดิมของนักเรียนออกมาให้ได้ว่านักเรียนมีความรู้เดิมอะไรอยู่บ้าง

2. ครูต้องสร้างสิ่งกระตุ้นที่ทำทลายนักเรียน ให้เขาตั้งสมมติฐาน ตั้งคำถาม และคิดทบทวนว่าความรู้เดิมที่เขาถืออยู่คืออะไร และหาคำตอบหรือสมมติฐานนั้นให้ได้

3. ครูต้องสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนได้แสดงออก หรือให้นักเรียนถกปัญหากันเองในกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น

4. ครูต้องคิดคำถามที่จะถามนักเรียนล่วงหน้า เพื่อให้เขาได้แสดงออก และควรจัดลงใน การเรียนการสอนด้วย โดยคำกริยาที่ครูควรใช้ในการตั้งคำถามกับนักเรียนคือวิเคราะห์ ตั้งสมมติฐาน ทำนาย ประเมินผล เปรียบเทียบ สร้างสรรค์ เพราะคำกริยาต่างๆ เหล่านี้จะทำให้นักเรียนเกิดความคิด ที่ลึกซึ้ง คิดวิเคราะห์และหาทางพิสูจน์มากขึ้น ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครู จะสอนไม่ใช่เอาความสนใจของนักเรียนมานำสิ่งที่ครูจะสอน ต้องใช้วิธีการสอนที่กระตือรือร้น นักเรียนมีส่วนร่วม มีการซักถาม มีลักษณะการคุยกันเป็นสังคม

5. ครูจะต้องให้เวลานักเรียนที่จะทำงานคนเดียวหรือทำงานเป็นกลุ่ม และต้องให้มีการติดต่อ เชื่อมโยงกับสิ่งต่างๆ ต้องเน้นว่าสิ่งที่เรียนรู้เชื่อมโยงกันอย่างไรและเชื่อมโยงกับความจริงในโลก ของเขาอย่างไร

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี การสร้างความรู้ด้วยตนเองคือการพยายามให้นักเรียนดึงความรู้เดิมของตนร่วมกับการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้อื่นมาสร้างเป็นความรู้ของตนเอง

บทบาทของนักเรียนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

นภเนตร ธรรมบวร (2544, น.38) ได้กล่าวถึงบทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ตาม แนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ไว้ดังนี้

1. นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริง คือ นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงในชั้นเรียน นักเรียนเป็นผู้ทดลอง อภิปราย ตำรวจ และตั้งสมมติฐานมากกว่าการฟัง
2. นักเรียนเรียนรู้จากความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคม มนุษย์ไม่สามารถ สร้างความรู้โดยลำพัง แต่สร้างความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับบุคคลอื่น
3. นักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ ความรู้ความเข้าใจสามารถสร้างขึ้นได้ และสร้างใหม่ได้ การลงมือปฏิบัติเพียงอย่างเดียวอาจไม่เกิดการสร้างความรู้ได้ ครูผู้สอนควรให้ความช่วยเหลือ

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร (Information) คนที่อ่านมากย่อมได้รับข้อมูลทั้งด้านวิชาการ และข้อมูลในการดำรงชีวิตประจำวันมาก เพราะการรับรู้ข้อมูลต่างๆ ต้องอาศัยการอ่านทั้งสิ้น คนที่มีทักษะในการอ่านย่อมอ่านได้เร็ว และมี ประสิทธิภาพสามารถเข้าใจและติดตามการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการ ได้มี นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2550, น.8) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการเข้าใจ ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคและข้อความ โดยการรับรู้ความหมายของคำก่อนเพื่อจะนำไปสู่ ความเข้าใจในการอ่านเรื่องราว

มัทนา นาคะบุตร (2542, น.3) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึงการตีความหรือ แปลความจากตัวหนังสือ สัญลักษณ์ที่มีผู้เขียนไว้ให้เกิดการรับรู้ เกิดความเข้าใจสาร และสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ได้

วรรณิ โสสมประยูร (2553, น.121) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้ สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำและสัญลักษณ์โดยแปล ออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้ตรงกันและผู้อ่านสามารถนำเอา ความหมายนั้นๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, น.136) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วยเรียกว่าอ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่าอ่านในใจ

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542, น.24) กล่าวว่า การอ่านคือการแปลสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ให้มีความหมายออกมา สัญลักษณ์ในภาษาไทย คำ ข้อความ จึงเป็นเรื่องจำเป็นมากในการสอนอ่านเพื่อ นักเรียนจะต้องเข้าใจความหมายและนำไปใช้ในการฟัง พูดและเขียนได้อย่างถูกต้อง

สนิท สัตโยภาส (2555, น.92) ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง การมองตัวอักษรแล้ว ถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิดจากนั้นจึงนำความรู้ ความคิดหรือสิ่งที่ได้จากการอ่านไปให้เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เมื่อถึงเวลาอันควร

จากความหมายการอ่านดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองในการแปลความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ แล้วถ่ายทอดตัวอักษร สัญลักษณ์ออกมาเป็นถ้อยคำ หรือความคิด จนเกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นแก่การดำรงชีวิตในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะนอกจาก จะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาต่างๆ แล้ว การอ่านยังเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับสะสมความรู้ แนวความคิดและวิทยาการต่างๆ

วรรณิ โสสมประยูร (2553, น.122-123) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะ การอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาการต่างๆ เพื่อให้ตนได้รับความรู้และประสบการณ์ ตามที่ต้องการ

2. การใช้ชีวิตประจำวันโดยทั่วไป คนเราหนีไม่พ้นการอ่าน การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ในการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ในสังคม

3. การอ่านช่วยให้คนเรามีความรู้ มีความคิดที่กว้างขวางขึ้นและสามารถนำสิ่งที่จากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานและพัฒนาตัวเองให้เจริญก้าวหน้าได้ในที่สุด

4. การอ่านสามารถสนองตอบความต้องการของบุคคลในด้านต่างๆ เช่น เพื่อความบันเทิง เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อความรู้ทางด้านวิชาการ เพื่อความสงบ ฯลฯ

5. การอ่านจะช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้เพิ่มเติมความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น ทำให้เป็นผู้รอบรู้ มีความมั่นใจในการพูด การบรรยายหรืออภิปรายในที่ต่างๆ นับว่าเป็นการเพิ่มความมั่นใจ และน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง

6. การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่น่าสนใจมาก เช่น อ่านนิยาย การ์ตูน หนังสือพิมพ์ วารสาร ฯลฯ เป็นการช่วยให้บุคคลรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานได้เป็นอย่างดี

7. การอ่านเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น ประวัติศาสตร์จะช่วยให้อนุชนรุ่นหลังมีความรู้ลึก ภาควุมิใจและวางแผนมรดกทางวัฒนธรรมของตนเอาไว้

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นว่าสอดคล้องกับคำกล่าวของ รัชชิต แก้วจำปา (2544, น.10) ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
2. เป็นเครื่องมือให้เกิดความรอบรู้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษานั้นต้องอาศัยการอ่านแทบทั้งสิ้น
3. เป็นเครื่องมือพัฒนาบุคลิกภาพ คือการอ่านช่วยให้เกิดความรอบรู้ แล้วนำความรู้มาใช้ในโอกาสต่างๆ อย่างผู้มีโลกทัศน์กว้างไกล เช่น การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ การประพฤติปฏิบัติตน หรือแม้แต่การแต่งกายก็มีความทันสมัย

4. เป็นเครื่องประเทืองอารมณ์นั่นคือการอ่านช่วยให้เราได้รับความเพลิดเพลินหรือความบันเทิง อันเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต

5. เป็นเครื่องมือพัฒนาจิตใจ คือการอ่าน ช่วยกล่อมเกลาคติใจของเราให้มีความอ่อนโยน มีคุณธรรม มีศีลธรรม เป็นพลเมืองดีของสังคม

6. เป็นเครื่องมือพัฒนาอาชีพ เพราะทุกอาชีพต้องอาศัยการอ่านเพื่อปรับปรุงและสร้างความก้าวหน้าให้แก่อาชีพตน

นอกจากนั้น ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2555, น.36) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพ การศึกษา และเป็นหัวใจของการเรียนการสอน การอ่าน มีความจำเป็นต้องฝึกฝนให้มีความชำนาญเพื่อจะได้ประสบการณ์ให้เกิดความคิดกว้างขวางและเข้าใจเรื่อง

ที่อ่านอย่างรวดเร็วถูกต้องการอ่านประจำช่วยลับสมองและความคิดให้เฉียบแหลมในขณะเดียวกัน คนที่อ่านหนังสือไม่ได้หรือไม่อ่านจะมีความลำบากมากในการดำรงชีวิตอยู่ในโลกอย่างไม่มีความสุข ถูกเอารัดเอาเปรียบต่างๆ นานา การอ่านมีความจำเป็นสำหรับทุกคนและเป็นกุญแจไขไปสู่ความสำเร็จ

จากความสำคัญของการอ่านดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การอ่านช่วยเพิ่มพูน ความรู้ ประสบการณ์ ความคิด ทำให้คนมีความเจริญอกงามทางสติปัญญา และยังเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ

ประเภทของการอ่าน

วรรณิ โสสมประยูร (2553, น.125-126) ได้แบ่งประเภทของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านโดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลัก จะแยกได้เป็น 2 ประเภท
 - 1.1 การอ่านออกเสียง (Oral reading)
 - 1.2 การอ่านในใจ (Silent reading)
2. การแบ่งประเภทการอ่านโดยยึดสื่อที่นำมาใช้อ่าน จะแยกได้เป็น 3 ประเภท
 - 2.1 การอ่านนิทาน นวนิยาย เพื่อความเพลิดเพลิน
 - 2.2 อ่านสารคดีเพื่อศึกษาหาความรู้
 - 2.3 อ่านวิธีการ เพื่อเข้าใจการปฏิบัติหรือกระบวนการ
3. การแบ่งประเภทการอ่านโดยพิจารณาวิธีการอ่านเป็นหลัก แยกได้เป็น 6 ประเภท
 - 3.1 การอ่านค้นหาความรู้และคำตอบ
 - 3.2 การอ่านแบบจับใจความ
 - 3.3 การอ่านแบบหารายละเอียดตามลำดับเหตุการณ์
 - 3.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุก ๆ คำเพื่อปฏิบัติ
 - 3.5 การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์
 - 3.6 การอ่านแบบใช้วิจารณ์ญาณ
4. การแบ่งประเภทการอ่าน โดยเน้นความมุ่งหมายในการอ่าน แยกได้เป็น 10 ประเภท
 - 4.1 การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
 - 4.2 การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบ
 - 4.3 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
 - 4.4 การอ่านเพื่อลำดับเหตุการณ์
 - 4.5 การอ่านเพื่อสรุปความหรือย่อความ
 - 4.6 การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง

- 4.7 การอ่านเพื่อจัดทำรายงาน
- 4.8 การอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร
- 4.9 การอ่านเพื่อธุรกิจหรือการพาณิชย์

นอกจากนี้ วรรณิ โสมประยูร (2553, น.127) ได้แบ่งประเภทของการอ่านเพื่อการเรียนรู้ การสอน โดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลักโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง แบ่งได้ 3 แบบ
 - 1.1 การอ่านร้อยแก้ว
 - 1.2 การอ่านร้อยกรอง
 - 1.3 การอ่านทำนองเสนาะ
2. การอ่านในใจ แบ่งได้ 7 แบบ ได้แก่
 - 2.1 การอ่านแบบค้นหาความรู้ เช่น อ่านตำรา
 - 2.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญ หรือการอ่านสาระสำคัญของเรื่อง เช่น อ่านบทความ
 - 2.3 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน เช่น อ่านประวัติศาสตร์ อ่านลำดับเหตุการณ์
 - 2.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ เช่น อ่านคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า

อ่านวิธีประกอบอาหาร

 - 2.5 การอ่านวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล เช่น อ่านข่าวเหตุการณ์วันสำคัญ
 - 2.6 การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง ข้อดี ข้อเสีย สำหรับเลือกแนวทางปฏิบัติ เช่น อ่านโฆษณา
 - 2.7 การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสังเกตและจดจำ เช่น การอ่านชื่อสถานที่ต่างๆ เมื่อเวลานั่งรถผ่านไป

จะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทการอ่านขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ สำหรับครูผู้สอนภาษาไทยจะแบ่งเป็น 2 ประเภท โดยยึดเสียงเป็นหลัก คือการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ

ความมุ่งหมายในการอ่าน

การอ่านเป็นเป็นทักษะในการดำรงชีวิต การอ่านแต่ละครั้งจะมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป ถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูง ซึ่ง วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, น.34) ได้กล่าวถึงจุดหมายของการอ่าน และได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียงเป็น 6 ประการดังนี้

1. อ่านเพื่อจับใจความอย่างคร่าวๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและจับใจความสำคัญของเรื่องทั่วไป

4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามข้อความที่อ่าน
6. อ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อความหรือแนวคิดในเรื่องที่อ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2553, น.127-128) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อค้นหาความรู้เพิ่มเติม เช่นอ่านตำรา อ่านบทความ อ่านสารคดี
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
3. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่นอ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่าง ๆ
4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่านประวัติศาสตร์
5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว
6. การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นของจริง เช่น การอ่าน

คำโฆษณาต่างๆ

7. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง เช่นอ่านบทความในวารสาร
8. การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้เครื่องไฟฟ้า
9. การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะกับเนื้อเรื่อง และเหมือนกับพูด เช่น

อ่านบทละครต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.9) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านหาความรู้ ได้แก่การอ่านหนังสือตำราทางวิชาการ สารคดีทางวิชาการและงานวิจัยประเภทต่างๆ หรือการอ่านผ่านอินเทอร์เน็ต การอ่านจากหนังสือที่มีหัวข้อเดียวกันควรอ่านหลายๆ เล่มเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ผู้อ่านจะได้มีมุมมองที่กว้างขึ้น มีความรอบรู้ได้แนวคิดที่หลากหลาย และไม่ควรร่านเฉพาะในเนื้อหาวิชาที่ตนชอบเท่านั้น ควรอ่านอย่างหลากหลายเพราะความรู้ในวิชาหนึ่งอาจนำไปช่วยเสริมในวิชาหนึ่ง

2. การอ่านเพื่อความบันเทิง ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภท สารคดี ท่องเที่ยว นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน บทประพันธ์ บทเพลง แม้จะเป็นการอ่านเพื่อความบันเทิงแต่ผู้อ่านจะได้ความรู้ที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องด้วย การอ่านประเภทนี้มีข้อควรระวังว่า ปัจจุบันหนังสือบางชนิดมีเนื้อหาสาระและรูปภาพที่ขัดต่อวัฒนธรรมจารีตประเพณีของไทย ผู้อ่านจึงควรพิจารณาเลือกให้ดี

3. การอ่านเพื่อทราบข่าวสาร ความคิด ได้แก่ การอ่านประเภทบทความ บทความข่าว รายงานการประชุม ข้อควรระวังในการอ่านประเภทนี้คือ ผู้อ่านมักอ่านเรื่องที่สอดคล้องกับความคิดและความชอบของตน จึงทำให้ปิดกั้นการรับรู้และแนวคิดด้านอื่นๆ ดังนั้นถ้าจะให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต้องเลือกอ่านให้หลากหลาย ไม่เจาะจงเฉพาะสื่อที่นำเสนอตรงกับความคิดของตน เพราะจะ

ทำให้มีมุมมองที่กว้างขึ้นอันจะช่วยให้เรามีเหตุผลอื่นๆ มาประกอบการวิจารณ์ วิเคราะห์ได้หลาย มุมมากขึ้น

4. การอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ ได้แก่ การอ่านที่เจาะจงในแต่ละครั้ง เป็นการอ่านใน เรื่องที่ตนสนใจ อยากรู้ เช่นการอ่านโฆษณา การอ่านประกาศ การอ่านประชาสัมพันธ์ อ่านข่าวกีฬา การอ่านประเภทนี้จะใช้เวลาไม่นาน และส่วนใหญ่เป็นการอ่านเพื่อให้ความรู้และนำไปใช้ หรือ นำไปเป็นหัวข้อสนทนา เชื่อมโยงการอ่านสู่การอ่านวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ บางครั้งก็อ่านเพื่อใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

จากความมุ่งหมายของการอ่านที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการอ่านนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิด ประโยชน์กับผู้อ่านมากที่สุดทั้งในด้านความรู้ ความบันเทิง การเสริมสร้างความคิด พัฒนาจิตใจ และหาคำตอบ โดยผู้อ่านจะต้องรู้ความหมาย สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านสามารถ วิเคราะห์วิจารณ์ ข้อความหรือแนวคิดของเรื่อง อีกทั้งเป็นการปลูกฝังและสร้างนิสัยรักการอ่าน

ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

สมพร มั่นตะสูตรแพ่งพิพัฒน์ (2547, น.43) ให้ความหมายว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ การอ่านอย่างพิถีพิถันเพื่อทำความเข้าใจให้ชัดเจน ถึงความถูกต้องแม่นยำในข้อมูล เพื่อประจักษ์ในคุณค่าและประโยชน์ในการอ่านเชิงวิเคราะห์

พินิตนันท์ บุญพามี (2556, น.103) กล่าวว่า การวิเคราะห์เป็นคำที่ใช้กันมานานแล้ว หมายถึง การแยกแยะออกเป็นส่วนๆ เพื่อพิจารณาดูให้ถี่ถ้วนที่สุดเท่าที่จะทำได้ การอ่านอย่าง วิเคราะห์จึงหมายถึงการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

วัชร บุรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2550, น.43) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่าน เพื่อแยกแยะความคิดที่กระจัดกระจายในส่วนต่างๆของข้อความที่อ่าน และนำมาจัดลำดับแยกแยะ ประเด็นสำคัญมีการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียดมาประกอบความคิดการวิเคราะห์จึงจำเป็นต้องอาศัย ความรู้ในเรื่องนั้นๆมาประกอบ จึงสามารถแยกแยะข้อมูลข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นออกจากกัน ได้อย่างถูกต้อง

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ (2545, น.51) ให้ความหมายของการอ่านเพื่อวิเคราะห์ว่า เป็นการอ่านด้วยความคิดพิจารณาและไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าเนื้อความที่อ่านนั้นส่วนใดเป็นสาระ หรือไม่เป็นสาระ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ส่วนใดควรเชื่อถือหรือไม่ควร เชื่อถือ รวมถึงพิจารณาจุดประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน ทั้งนี้เพื่อแยกแยะและเลือกเฟ้นสาระที่ดีไว้ ใช้ประโยชน์ต่อไป

กรมวิชาการ (2555, น.208) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละด้านสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2550, น.41) ได้ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าคือ การอ่านอย่างรอบคอบ โดยใช้วิจารณญาณอย่างลึกซึ้งในการประเมินสิ่งที่อ่านเพื่อแยกแยะประเด็นต่างๆ ของสิ่งที่อ่านได้อย่างละเอียด

จากความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน สามารถจำแนกแยกแยะเรื่องราวที่อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วนว่าส่วนต่าง ๆ มีความหมาย มีความสำคัญและสัมพันธ์กันอย่างไร

ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548, น.9) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์ข้อความ คำกล่าวอ้างต่างๆ โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างข้ออ้างและข้อสรุป หลักฐานที่นำมากล่าวอ้าง จะช่วยให้เราค้นพบความถูกต้องหรือผิดพลาดของข้ออ้างนั้น การอ่านเชิงวิเคราะห์ข่าว เพื่อให้ทราบเบื้องหน้า เบื้องหลังของเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้น การอ่านเชิงวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในแง่มุมต่างๆ

สุวิทย์ มูลคำ (2550, น.39) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยให้เรารู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นไปเป็นมาของเหตุการณ์ต่างๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง สืบหาความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏ ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่ายๆ ขณะเดียวกันช่วยให้เราไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเดียว ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต หาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาการประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

จากความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นเรื่องที่สำคัญ มีคุณค่าต่อชีวิต และจำเป็นต่อบุคคลทุกระดับ เพราะจะทำให้ผู้อ่านทราบถึงเนื้อหาและแก่นแท้ของเรื่องที่อ่านและการฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์บ่อยๆ เป็นการนำไปสู่การสร้างความรู้ความคิดและสติปัญญา

ลักษณะของการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (2555, น.209-211) กล่าวถึงลักษณะของการอ่านเชิงวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1. การอ่านวิเคราะห์คำ เป็นการอ่านเพื่อให้ผู้อ่านแยกแยะ ถ้อยคำ วลี ประโยค หรือข้อความต่างๆ โดยสามารถบอกได้ว่าคำใดใช้อย่างไร ใช้ผิดความหมายผิดหน้าที่ ไม่เหมาะสม ไม่ชัดเจนอย่างไร ควรหาทางแก้ไขปรับปรุงอย่างไร เป็นต้น

2. การอ่านวิเคราะห์ประโยค เป็นการอ่านเพื่อแยกแยะประโยคต่างๆว่าเป็นประโยคที่ถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ใช้ประโยคผิดจากแบบแผนของภาษาอย่างไร เป็นประโยคที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงใดหรือไม่ มีหน่วยความคิดในประโยคขาดเกินหรือไม่ ใช้พุ่มเพื่อโดยไม่จำเป็นหรือใช้ประโยคที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่ เมื่อพบข้อบกพร่องต่างๆแล้วก็สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้

3. การอ่านวิเคราะห์ทัศนะของผู้แต่ง ผู้อ่านต้องพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบว่าผู้เขียนเสนอทัศนะมีน้ำหนักเหตุผลประกอบข้อเท็จจริงน่าเชื่อถือเพียงใด เป็นคนมองโลกในแง่ใด

4. การอ่านวิเคราะห์รส หมายถึง การอ่านอย่างพินิจพิจารณาถึงความซาบซึ้งประทับใจที่ได้จากการอ่าน วิธีการที่จะทำให้เข้าถึงรสอย่างลึกซึ้งคือการวิเคราะห์รสของเสียงและรสของภาพ

5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์ขอบเขตของปัญหาและการตีความเนื้อหาของข้อความ

5.1 การวิเคราะห์ขอบเขตของปัญหา มีหลักปฏิบัติดังนี้

1. จัดประเภทหนังสือตามชนิดและเนื้อหา หนังสือแต่ละประเภทมีวิธีการอ่านที่แตกต่างกัน ก่อนอ่านต้องวิเคราะห์ว่า หนังสือเล่มนั้นอยู่ในประเภทใด การแบ่งประเภทจะอ่านแต่ชื่อเรื่องหรือลักษณะภายนอกเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องสำรวจเนื้อหาด้วยอย่างไรก็ตาม ชื่อเรื่องเป็นสิ่งแรกที่เป็นแนวทางได้ เพราะผู้เขียนต้องพยายามตั้งชื่อเรื่องให้ตรงแนวเขียนหรือจุดมุ่งหมายในการเขียนของตนให้มากที่สุด

2. สรุปให้สั้นที่สุดว่า หนังสือนั้นกล่าวถึงอะไร ผู้อ่านต้องพยายามสรุปภาพออกมาเพียง 1-2 ประโยคว่าหนังสือเล่มนั้นมีอะไรเป็นจุดสำคัญหรือแก่นแท้ แล้วจึงหาความสัมพันธ์กับส่วนสำคัญต่อไป

3. กำหนดโครงสร้างเชิงของหนังสือ เมื่ออ่านต้องตั้งประเด็นด้วยว่าจากเอกภาพของหนังสือเล่มนั้น มีอะไรเป็นส่วนประกอบสำคัญบ้าง ส่วนสำคัญสัมพันธ์กันโดยตลอดหรือไม่ และแต่ละส่วนมีหน้าที่ของตนเอง สนับสนุนซึ่งกันและกันหรือไม่

4. กำหนดปัญหาที่ผู้เขียนต้องการแก้ ผู้อ่านควรพยายามอ่านและค้นพบว่าผู้เขียนเสนอปัญหาอะไร อย่างไร มีปัญหาย่อยอะไร และให้คำตอบไว้ตรงๆ หรือไม่ การตั้งปัญหาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เข้าใจเรื่องแจ่มแจ้ง ยิ่งตั้งปัญหาได้กว้างลึกซึ้งเพียงใดยิ่งเข้าใจเพิ่มขึ้นเพียงนั้น

5.2 การตีความเนื้อหาของหนังสือ เป็นสิ่งที่ผู้อ่านทำความเข้าใจ ความคิดของผู้เขียน พิจารณาวัตถุประสงค์ของผู้เขียน บางครั้งผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจบริบทของเรื่องเป็นอย่างดี จึงจะตีความได้ถูกต้อง การตีความเนื้อหาของหนังสือมีรายละเอียดดังนี้

1. ตีความหมายคำสำคัญ และค้นหาประโยคที่สำคัญที่สุด ผู้อ่านต้องพยายามเข้าใจ คำสำคัญและเข้าใจประเด็นที่ผู้เขียนเสนอ เพื่อเข้าใจความคิดของผู้เขียน

2. สรุปใจความสำคัญของผู้เขียน โดยพิจารณาว่าประโยคใดเป็นเหตุประโยคใดเป็นผล ประโยคใดเป็นข้อสรุป ซึ่งบางครั้งผู้เขียนไม่ได้สรุปออกมาให้เห็นชัดเจน ผู้อ่านต้องพยายามสรุปออกมาให้ได้

3. ตัดสินว่าอะไรคือการแก้ปัญหาของผู้เขียนเมื่อผู้อ่านเข้าใจตรงกับผู้เขียนก็จะวิเคราะห์ตัดสินใจได้ว่า สมเหตุสมผลหนักแน่น น่าเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใด เพื่อนำไปสู่การวิจารณ์หนังสือเรื่องนั้นๆต่อไป

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบด้วย การอ่านเพื่อวิเคราะห์คำ การอ่านเพื่อวิเคราะห์ประโยค การอ่านเพื่อวิเคราะห์ทัศนะของผู้แต่ง การอ่านวิเคราะห์รสและการอ่านเพื่อวิเคราะห์ขอบเขตของเนื้อหา

ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ฝึกให้ผู้อ่านรู้จักใช้ความคิด สติปัญญาและความรอบรู้ ต่อสิ่งที่ได้อ่าน การฝึกแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้อ่านคิดเป็น มีความรู้กว้างขวางและเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญา เพื่อแสดงออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเอง การถ่ายทอดความคิดเห็นของตนเองออกมาได้จำเป็นต้องแสวงหาความรู้ต่างๆนำมา เปรียบเทียบและนำไปพัฒนาความสามารถของตนเอง และประสบความสำเร็จในการทำงานและชีวิตครอบครัว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.10)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2550, น.43-44) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ว่า การวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยๆ ของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆ ว่า ประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล และที่เป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการอะไร การวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 อย่าง

1. วิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่อยู่อะไรสำคัญหรือจำเป็น หรือมีบทบาทมากที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นการหาความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องในปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์นั้น เพื่อนำมาอุปมาอุปมัย

3. วิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถที่จะจับเค้าเรื่องหรือเรื่องราวว่ายึดหลักการใดมีเทคนิคหรือยึดคติใด

สมนึก กัททิยชนี (2552, น.146-148) ได้กล่าวไว้ว่าการวิเคราะห์ หมายถึง การพิจารณาคุณรายละเอียดของสิ่งต่างๆ หรือเรื่องต่างๆ ว่ามีขึ้นใด ส่วนใดสัมพันธ์กันมากที่สุด และขึ้นส่วนเหล่านั้นอยู่รวมกันได้หรือทำงานกันได้ เพราะใช้หลักการใด ลักษณะของการวิเคราะห์คือ การใช้วิจรรย์ญาณเพื่อไต่ตรองนั่นเอง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน รายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกว่าขึ้นใด ส่วนใด เรื่องใด ตอนใด เหตุการณ์ใด สำคัญที่สุด หรือหาจุดเด่น จุดประสงค์สำคัญที่ซ่อนเร้น

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่างๆ ว่าสองขึ้นส่วนใดสัมพันธ์กัน

3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การให้พิจารณาขึ้นส่วนหรือส่วนปลีกย่อยต่างๆ ว่าทำงานหรือเกาะติดกัน ได้ หรือคงสภาพเช่นนั้นได้เพราะใช้หลักการใดเป็นแกนกลาง จึงถาม โครงสร้างหลัก หรือวิธีการมายึดถือ

บลูม (Bloom, 1956 อ้างถึงใน ลักขณา สิริวัฒน์, 2549, น.73) กล่าวว่า การวิเคราะห์สามารถแบ่งแยกประเด็นสำคัญออกเป็น 3 ประการ คือ

1. วิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การแยกแยะสิ่งที่กำหนดมาให้ว่าจะอะไรสำคัญหรือจำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความสำคัญย่อยๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น เกี่ยวพันกันอย่างไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร

3. วิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาโครงสร้างและระบบของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และการกระทำต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นรวมกันจนดำรงสภาพเช่นนั้นอยู่ได้เนื่องจากอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลักหรือเป็นแกนกลาง มีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อม ยึดหลักการใด มีเทคนิคอย่างไร หรือยึดคติใด

จากการศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่กล่าวมา สรุปได้ว่าความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์แบ่งออกได้เป็น 3 ประเด็น

1. วิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การหาความสำคัญ วัตถุประสงค์ จุดเด่นจุดด้อยของข้อความหรือเรื่องราว

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การหาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ เรื่องราวที่กำหนด

3. วิเคราะห์หลักการ หมายถึง ความสามารถในการจับเค้าเงื่อนไขระบบของเรื่องราวว่ายึดหลักการ เทคนิคหรือคติใด

ทฤษฎี และการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีและการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2550, น.131) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความและประสบการณ์เดิม ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เน้นใจความสำคัญของสาร เมื่อผู้อ่านรับสารแล้วโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิมเพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจจะยอมรับข้อมูลหรือไม่ ถ้ายอมรับจะเก็บข้อมูลไว้ในสมองเป็นความรู้ใหม่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

2. ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อความของสาร เน้นความสำคัญขององค์ประกอบย่อยของประโยค ผู้อ่านจะต้องวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาและชนิดของคำเพื่อให้เข้าใจความหมายได้ถูกต้อง

เสาวลักษณ์ ทรองจิต (2550, น.23) กล่าวถึงการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สำคัญคือใช้ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และทฤษฎีทางจิตวิทยา ซึ่งมีเป้าหมายของการสอนอ่านที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านหารายละเอียด และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยการสอนผสมผสานกันระหว่างทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และทฤษฎีทางจิตวิทยา ซึ่งพิจารณาทั้งลักษณะของธรรมชาติทางภาษาศาสตร์ที่มนุษย์พึงรับรู้และมีประสบการณ์และจากวัสดุที่อ่านหรือสิ่งที่อ่านในชีวิตจริง และคำนึงถึงกระบวนการอ่านของมนุษย์โดยธรรมชาติเป็นสำคัญ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2550, น.135-136) ได้เสนอรูปแบบการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อความดังนี้

1. วิธีการสอนอ่าน โดยนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญแล้วร่วมกันอภิปรายพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง ต่อจากนั้นหาความหมายของคำหน้าที่ของคำ และชนิดของคำ

2. วิธีการสอนอ่าน โดยนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้นักเรียนรู้จักคำศัพท์ที่สำคัญเพื่อให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำ และนำไปใช้ได้ถูกต้อง แล้วจึงอ่านเนื้อเรื่อง

3. วิธีการสอนอ่าน โดยนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการให้รู้จักโครงสร้างของประโยค ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคก่อนการอ่านเรื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 21) ได้เสนอขั้นตอนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูล คือ รับรู้เรื่องราวและเข้าใจความหมายจากการสังเกต สนทนา ซักถาม เล่าเรื่อง บรรยาย ท่าทาง จากข่าวสาร ข้อมูลจากหนังสือต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ คือ คิดวิเคราะห์ จำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าใครทำอะไรกับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุป คือ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปประเมินความน่าจะเป็น น่าเชื่อถือ สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม หาหลักฐานประกอบการตัดสินใจเชิงเหตุเชิงผล

ขั้นที่ 4 ประยุกต์และนำไปใช้ คือ นำผลจากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง เลือกอย่างเหมาะสมแล้วนำไปใช้

สุวิทย์ มูลคำ (2550, น.19) กล่าวว่า การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่างๆ ขึ้นมาเพื่อจะใช้วิเคราะห์ เช่น เหตุการณ์จากข่าว ของจริงหรือสื่อเทคโนโลยี เป็นต้น
2. กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น บทความนี้ต้องการสื่อหรือบอกอะไรที่สำคัญ
3. กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผลอาจเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงหรือขัดแย้งกัน
4. พิจารณาแยกแยะ เป็นการวินิจฉัยวิเคราะห์ทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อยๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม ที่ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) How (อย่างไร)
5. สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อค้นหาข้อสรุปเป็นคำตอบ หรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนด

จากทฤษฎีและขั้นตอนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ที่นักการศึกษาเสนอไว้ หลายวิธีสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ ครูจึงต้องศึกษาทฤษฎีแบบต่างๆ และกระบวนการสอนดังที่กล่าวมาแล้ว ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์นอกจากจะช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิดและความบันเทิงจากสิ่งที่อ่านเป็นเบื้องต้นแล้ว ยังก่อให้เกิดประโยชน์อีกหลายประการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.208) ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพทั้งหมดของงานเขียนแต่ละชิ้น เป็นส่วนรวมว่ามีอะไรประกอบอยู่ในลักษณะใด อีกทั้งมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อความแต่ละส่วนว่ามีความสัมพันธ์และประกอบกันเข้ามาเป็นงานเขียนแต่ละชิ้นได้อย่างไร
2. ช่วยให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สามารถเลือกได้ว่าอะไรควรอ่าน หรืออะไรอ่านผ่านๆ หรืออ่านอย่างตั้งใจอย่างละเอียด เพื่อจะได้ความรู้ ความคิดและพัฒนาปัญญา

3. ช่วยให้ผู้อ่านเพิ่มประสิทธิภาพการอ่านให้แก่ตนเองและทำให้เกิดความรักความชื่นชมความซาบซึ้ง อีกทั้งสังเกตเห็นคุณค่าของงานเขียน
4. ช่วยให้ผู้อ่านเอาวิธีการและผลมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต หรือใช้แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านมองเห็นองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของข้อความ เกิดทักษะและเพิ่มประสิทธิภาพของการอ่านสามารถนำผลจากการอ่านมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นไปตามเจตนารมณ์มาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แทนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับเดิม เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.4-9)

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ อย่างสร้างสรรค์ มีวิจารณญาณ และเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ เพื่อการตัดสินใจ

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา หรืออุปสรรคต่างๆ ที่ได้พบอย่างถูกต้องเหมาะสมบนหลักการของเหตุผล และคุณธรรม เข้าใจความสัมพันธ์ ของบริบท และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม สามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ ที่มีมากมายในปัจจุบัน อีกทั้งยังต้องมีทักษะการทางเทคโนโลยีอีกด้วย เพื่อการพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร ต้องสอนอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไรรวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจะระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3)

2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาทดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

1) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

2) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้

3) ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดในรูปแบบต่างๆ เช่นการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของตนเองได้

เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักษรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่างๆ การเขียน เรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศึกษาธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้อง เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่น ของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความมั่งคั่งของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.1-3)

บริบทโรงเรียนนันทบุรีวิทยาลัย

ข้อมูลทั่วไป (กองบรรณาธิการ, 2558, น.4-8)

1. โรงเรียนนันทบุรีวิทยาลัย ตั้งอยู่เลขที่ 27 หมู่ 4 ตำบลโสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ติดถนนบางกรวย-ไทรน้อย มีเนื้อที่ประมาณ 13 ไร่ 50 ตารางวา ตั้งอยู่บริเวณสวนสาธารณะของเทศบาลเมืองบางบัวทอง

2. สังกัดเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

3. เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. นายจรูญ หาสินทรัพย์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทญานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. ประวัติของสถานศึกษา

โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2554 โดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 43 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2542 หมวด 2 มาตรา 10 วรรคหนึ่ง วรรคสี่ หมวด 5 ส่วนที่ 2 มาตรา 41 และสภาเทศบาลเมืองบางบัวทองพิจารณาให้ความเห็นชอบให้จัดตั้งสถานศึกษา “โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา” ในการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ 2 ครั้งที่ 1 ประจำปี 2542 เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2552 จึงจัดตั้งสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของเทศบาลเมืองบางบัวทอง โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา” ขึ้นเพื่อเป็นการสนองความต้องการด้านการศึกษา สำหรับนักเรียนในเขตเทศบาล ให้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษามากขึ้น

วิสัยทัศน์โรงเรียน

โรงเรียนจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ เน้นทักษะทางภาษาสู่สากล มีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. พัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษาและสร้างขวัญกำลังใจ
3. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็ม

ศักยภาพ

1. พัฒนาภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
2. ให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยการจัดการศึกษาตลอดชีวิต
2. บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นประชาธิปไตย
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ และมีผลการเรียนที่ได้มาตรฐาน
4. เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน
5. เพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระบบโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา

โรงเรียนมีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานงบประมาณ งานสัมพันธ์กับชุมชน และงานพัสดุ ชุรการและการเงิน โดยแบ่งตามขอบข่ายงานของสถานศึกษา มีผู้อำนวยการสถานศึกษารับผิดชอบดูแลร่วมกับหัวหน้างานในแต่ละงาน นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการสนับสนุนงานวิชาการโรงเรียน ทำหน้าที่กำหนดแผนงานการพัฒนาโรงเรียน และยังมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานและพัฒนาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ข้อมูลชุมชน

โรงเรียนนันทประสิทธิ์วิทยา เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อรองรับนักเรียนจากโรงเรียนเทศบาลวัดละหาร และนักเรียนในเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง ที่ต้องการเรียนต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพครอบครัวของคนในชุมชนมีการหย่าร้างสูง นักเรียนบางส่วนขาดพ่อแม่อาศัยอยู่กับญาติ ครอบครัวมีการโยกย้ายถิ่นฐานอยู่เสมอ ครอบครัวมีรายได้ค่อนข้างต่ำ การเดินทางของนักเรียนส่วนใหญ่เดินทางไปกลับโดยการเดินเท้า และบางส่วนนั่งมอเตอร์ไซค์รับจ้าง อีกส่วนหนึ่งมีผู้ปกครองมาส่งถึงหน้าโรงเรียน

ประชากร เศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง ซึ่งเป็นชุมชนตลาดสดและห้างร้านต่างๆ สังคมวัฒนธรรมเดิมเป็นสังคมเกษตร ต่อมาประชาชนย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานมากขึ้น เพราะมีบ้านจัดสรรเพิ่มเป็นจำนวนมาก มีเส้นทางคมนาคมสะดวก อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ประชาชนจึงมีภูมิหลังวัฒนธรรมดั้งเดิมไม่เหมือนกัน แต่ยังมีความสัมพันธ์กันแบบสังคมชนบทมีวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ แบบภาคกลางทั่วไป เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีทางศาสนา ฯลฯ

ศาสนา คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีบางส่วนที่นับถือศาสนาอิสลามมีขนบธรรมเนียมประเพณีไม่ต่างไปจากชาวไทยภาคกลางอื่นๆ มีการทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณร ในเทศกาลต่างๆ มีการร่วมกิจกรรมทางศาสนาตามวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีการทำบุญวันเกิด วันตาย ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ การบวช ฯลฯ มีการเชิญญาติสนิทมิตรสหายไปร่วมงานการศึกษา ประชาชนรอบๆ โรงเรียนมีการศึกษาปานกลาง นักเรียนในละแวกนี้จึงมีการศึกษาต่อที่เพิ่มขึ้น

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา/จำนวนชั่วโมงที่จัดให้เรียนต่อปี/ระบบการเรียนรู้ที่เน้นเป็นพิเศษ

ตารางที่ 1 การจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และเวลาเรียนทุกชั้นปี

กลุ่มสาระ	ชั่วโมง / ปี	ร้อยละ
ภาษาไทย	120	12.00
คณิตศาสตร์	120	12.00
วิทยาศาสตร์	120	12.00
สังคมศึกษา ศาสนา	120	12.00
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	8.00
ศิลปะ	80	8.00
การงานอาชีพ	120	12.00
ภาษาต่างประเทศ	80	8.00
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	160	16.00
รวม	100	

จำนวนชั่วโมงที่จัดให้เรียนต่อปีเท่ากับ 1,000 ชั่วโมง

ระบบการเรียนรู้ที่เน้นเป็นพิเศษ คือ 3 ภาษา (ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ)

การดำเนินการด้านการประกันคุณภาพภายใน

การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

สถานศึกษาได้นำข้อควรพัฒนาในแต่ละมาตรฐาน ประชุมชี้แจงคณะครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องรับทราบและหาแนวทางปรับปรุง พัฒนา และจัดทำโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ขึ้นให้ดียิ่งขึ้น

การติดตามคุณภาพของสถานศึกษา

สถานศึกษาได้บริหารจัดการติดตามคุณภาพของสถานศึกษา โดยตั้งคณะกรรมการในฝ่ายต่างๆ มีหน้าที่กำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อให้ผลงานนั้นได้คุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดทุกมาตรฐาน

การประเมินคุณภาพภายใน

สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการ มอบหมายงานในแต่ละฝ่าย เพื่อวางแผนเตรียมความพร้อมจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพ เครื่องมือในการประเมิน โดยใช้เครื่องมือของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวทางในการประเมิน ระดับมัธยมศึกษามีมาตรฐาน

จำนวน 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอกสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินภายนอก รอบ 2

โรงเรียนเปิดทำการสอนเป็นปีที่สอง จึงยังไม่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักเรียน ผู้จัดทำได้ศึกษาและค้นคว้า เพื่อนำเสนอข้อมูลในเชิงกว้างสามารถมองเห็นสภาพของการจัดกิจกรรมต่างๆ ไปโดยลำดับจากการวิจัยในประเทศ และการวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

วิโชค พงษ์ศิริ (2553) ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหา กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทร์เจ้า เกียรติวิ (2547) ศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยวิธีการใช้แผนที่ความคิดกับการเรียนแบบร่วมมือ ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอน โดยวิธีการใช้แผนที่ความคิดกับการเรียนแบบร่วมมือมีความแตกต่างกันโดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการใช้แผนที่ความคิดสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบการเรียนร่วมมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สอนโดยวิธีการใช้แผนที่ความคิดและการเรียนแบบร่วมมือมีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ฉันทนา การสะอาด (2547) ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามพบว่าแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มีประสิทธิภาพ 88.14/80/91 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เสาวลักษณ์ ตรงจิต (2547) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2) ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) คำนีประสิทธิ์ผลด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีค่าเท่ากับ .66 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 66

สุดา เชียงคำ (2546) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง เศษส่วนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนตามเนื้อหาในบทเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.57 ซึ่งนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 80.64 ทั้งนี้ผ่านเกณฑ์ความรู้ที่กำหนดร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ความรู้ร้อยละ 80 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วิฑาธรณ์ อ่อนมาก (2545) ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง สมการ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นวิธีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และเป็นขั้นตอนโดยกิจกรรมที่นักเรียนได้ปฏิบัติมีเนื้อหาสาระที่ทำทายน่าสนใจไม่ใช่การสอนแบบตรงไปตรงมา แต่มีกิจกรรมสอดแทรกเข้ากับสิ่งที่นักเรียนสนใจ นักเรียนได้เรียนรู้หรือทบทวนความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าที่ได้นำออกมาใช้

เกษมศรี ภัทรภูริสกุล (2544) ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคงทนในการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง กับนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีความคงทนในการเรียนรู้ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จะไม่มีความคงทนในการเรียนรู้

4. ความสนใจในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสนใจในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง กับนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไพพยอม พิมพ์พาเรือ (2543) ศึกษาเรื่อง ผลการเรียนรู้เรื่องเศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ โรงเรียนบ้านหนองบัวคำแสง จังหวัดหนองบัวลำภู ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 2 ห้องเรียน แยกออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 22 คน จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิศเพลิน ภิรมย์ไกรภักดิ์ (2542) ศึกษาเรื่อง ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองทั้ง 4 ประการ คือ ปฏิสัมพันธ์ ประสบการณ์เดิม การกระทำ และการไตร่ตรอง เมื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนคณิตศาสตร์ โดยการแบ่งเป็น 3 ระยะ ส่งผลให้เด็กกลุ่มตัวอย่างเกิดความเข้าใจในเรื่องการจัดประเภท การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ การวัด และการอนุรักษ์

สุกัญญา กตัญญู (2542) ศึกษาเรื่อง ผลการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

บูลลอค (Bullock, 1996) ศึกษาเรื่อง การประเมินประสิทธิผลของการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ของครูคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาจากเจตคติของนักเรียน ที่มีผลต่อวิชาคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ดังกล่าวมีเจตคติในทางบวกต่อวิชาคณิตศาสตร์

อัลซัป (Alsup, 1996) ศึกษาเรื่อง การสอนของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ฝึกสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ทศนิยม และร้อยละ พบว่า วิธีการสอนภายใต้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาเรื่องเศษส่วน ทศนิยมและร้อยละของนักศึกษาฝึกสอน ลดความวิตกกังวลในการเรียนคณิตศาสตร์และช่วยให้นักศึกษาฝึกสอนมีความมั่นใจที่จะสอนคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ออร์วิล (Orville, 1997) ศึกษาเรื่อง การสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองกับ นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ต่อความเข้าใจธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ โดยให้กลุ่มทดลองได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของวิชาวิทยาศาสตร์ ความสำคัญทางวิทยาศาสตร์ และกระบวนการที่นักวิทยาศาสตร์นำไปใช้ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองช่วยให้นักศึกษาใหม่สาขาวิทยาศาสตร์ มีความเข้าใจในธรรมชาติของวิทยาศาสตร์มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การนำวิธีการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยให้นักเรียนสามารถค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ทักษะในการปฏิบัติ เข้าใจวิธีกระบวนการ และการแก้ปัญหา พัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน

ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถนำเสนอในรูปภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน

การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์ปัจจุบัน คุณภาพการศึกษา ปัญหาด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กไทยในยุคปัจจุบันซึ่งการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบปัญหาในเรื่องทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มากที่สุด คือผู้เรียนอ่านแล้วไม่สามารถนำเรื่องที่อ่านไปวิเคราะห์แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นวิเคราะห์ความดีความ สรูปความ หาคำสำคัญในเรื่องที่อ่าน นำความรู้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์

2. ศึกษาปรัชญา/ทฤษฎี/รูปแบบการสอน

โดยศึกษาแนวคิดตามปรัชญาพัฒนานิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์และบรุนเนอร์ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดทฤษฎีและการอ่านเชิงวิเคราะห์และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. การสร้างรูปแบบการสอน

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ตามปรัชญาการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยนำองค์ประกอบที่ได้มาเรียบเรียงสร้างความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนจนได้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

3.1 การสังเคราะห์ปรัชญาการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้กรอบแนวคิดที่นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการสอน ได้แก่

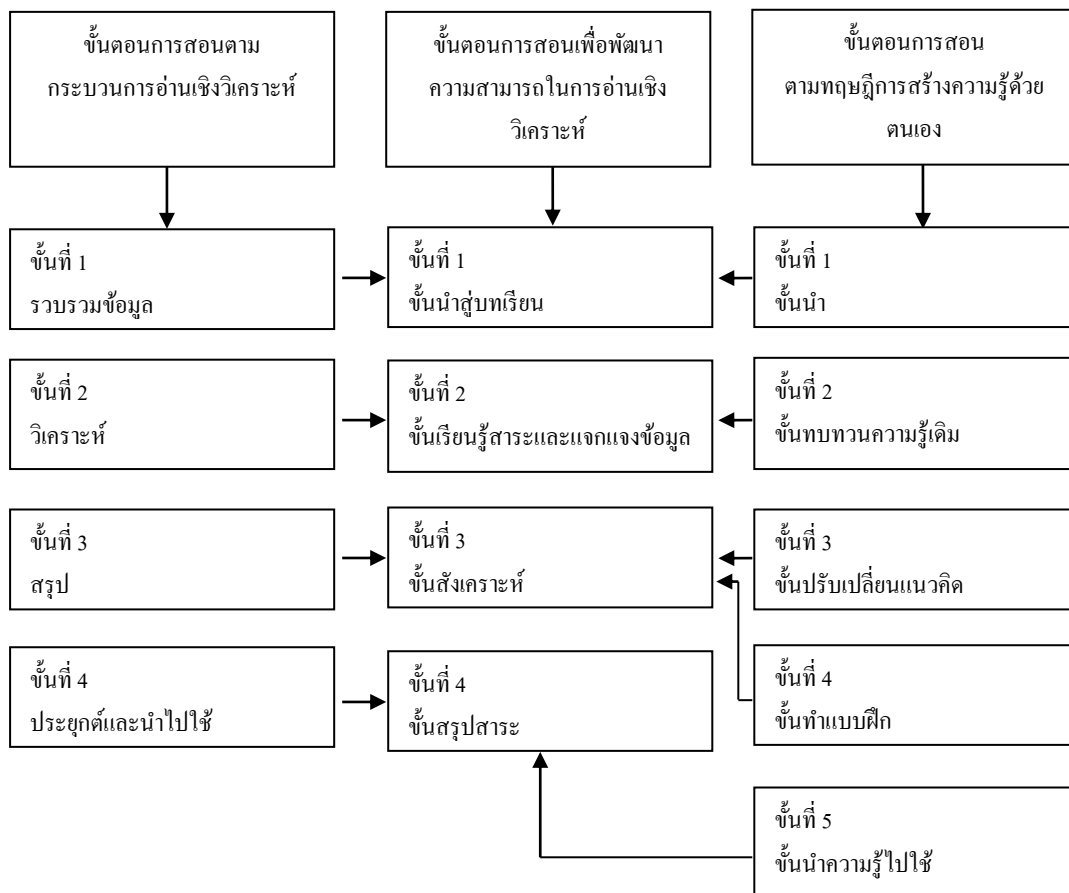
- 1) กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2) กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎี

การสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3) กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนการสอนตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกระทรวงศึกษาธิการ ในการทำวิจัยครั้งนี้

3.2 การกำหนดแนวคิดและการสร้างรูปแบบการสอน

จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎี ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีการพัฒนาขั้นตอนการสอนตามแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 4 การพัฒนาขั้นตอนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นได้ประยุกต์แนวความคิดของขั้นตอนการสอนตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์และขั้นตอนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีกระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นเพื่อสร้างความสนใจแก่นักเรียนเพื่อตรวจสอบและทบทวนความรู้ที่มีของนักเรียน เป็นการเตรียมความพร้อม สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน ครูอาจใช้การสนทนา ตั้งคำถาม หรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูลในขั้นนี้นักเรียนจะได้รับใบความรู้ ชมวีดิทัศน์เป็นขั้นที่นักเรียนได้ศึกษาจากใบความรู้และจากการชมวีดิทัศน์ นักเรียนสามารถจำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ว่าใครทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นตอนสำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ ประกอบด้วย การทำความเข้าใจ กระจ่างและแลกเปลี่ยนความคิดจากข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ การสร้างความรู้ใหม่ด้วยการใช้ กระบวนการ เป็นกระบวนการทางปัญญาและกระบวนการทางสังคม ประเมินความรู้ใหม่นำเสนอ ความรู้ที่สร้าง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนจำได้ เข้าใจอย่างชัดเจนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบความสามารถ ในการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 4 แผน โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนันทบุรีศรีวิทยา การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.2 ศึกษารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่าน เชิงวิเคราะห์

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอน อ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ซึ่งแต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้ 1) มาตรฐาน การเรียนรู้ 2) สาระสำคัญ 3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) เนื้อหาสาระ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระ และแจกแจงข้อมูล ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อประธาน กรรมการและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพ และนำไปปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะให้ประธาน กรรมการตรวจ พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อย พร้อมทั้งจะนำไปใช้

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอนจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 แผนการเรียนรู้ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากข่าว เรื่องเตือนภัยเจ้าของรถ

2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์จากบทความ เรื่องความจริงในชีวิต

3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์จากเรื่องสั้น เรื่อง ธรรมชาติระดับใจ

4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์จากสารคดี เรื่องมวยไทยมรดกชาติ

2. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัยวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ วัดจากความสามารถในการวิเคราะห์ของผู้เรียน 3 ด้าน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ความสำคัญ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ 3) วิเคราะห์หลักการ

2.3 เสนอแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา

2.4 นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการสอนและด้านเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบทดสอบ แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังข้อนั้น

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังข้อนั้น

2.5 นำแบบทดสอบที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลอง (Try Out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนนนท์ประสิทธิ์ จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่มี ความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่าง

2.6 ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบรายข้อ แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป โดยได้แบบทดสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.40-0.95 จำนวน 40 ข้อ

2.7 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทั้งฉบับ โดยหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการ KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

2.8 นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผ่านการคัดเลือกและหาคุณภาพแล้วมาปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบ 1 ฉบับ จำนวน 40 ข้อ และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปการสอน

การนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนท์ประสิทธิ์วิทยา ตำบล โสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนนนท์ประสิทธิ์วิทยา ตำบล โสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นกลุ่มในการสุ่มจาก 2 ห้องเรียน มา 1 ห้องเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งดำเนินการทดลองตามแนวแบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม สอบก่อน สอบหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2550, น.20) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังนี้

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂
E	แทน	กลุ่มทดลอง	
T ₁	แทน	การสอบก่อนเรียน	
T ₂	แทน	การสอบหลังเรียน	
X	แทน	การสอนด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	

การดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 40 ข้อ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และบันทึกผลเป็นคะแนนเก็บไว้

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 4 แผนใช้เวลา 12 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับเดิม บันทึกคะแนนเปรียบเทียบกับทดสอบก่อนเรียน

4. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีของ Kuder Richardson 20 (KR-20)
3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนก่อนและหลังทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for dependent sample)
4. วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยหาค่าดัชนีของความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ
5. วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) จากผลการทดสอบของนักเรียนที่เรียนเรื่องนี้มาแล้ว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการสอน

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการสอน

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของการจัดการศึกษา

จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ในการเลือกข่าวสารข้อมูลและใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมเพื่อประโยชน์สูงสุด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจุดมุ่งหมายให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ต้องมีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิต จากสรุปผลการประเมินการจัดการศึกษาของ ประเทศไทย พบว่า คุณภาพการศึกษาของเด็กไทยในยุคปัจจุบันการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนยัง ทำได้ในขอบเขตที่จำกัดยังไม่ถึงเป้าหมายที่สูงที่สุด คือ ในส่วนที่ต้องใช้ความคิดและเหตุผล ผู้เรียน ยังไม่สามารถทำได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำ คะแนนที่ได้ไม่เกินร้อยละ 50 และในการจัด การเรียนรู้จะพบปัญหาในเรื่องทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มากที่สุด กล่าวคือ ผู้เรียนอ่านแล้วไม่ สามารถนำเรื่องที่อ่านไปวิเคราะห์ วิพากษ์ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (กรมวิชาการ, 2555, น.1)

ดังนั้น ประเด็นปัญหาที่ต้องการพัฒนา คือ การพัฒนารูปแบบการสอนที่จะช่วยพัฒนา ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนเพื่อเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

2. ผลการศึกษาปรัชญาการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอน

ปรัชญาการศึกษา แนวคิด และทฤษฎี เป็นทิศทางสำคัญในการจัดการศึกษาในที่นี่ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดตามปรัชญาพิพัฒนนิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม แนวคิดทฤษฎี พัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์และบรุนเนอร์ แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองและแนวคิดทฤษฎีการอ่านเชิงวิเคราะห์ สืบเนื่องจากเป็นแนวคิดพื้นฐานมีแนวทางการจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและประเด็นที่ต้องการพัฒนา ดังนี้

ปรัชญาพิพัฒนนิยม (Progressivism) มีสาระสำคัญดังนี้

การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนสามารถลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูเป็นผู้แนะแนวทางและสร้างบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยให้กับผู้เรียน

ปรัชญาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) มีสาระสำคัญดังนี้

การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาสังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิคต่างๆ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์และบรุนเนอร์ มีสาระสำคัญดังนี้

เด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติไม่ควรจะเร่งให้เด็กข้ามขั้นตอนการพัฒนาการเพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่สามารถจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเพื่อให้เด็กพัฒนาการไปสู่ขั้นที่สูงกว่าได้ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้มีกระบวนการคิดอย่างอิสระ

การอ่านเชิงวิเคราะห์ มีสาระสำคัญดังนี้

การอ่านเชิงวิเคราะห์หมายถึง การอ่านอย่างละเอียดรอบคอบ มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านสามารถจำแนกแยกแยะเรื่องราวที่อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วนว่าส่วนใดมีหลักการ มีความสำคัญและสัมพันธ์กันอย่างไร

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) มีสาระสำคัญดังนี้

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในฐานะผู้สร้างความรู้ โดยสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ (New Knowledge) กับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่ติดตัวมาก่อน (Prior Knowledge) เข้าด้วยกัน

3. ผลการสร้างรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีองค์ประกอบของรูปแบบและรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการสอนนี้พัฒนาขึ้นมาจากการประยุกต์ใช้แนวความคิดของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Cognitivism) ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติ เกิดความสามารถในการวิเคราะห์หลักการ วิเคราะห์ความสำคัญและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลักการ วิเคราะห์ความสำคัญ และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นเพื่อสร้างความสนใจแก่นักเรียนเพื่อตรวจสอบและทบทวนความรู้ที่มีของนักเรียน เป็นการเตรียมความพร้อม สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน ครูอาจใช้การสนทนา ตั้งคำถาม หรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูลในขั้นนี้นักเรียนจะได้รับใบความรู้ ชมวีดิทัศน์ เป็นขั้นที่นักเรียนได้ศึกษาจากใบความรู้และจากการชมวีดิทัศน์ นักเรียนสามารถจำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่า ใครทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นตอนสำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ ประกอบด้วยการทำ ความกระจ่างและแลกเปลี่ยนความคิดจากข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ การสร้างความรู้ใหม่ด้วยการใช้กระบวนการ เป็นกระบวนการทางปัญญาและกระบวนการทางสังคม ประเมินความรู้ใหม่นำเสนอ ความรู้ที่สร้าง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนจำได้ เข้าใจอย่างชัดเจนมากขึ้น

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ

ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์หลักการ

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

การทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดำเนินการโดยจัดกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นไว้ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน โดยเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์และวิเคราะห์หลักการ ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้จากรูปแบบการสอนปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	ΣD	t
ก่อนทดลองใช้รูปแบบการสอน	40	9.70	3.61		
หลังทดลองใช้รูปแบบการสอน	40	35.40	2.43	1021	72.80**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการสอน โดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา ตำบลโสนลอย อำเภอบางบัวทอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน แบบทดสอบวัดวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 40 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่น หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก สามารถสรุปผล อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย 1) ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเองโดยการลงมือปฏิบัติจนเกิดความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์และวิเคราะห์หลักการ 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ 4) ผลที่นักเรียนจะได้รับจากการเรียนรู้

ตามรูปแบบ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์และวิเคราะห์หลักการ

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่าความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการใช้รูปแบบการสอนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการสอนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้ได้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการของรูปแบบจนครบทุกขั้นตอนแล้ว ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติจนเกิดความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญและวิเคราะห์หลักการได้จากการทำกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม นักเรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโชค พงษ์ศิริ (2553) กล่าวว่า การสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ และสร้างสรรค์ความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง ความเจริญงอกงามในความรู้จะเกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น หรือได้พบสิ่งใหม่แล้ว นำความรู้มาเชื่อมโยงเช่นเดียวกับ พิศเพลิน ภิรมย์ไกรศักดิ์ (2542) ที่กล่าวว่า เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสติปัญญาเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยการนำความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงกับข้อมูลเดิมได้อย่างลงตัวทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในความรู้ใหม่สามารถอธิบายได้และแสดงออกได้ตามความเข้าใจของตนเนื่องจากผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายของความรู้ขึ้นด้วยตนเองสอดคล้องกับวิทธานนท์ อ่อนมาก (2545, น.71) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ค้นพบความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาแนะนำในการสืบค้นความรู้และการลงมือปฏิบัติจริงจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้อันยั่งยืนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ หลังการทดลองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก

ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นเพื่อสร้างความสนใจแก่นักเรียน เพื่อตรวจสอบและทบทวนความรู้เดิมเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนครูอาจใช้การสนทนาตั้งคำถาม หรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิทาร์ณ อ่อนมาก (2545) ที่กล่าวว่า การจัดการสอนนั้นครูจำเป็นต้องตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียนก่อนที่จะให้เรียนรู้สิ่งใหม่ ด้วยการใช่วิธีการที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดยใช้ความรู้เดิมและกลวิธีการเรียนรู้เดิมเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งใหม่เข้ากับความรู้ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูลในขั้นนี้นักเรียนจะได้รับใบความรู้ ชมวีดิทัศน์ เป็นขั้นที่นักเรียนได้ศึกษาจากใบความรู้และจากการชมวีดิทัศน์ นักเรียนสามารถจำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าใครทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร เป็นขั้นที่นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ด้านต่างๆ โดยครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปราย เสนอความคิดเห็นร่วมกัน รวมทั้งการรวบรวมความรู้ประสบการณ์เดิมความรู้จากแหล่งต่างๆที่จะช่วยให้นำไปสู่ความเข้าใจเรื่องประเด็นที่จะศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิทาร์ณ อ่อนมาก (2545) ที่กล่าวว่า นักเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่จะใช้ในการคิดวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จึงจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ พิศเพลิน ภิรมย์ไกรศักดิ์ (2542) ที่กล่าวไว้ว่าการทำความเข้าใจขั้นตอนที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจในขั้นตอนวิธีการต่างๆของหลักเกณฑ์หรือทักษะนั้นเสียก่อน คือรู้ว่าจะทำอย่างไรจะปฏิบัติอย่างไร ผู้เรียนและผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ทักษะหรือหลักเกณฑ์ให้เข้าใจอย่างละเอียด

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นตอนสำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ด้วยการใช้กระบวนการทางปัญญาและกระบวนการทางสังคม ประเมินความรู้ใหม่นำเสนอความรู้ที่สร้าง ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้นำความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำแบบฝึกหัด ใบงาน และชิ้นงานจากที่ครูมอบหมาย นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิศเพลิน ภิรมย์ไกรศักดิ์ (2542) ที่กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนรู้อย่างแล้วนั้นผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา

ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องรอบคอบและมีความสมเหตุสมผล ขั้นฝึกหัดเป็นพฤติกรรมที่คงที่หลังจากที่เข้าใจวิธีการ ขั้นตอนที๋ก่อให้เกิดทักษะแล้วเริ่มลงมือฝึกฝนพฤติกรรมต่างๆ จะถูกแก้ไขให้ถูกต้อง จนกระทั่งพฤติกรรมที่ผิดพลาดลดลงเป็นศูนย์ พฤติกรรมที๋ถูกต้องก็จะคงที่และทำการฝึกหัดจนเกิดความชำนาญขึ้น

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนจำได้ เข้าใจอย่างชัดเจนมากขึ้น เป็นขั้นสรุปคำตอบ รวบรวมประเด็นสำคัญ นำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มอื่นทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในขั้นนี้้นักเรียนจะได้ร่วมกันอภิปราย และสรุปความรู้ที๋ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีโอกาสได้เสนอผลงาน แลกเปลี่ยนความรู้กับสมาชิกภายในห้องเรียน ฝึกการเสนอความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อน ซึ่งจะก่อให้เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วิทาศรณอ่อนมาก (2545) ที๋ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที๋เน้นกระบวนการให้นักเรียนเป็นผู้คิดลงมือปฏิบัติศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบด้วยกิจกรรมที๋หลากหลาย การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นระหว่างที๋นักเรียนมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ที๋คงทนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เช่นเดียวกับแนวคิดของ เกษมศรี ภัทรภุริสกุล (2544) ที๋กล่าวว่า การฝึกให้นักเรียนได้คิดในลักษณะต่างๆ จะทำให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น คิดอย่างรอบคอบ มีเหตุผล วิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน และมีเหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อเพื่อนดีขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนต้องสร้างบรรยากาศทางสังคมและจริยธรรมให้เกิดขึ้น กล่าวคือผู้เรียนต้องมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที๋เอื้อต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้เพราะถ้าพึ่งแต่การจัดกิจกรรมสื่อการเรียนการสอนที๋หลายที๋ครูจัดให้หรือผู้เรียนแสวงหามาเพื่อการเรียนรู้นัน ไม่เป็นการพอเพียงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิด ประสพการณ์ระหว่างผู้เรียนและบุคคลอื่นจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ชับซ้อนและหลากหลายขึ้น

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที๋ 4 ขั้นตอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที๋ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการปฏิบัติ เกิดการวิเคราะห์ แยกแยะให้เหตุผลประกอบอย่างสมเหตุสมผล กล่าวแสดงความคิดเห็น กล่าวแสดงออก เข้าใจกระบวนการทำงานกลุ่ม สามารถสรุปข้อมูล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดปฏิสัมพันธ์อันดี นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหานั้นสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง กิจกรรมที๋จัดขึ้นอย่างหลากหลายทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา นักเรียนมีความชื่นชมและเต็มใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถ

ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ด้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านการนำรูปแบบการสอนไปใช้

1.1 ก่อนที่จะนำรูปแบบการสอนไปใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูผู้สอนต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งครูผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมของการจัดกิจกรรมทุกขั้นตอน เพราะรูปแบบการสอนในแต่ละขั้นประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายต้องใช้เวลานานกว่าที่กำหนดไว้ ดังนั้น ครูผู้สอนควรยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

1.3 ครูผู้สอนต้องเป็นกัลยามิตรที่ดีกับนักเรียน มีความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน

1.4 ครูผู้สอนควรเปิดใจกว้างให้โอกาสแก่นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ในเรื่องที่วิเคราะห์ ไม่ควรปิดกั้นความคิดเห็นของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีทางสังคมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

1.5 จำนวนนักเรียนในกลุ่มควรอยู่ระหว่าง 4-6 คน โดยทำการละนักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และควรมีการหมุนเวียนสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ นักเรียนทุกคน ได้เรียนรู้ร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัย ถึงการนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับประชากรในระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรทำวิจัย เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัย ถึงการนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์นั้นในกลุ่มสาระอื่นๆ เช่น วิชาสังคม วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2555). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2553). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (ม.ป.ป.). คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมวาทกรรมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองบรรณาธิการ. (2558, สิงหาคม). ความเป็นมาโรงเรียนนันทประสิทธิ์วิทยา. วารสารเทศบาลเมืองบางบัวทอง. 5(2), 4-8.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย จำกัด.
- เกษมศรี ภัทรภูริสกุล. (2544). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคงทนในการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนตามทฤษฎีสรคณนิยม. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.
- จันทร์เจ้า เถียรทวี. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยวิธีการแผนที่ความคิดกับการเรียนแบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิราภรณ์ สิริทวี. (2546). เทคนิคการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสร้างความรู้ (Constructivism). ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จิราภรณ์ หอมกลิ่น. (2548). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2555). วางทูลงานอ่านทุกคน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โสภการพิมพ์.

- ฉันทนา การสะอาด. (2547). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจ็ดศักดิ์ ชูมนุม. (2542). นิรมิตนิยม-ทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน คู่มือฝึกอบรม
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแบบหน่วยบูรณาการวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2548). “ศิลปะการอ่าน” ในภาษาไทย 5 การอ่าน หน่วยที่ 8.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2546). ทักษะการเขียนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. (2553). “การพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน” ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาการใช้ภาษาไทย เล่มที่ 2 หน่วยที่ 9. (พิมพ์ครั้งที่ 14). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2542). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิตนา เขมมณี. (2547). กระบวนการเรียนรู้: ความหมาย แนวทางการพัฒนาและปัญหาข้อใจ.
กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ (พ.ว.).
- ทิตนา เขมมณี. (2552). การพัฒนารูปแบบการสอน. ค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2554. จาก
<http://www.thainew1.blogspot.com>.
- ทิตนา เขมมณี และคนอื่นๆ. (2545). การคิดและการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ :
กรมสุขภาพจิต.
- บันลือ พุกยะวัน. (2548). แนวทางการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญ โยอนันตพงษ์. (2540). การเรียนรู้แบบสรรค์สร้างความรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้
แบบมีส่วนร่วม: ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ. (2545). หนังสือเรียนภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ปรียาพร วงสอนบุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พินิตนันท์ บุญพามี. (2556). **เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2548). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด วิธี และเทคนิค การสอน 2**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- พิศเพลิน ภิรมย์ไกรศักดิ์. (2542). **การศึกษาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพพยอม พิมพ์พาเรือ. (2543). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ กับการสอนปกติ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มัทนา นาคะบุตร. (2542). **การอ่านเพื่อชีวิต**. นครปฐม : สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- รัฐจิตร แก้วจำปา. (2544). **ภาษาไทย-การใช้ภาษา**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2550). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2549). **การคิด**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วราภรณ์ จันทร์เรือง. (2549). **การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วราภรณ์ สุขประวิทย์. (2552). **การพัฒนารูปแบบการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- วัชร บรูณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ. (2550). การอ่านเชิงวิเคราะห์ห้วิจารณ์ด้านหลักสูตรและการสอน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิโชติ พงษ์ศิริ. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีสรคณิยมด้วยวิธีการสอนแบบแก้ปัญหากับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิหาธรณ์ อ่อนมาก. (2545). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องสมการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Backword Design. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิโพภุส วัฒนานิมิตกุล. (2540). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้สาระอิงบริบทเพื่อส่งเสริมความ ใฝ่รู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (ม.ป.ป.). การพัฒนารูปแบบการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วิณา วิสเพ็ญ. (2535). เอกสารประกอบการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2.) ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรีสุดา จริยากุล. (2551). “การใช้ถ้อยคำ” ใน เอกสารการสอนวิชาภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู) หน่วยที่ 1. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สังัด อุทรานันท์. (2552). ลักษณะของรูปแบบการสอน. ค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2554. จาก <http://www.thainew1.blogspot.com>.
- สนองจิรัฐ วัชโรทัย. (2551). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด วิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สนิท สัตโยภาส. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เซนจู้รี.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2552). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กภาพสินธุ : ประสานการพิมพ์.
- สมพร มั่นตะสูตรแพ่งพิพัฒน์. (2547). รู้เรื่องการอ่าน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สาคร ธรรมศักดิ์. (2541). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีสรคณิยม. กรุงเทพฯ : เจเนอรัลบุ๊คส์เซนเตอร์.

- สาริตา จันทร์แรม. (2548). ผลของการเรียนบนเครือข่ายที่พัฒนาตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เรื่องเศษส่วน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุกัญญา กัตัญญา. (2542). ผลการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตรา อ่อนค้อม. (2551). **ปรัชญาเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดา เชียงคำ. (2546). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง เศษส่วน ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุดาทิพย์ โพธิ์งาม. (2550). **การพัฒนารูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์และการเรียนแบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สุเทียบ ละอองทอง. (2548). **การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาความเข้าใจ โดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2550). **การอ่านกับการพัฒนาความคิด**. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง) หน่วยที่ 1. สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุพน ทิมอ่ำ. (2549). **วิธีการและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). **กลยุทธ์..การสอนคิดวิเคราะห์**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- เสาวลักษณ์ ตรองจิตร. (2547). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. (2550). **การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- Alsup, J. K. (1996). **The effect of mathematics instruction based on constructivist on prospective teachers conceptual understanding anxiety and confidence.** University of Wyoming.
- Ausubel, D. P. (1978). **The Psychology of Meaningful Verbal Learning.** New York : Grumer & Stratton.
- Bullock, V. L. (1996). The Influence of a Constructivist Teaching Approach on Students. Attitude toward Mathematics in a Preservice Elementary Teachers. **Dissertation Abstract International.**
- Bruner, J.S. (1969). **The Process of Education.** New York : Vintage Book.
- Devries, R. and Zan, B. (1992). **Study Compares Teacher and Classroom Atmospheres.** The Constructivist, Spring
- Glaserfeld, E.von. (1990). **Environment and Communication.** In L.P. Steffe & T. Wood).
- Jonassen, D.N. (1992). **Evaluation Constructivist learning. In T.M. Duffy) Constructivism and the Technology of Instruction.** New jersey : Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Joyce, B.R. And Weil, M. (2000). **Models of Teaching** (6th ed.). Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Orville, H. (1997). **The social impact of new communications technologies.** Singapore : Nanyang Technological University.
- Saylor, J.G., and others. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning.** (4th ed.). Japan : Holt-Saunders International Editions.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิโพธิ์ วัฒนานิมิตกุล	รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร อินทรสมพันธ์	คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษกร ปั่นหุ่น	ประธานสาขาวิชาภาษาไทย
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๑๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงทรีแฉลบ
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล

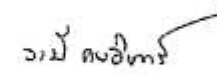
ด้วยนายอานันท์ สุจิตกุล นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก	ประธานกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ และบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายวาปี คงอินทร์)
รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๑๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษกร ปันหุ่น

ด้วยนายอานันท์ สุจิตกุล นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบแผนการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก	ประธานกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ และบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว.มี ค.อ.โพธิ์

(นายวาปี คงอินทร์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๑๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร อินทรสมพันธ์

ด้วยนายอานันท์ สุจิตกุล นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก	ประธานกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับกรวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้ และบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว.มี คงอินทร์
(นายวาปี คงอินทร์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์	+1	+1	+1	3	1
2. สาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	+1	+1	+1	3	1
3. สาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	+1	+1	+1	3	1
4. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
5. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
6. กิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1
7. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3	1
8. สาระการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	3	1
9. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
10. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1
11. สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1
12. แบบประเมินผลและวิธีการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC) ด้านความสอดคล้องของแบบทดสอบ
วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน	ค่า IOC	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1	31	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1	32	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1	33	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1	34	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1	35	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1	36	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	+1	3	1	37	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1	38	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1	39	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1	40	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1	41	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1	42	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1	43	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1	44	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1	45	+1	+1	+1	3	1
16	+1	+1	+1	3	1	46	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	+1	3	1	47	+1	+1	+1	3	1
18	+1	+1	+1	3	1	48	+1	+1	+1	3	1
19	+1	+1	+1	3	1	49	+1	+1	+1	3	1
20	+1	+1	+1	3	1	50	+1	+1	+1	3	1
21	+1	+1	+1	3	1	51	+1	+1	+1	3	1
22	+1	+1	+1	3	1	52	+1	+1	+1	3	1
23	+1	+1	+1	3	1	53	+1	+1	+1	3	1
24	+1	+1	+1	3	1	54	+1	+1	+1	3	1
25	+1	+1	+1	3	1	55	+1	+1	+1	3	1
26	+1	+1	+1	3	1	56	+1	+1	+1	3	1
27	+1	+1	+1	3	1	57	+1	+1	+1	3	1
28	+1	+1	+1	3	1	58	+1	+1	+1	3	1
29	+1	+1	+1	3	1	59	+1	+1	+1	3	1
30	+1	+1	+1	3	1	60	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

องค์ประกอบ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับความเหมาะสม
1. หลักการของรูปแบบการสอน	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
1.1 มีปรัชญาการศึกษารองรับ	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 มีแนวคิดทฤษฎีรองรับ	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
1.3 มีความเป็นไปได้			
2. จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอน	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
2.1 มีความชัดเจน	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 ครอบคลุมเนื้อหา	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
3.1 ชี้นำสู่บทเรียน	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 ชี้นำเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
3.3 ชี้นำสังเคราะห์	4.67	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
3.4 ชี้นำสรุปสาระ			
4. ผลของผู้เรียนที่ได้รับจากรูปแบบการสอน	4.66	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
4.1 พัฒนาทักษะและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์			
รวมทั้งสิ้น	4.66	0.00	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 7 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.77	0.45
2	0.45	0.4
3	0.5	0.4
4	0.68	0.85
5	0.83	0.95
6	0.6	0.95
7	0.65	0.9
8	0.65	0.7
9	0.38	0.55
10	0.83	0.85
11	0.83	0.9
12	0.68	0.85
13	0.38	0.5
14	0.58	0.85
15	0.65	0.95
16	0.83	0.9
17	0.58	0.95
18	0.78	0.95
19	0.75	0.95
20	0.75	0.85
21	0.43	0.6
22	0.65	0.95
23	0.7	0.95
24	0.43	0.65
25	0.65	0.95
26	0.78	0.95

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
27	0.35	0.6
28	0.65	0.8
29	0.35	0.65
30	0.65	0.75
31	0.45	0.8
32	0.65	0.95
33	0.68	0.9
34	0.35	0.5
35	0.68	0.95
36	0.43	0.7
37	0.55	0.7
38	0.8	0.95
39	0.63	0.7
40	0.45	0.8

ตารางที่ 8 คะแนนสอบก่อนเรียน - หลัง เรียน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	D	D ²
1	11	34	23	529
2	15	39	24	576
3	10	34	24	576
4	19	39	20	400
5	9	35	26	676
6	10	36	26	676
7	5	33	28	784
8	8	36	28	784
9	13	36	23	529
10	9	37	28	784
11	7	34	27	729
12	4	31	27	729
13	10	40	30	900
14	12	35	23	529
15	8	32	24	576
16	10	37	20	400
17	5	30	25	625
18	9	34	25	625
19	13	36	23	529
20	6	31	25	625
21	9	35	26	676
22	14	38	24	576
23	8	34	26	676
24	10	36	26	676
25	7	35	28	784
26	5	34	29	841
27	10	37	27	729

ตารางที่ 8 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	D	D ²
28	11	36	25	625
29	9	37	28	784
30	9	34	25	625
31	5	32	27	729
32	10	35	25	625
33	13	39	26	676
34	8	35	27	729
35	12	38	26	676
36	10	36	26	676
37	4	33	29	841
38	7	35	28	784
39	20	40	20	400
40	14	38	24	576
รวม	388	1416	1021	26285

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

t-test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation
Pair 1	Pre-test	9.70	40	3.61
	Posttest	35.40	40	2.44

Paired Samples Test

		Paired Differences			t	df	Sig.(2-tailed)	Sig.(1-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean				
Pair 1	Posttest - Pretest	25.70	2.23	0.35	72.8027	39	0.0000	0.0000

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนนันทบุรีวิทยาลัย

การอ่านเชิงวิเคราะห์จากข่าวเรื่อง เตือนภัยเจ้าของรถ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ปีการศึกษา 2558

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ความปลอดภัยในการใช้บริการลานจอดรถในห้างสรรพสินค้า ลานจอดรถในห้างฯ นั้นมีรถจอดอยู่เป็นจำนวนมาก และในผู้ใช้บริการเหล่านั้นอาจมีคนร้ายแฝงอยู่ด้วยก็ได้ในรูปแบบต่างๆ ดังนั้นเราจึงควรระมัดระวังเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สาระการเรียนรู้

ข่าวเรื่อง เตือนภัยเจ้าของรถ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกสาระสำคัญของข่าว เรื่อง เตือนภัยเจ้าของรถได้
2. นักเรียนสามารถบอกปัจจัยที่มีผลต่อข่าว เรื่อง เตือนภัยเจ้าของรถได้
3. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดของเรื่อง เตือนภัยเจ้าของรถได้
4. นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ชี้นำสู่บทเรียน
 - 1.1 ครูสนทนาเกี่ยวกับข่าวสังคม
 - 1.2 ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของข่าวสังคม
 - 1.3 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับข่าวสังคม
2. ชั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล
 - 2.1 ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องข่าวสังคมจากใบความรู้และชมวีดิทัศน์
 - 2.2 ครูให้นักเรียนจำแนกข้อมูลข่าวสังคมโดยใช้ผังกราฟิก

3. ชั้นสังเคราะห์

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าสาระสำคัญของข่าวสังคมคืออะไร
2. นักเรียนคิดว่าปัจจัยใดที่เกี่ยวข้องกับข่าวสังคม
3. นักเรียนคิดว่า ผู้เขียนมีข้อคิดใดแฝงอยู่ในข่าวสังคม
4. จากข่าว นักเรียนคิดว่า ถ้าไม่รื้อกประตูอะไรจะเกิดขึ้น
5. “ไอ้บ้า” ในเรื่องนี้หมายถึงใคร
6. จากข่าวข้างต้นผู้เขียนมีนิสัยอย่างไร
7. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง
8. ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่า อย่างไร

4. ชั้นสรุปสาระ

ครูและนักเรียนสรุปข่าวเตือนภัยเจ้าของรถเกี่ยวกับสาระสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อคิดที่แฝงอยู่

แหล่ง/ สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้
2. สื่อวีดิทัศน์

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถาม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา

ปีการศึกษา 2558

การอ่านเชิงวิเคราะห์จากบทความ เรื่อง “ความจริงในชีวิต”

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

มนุษย์เรานั้นมีทั้งด้านบวกและด้านลบอยู่ในตัว ไม่มีใครสามารถกำหนดชีวิตของใครได้ และไม่มีใครสามารถทำตามใครได้ตลอดเวลาเช่นกัน ดังนั้นเราจึงไม่ควรบังคับหรือกำหนดให้ใครทำตามใจเราหรือตามคำสั่งของเรา และเราก็ไม่สามารถทำตามคำสั่งของใครได้เช่นกัน ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของความจริงในชีวิต

สาระการเรียนรู้

บทความเรื่อง “ความจริงในชีวิต”

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกสาระสำคัญของเรื่อง “ความจริงในชีวิต”
2. นักเรียนสามารถบอกปัจจัยที่มีผลต่อเรื่อง “ความจริงในชีวิต”
3. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดของเรื่อง “ความจริงในชีวิต”
4. นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ช้่นนำสู่บทเรียน
 - 1.1 ครูสนทนาเกี่ยวกับบทความเรื่องความจริงในชีวิต
 - 1.2 ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบทความเรื่องความจริงในชีวิต
 - 1.3 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับความจริงในชีวิต
2. ช้่นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล
 - 2.1 ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องความจริงในชีวิตจากใบความรู้และชมวีดิทัศน์
 - 2.2 ครูให้นักเรียนจำแนกข้อมูลเรื่องความจริงในชีวิต โดยใช้ผังกราฟิก

3. ชั้นสังเคราะห์

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าสาระสำคัญของเรื่องความจริงในชีวิตคืออะไร
2. ปัจจัยใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความจริงในชีวิต
3. นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีข้อคิดใดแฝงอยู่ในเรื่องความจริงในชีวิต
4. “การที่เราจะคบหาหรือรู้ จักใคร่สักคน ไม่ว่า จะฐานะอะไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่เราต้องควรจำไว้อยู่เสมอก็คือ “คน” เป็นสิ่งมีชีวิต ที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ” ข้อความนี้มีความหมายว่าอย่างไร
5. ผู้เขียนเสนอแนะผู้อ่านว่าไม่ควรกระทำในสิ่งใด
6. หากมนุษย์ถูกบีบบังคับมาก ๆ จะส่งผลให้เกิดสิ่งใดตามมา
7. “เธอลองมองดูฉันสิๆ ฉัน มีลมหายใจไม่ใช่ภาพวาดที่สวยงามอยู่ตลอดเวลา ฉันเองก็เป็น “คน” เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีสองด้านเช่นกัน อยากรู้จักใครสักคน ต้องหัดเรียนรู้ไม่ใช่เปลี่ยนแปลง” ข้อความนี้ให้แง่คิดกับบุคคลที่ตั้งความหวังไว้อย่างไร
8. เรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ต้องการสิ่งใดมากที่สุด

4. ชั้นสรุปสาระ

ครูและนักเรียนสรุปสาระเรื่องความจริงในชีวิตเกี่ยวกับสาระสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อคิดที่แฝงอยู่

แหล่ง/ สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้
2. สื่อวีดิทัศน์

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถาม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา

ปีการศึกษา 2558

การอ่านเชิงวิเคราะห์จากเรื่องสั้น เรื่อง “กรรมะประดับใจ”

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

คนเราต้องมีสติอยู่เสมอไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม เราต้องคอยเตือนตนอยู่ตลอดเวลาว่า ในขณะที่กำลังทำอะไร และการกระทำนั้นทำให้ใครหรือผู้ใดได้รับความเดือดร้อน ทุกข์ใจ หรือเสียหายหรือไม่ การกระทำนั้นไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือความคิดที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ผลของการกระทำนั้นก็จะทำให้เราไม่ได้รับความสุขไปด้วยเช่นกัน

สาระการเรียนรู้

เรื่องสั้น เรื่อง “กรรมะประดับใจ”

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกสาระสำคัญของ เรื่อง “กรรมะประดับใจ” ได้
2. นักเรียนสามารถบอกปัจจัยที่มีผลต่อ เรื่อง “กรรมะประดับใจ” ได้
3. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดของเรื่อง เรื่อง “กรรมะประดับใจ” ได้
4. นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ชี้นำสู่บทเรียน
 - 1.1 ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องสั้น เรื่อง “กรรมะประดับใจ”
 - 1.2 ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องสั้น เรื่อง “กรรมะประดับใจ”
 - 1.3 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับกรรมะที่ประทับใจของตนเอง
2. ชี้นำเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล
 - 2.1 ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องกรรมะประดับใจ จากใบความรู้และชมวีดิทัศน์
 - 2.2 ครูให้นักเรียนจำแนกข้อมูลเรื่องกรรมะประดับใจ โดยใช้ผังกราฟิก

3. ชั้นสังเคราะห์

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าสาระสำคัญของเรื่องธรรมชาติระดับใจ คืออะไร
2. ปัจจัยใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องธรรมชาติระดับใจ
3. นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีข้อคิดใดแฝงอยู่ในเรื่อง ธรรมชาติระดับใจ
4. จากเรื่องให้อ่านให้มีคุณค่าทางด้านใดมากที่สุด
5. คนเราต้องภูมิใจตนเองด้วยเหตุผลข้อใดเป็นสำคัญ
6. วิธีรู้จักตนเองให้ดีที่สุดควรทำอย่างไร
7. การก่อกุศลทัณฑ์โทษแก่ผู้อื่น จะเกิดผลอย่างไรแน่นอนที่สุด
8. เหตุใดคนเราจึงมักก่อกุศลทัณฑ์โทษแก่ผู้อื่น

4. ชั้นสรุปสาระ

ครูและนักเรียนสรุปสาระเรื่องธรรมชาติระดับใจ เกี่ยวกับสาระสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อคิดที่แฝงอยู่

แหล่ง/ สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้
2. สื่อวีดิทัศน์

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถาม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา

ปีการศึกษา 2558

การอ่านเชิงวิเคราะห์จากสารคดี เรื่อง มวยไทยมรดกชาติ

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ศิลปะมวยไทยในปัจจุบันกำลังเสื่อมและสูญหายไป เพราะคนไทยไม่สนับสนุนและส่งเสริม แต่กลับไปให้ความนิยมกับศิลปะการต่อสู้ของชาวต่างชาติ มรดกชิ้นสุดท้ายทางวัฒนธรรมของไทยเริ่มเสื่อมลงเมื่อถูกชาวต่างชาตินำไปลอกเลียนแบบ และตั้งเป็นศิลปะของเขา

สาระการเรียนรู้

สารคดี เรื่อง มวยไทยมรดกชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกสาระสำคัญของเรื่อง มวยไทยมรดกชาติได้
2. นักเรียนสามารถบอกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง มวยไทยมรดกชาติได้
3. นักเรียนสามารถบอกข้อคิดของเรื่อง มวยไทยมรดกชาติได้
4. นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ชี้นำสู่บทเรียน
 - 1.1 ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่อง มวยไทย
 - 1.2 ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ มวยไทย
 - 1.3 ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเกี่ยวกับเรื่อง มวยไทย
2. ชี้นำเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล
 - 2.1 ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องมวยไทยจากใบความรู้และชมวีดิทัศน์
 - 2.2 ครูให้นักเรียนจำแนกข้อมูลเรื่องมวยไทยโดยใช้ผังกราฟิก

3. ชั้นสังเคราะห์

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าสาระสำคัญของเรื่องมวยไทยคืออะไร
2. ปัจจัยใดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องมวยไทย
3. นักเรียนคิดว่าผู้เขียนมีข้อคิดใดแฝงอยู่ในเรื่อง มวยไทย
4. จากเรื่อง มวยไทย มรดกชาติ ผู้เขียนต้องการนำเสนออะไร
5. ข้อใดไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่ย่านข้างต้น
6. ใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร
7. เรื่องราวของสารคดี มวยไทย มรดกชาติ เป็นสารคดีที่ทำให้ผู้อ่านนึกถึงเรื่องใด

4. ชั้นสรุปสาระ

ครูและนักเรียนสรุปสาระเรื่องมวยไทยมรดกชาติเกี่ยวกับสาระสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อคิดที่แฝงอยู่

แหล่ง/ สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้
2. สื่อวีดิทัศน์

การวัดและประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถาม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
โรงเรียนนันทประสิทธิ์วิทยา จำนวน 40 ข้อ

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 2

ปก.เตรียมเปิดศูนย์ป้องกันและลดอุบัติเหตุช่วงเทศกาลปีใหม่

นายอนุชา โมกขะเวส อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวถึงมาตรการในการดูแลด้านความปลอดภัยทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ว่า เนื่องจาก ในวันหยุดยาวจะมีประชาชนเดินทางกลับภูมิลำเนาและท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก การจราจร จึงมีความคับคั่งทำให้มีอัตราการเกิดอุบัติเหตุเพิ่มมากกว่าช่วงเวลาปกติ ดังนั้นกระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ร่วมกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงวางมาตรการในการลดอุบัติเหตุ โดยการจัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและอุบัติเหตุ ทางถนนช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งในส่วนกลาง จังหวัด และอำเภอ เพื่ออำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแลและประสานงาน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการตั้งจุดตรวจ และด่านตรวจ รวมทั้งในเส้นทางสายหลักสายรอง ตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยเน้นการบังคับใช้กฎหมายส่วนจำนวนอุบัติเหตุ ผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บนั้น ตั้งเป้าว่าจะต้องลดลงจากช่วง เทศกาลปีใหม่ พ.ศ.๒๕๕๒ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕ ทั้งนี้ได้กำหนดช่วงรณรงค์ระหว่างวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒-๔ มกราคม ๒๕๕๓ ภายใต้อำนาจ “๓ วันขับขี้อปลอดภัย เทิดไถ่องค์ราชัน” อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ยังกล่าวอีกว่าจะมีการเปิดศูนย์อำนวยการป้องกัน และลดอุบัติเหตุทางถนน ช่วงเทศกาลปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓ พร้อมกันทั่วประเทศในวันจันทร์ที่ ๒๘ ธันวาคมนี้ และจะแถลงสรุปสถานการณ์ตลอด ๓ วัน ของการรณรงค์ในช่วงเทศกาลปีใหม่ ทุกวันเริ่มตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ – ๕ มกราคม ๒๕๕๓

1. เหตุใดจึงต้องมีมาตรการดูแลความปลอดภัยทางถนนในช่วงเทศกาลปีใหม่ ?

- ก. เพราะเทศกาลปีใหม่คนชอบดื่มสุรา
- ข. เพราะเทศกาลปีใหม่มีวันหยุดยาวทำให้คนเดินทางเป็นจำนวนมากทำให้เกิดอุบัติเหตุ
- ค. เพราะเทศกาลปีใหม่เป็นเทศกาลที่ทุกคนต้องการพักผ่อน
- ง. เพราะเทศกาลปีใหม่ มักเกิดอุบัติเหตุบ่อย

2. นักเรียนคิดว่าการรณรงค์ ลดอุบัติเหตุภายใต้ชื่อ “ 7 วัน ขับขี่ปลอดภัยเที่ยวท่องค์ราชนัน ” จะช่วยให้ประชาชนให้ความร่วมมือได้เพราะอะไร ?

- ก. เพราะเป็นการเทิดพระเกียรติพระบรมโอรสาธิราช
- ข. เพราะเป็นการเทิดพระเกียรติองค์สมเด็จพระราชินีนาถ
- ค. เพราะเป็นการรณรงค์ให้ทุกคนเดินทางปลอดภัย
- ง. เพราะเป็นการเทิดพระเกียรติองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 – 5

“ดีที่ออกซ์ด้วยน้ำ คืนความสดใสให้ผิวสวย”

สร้างชีวิต ชีวากับร่างกายและอารมณ์ด้วยการ “ดีที่ออกซ์” หรือการล้างพิษออกจากร่างกาย เพื่อป้องกันการเสื่อมก่อนวัยง่าย ๆ ด้วยการดื่มน้ำ โดย “มินเร่” ได้เผยเคล็ดลับด้วยการ “เคลี่-ดีที่ออกซ์ ด้วยน้ำแร่ธรรมชาติ” เพื่อเตรียมผิวให้สวยสดใส จากภายในสู่ภายนอก

นพ.กฤษดา ศิรามพุช ผู้อำนวยการศูนย์เวชศาสตร์อายุรเวชกรรมนานาชาติ บอกว่าอยากผิวสวยแลดูสุขภาพดี สามารถทำได้ด้วยดีที่ออกซ์ ซึ่งไม่จำเป็นต้องไปสวนล้างลำไส้ หรือใช้เครื่องมือราคาแพง ด้วยการดื่มน้ำแร่ธรรมชาติ 100 % เพราะแร่ธาตุจากน้ำแร่ที่ดื่มเข้าไปจะช่วยลดการสะสมสารพิษและสร้างสมดุลใหม่ ให้กับร่างกาย เนื่องจากในน้ำแร่จะมีส่วนผสมของแร่ธาตุหลักๆ อยู่ 5 ชนิด คือ แคลเซียม โซเดียม แมกนีเซียม โพแทสเซียม และกำมะถัน

ด้าน ธิดารัตน์ วิเศษจินดาวัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการ บริษัท เนสเล่ (ไทย) จำกัด แนะนำเคล็ดลับด้วยว่า ตอนเช้าหลังตื่นนอนให้ดื่มน้ำแร่ ธรรมชาติ 100 % จะช่วยล้างพิษในร่างกาย คืนความสดใส เปล่งปลั่งสู่ผิวพรรณ และช่วยให้การขับถ่ายเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ส่วนในขณะทำงานพยายามดื่มน้ำแร่เป็นประจำ จะช่วยให้หุ่นยนต์สดใส ผิวพรรณชุ่มชื้นเปล่งปลั่ง หากเครียด ลองหยุดพักแล้วหายใจเข้าออกลึกๆ และดื่มน้ำแร่ธรรมชาติระหว่างวัน จะช่วยให้ความเหนื่อยล้าลดลง “นอกจากนี้ น้ำแร่ธรรมชาติยังช่วยฟิตแอนด์ เฟิร์ม ให้ดื่มน้ำแร่ธรรมชาติสักแก้วก่อนทานอาหาร จะช่วยลดความรู้สึกอยากอาหารลงและแร่ธาตุในน้ำแร่ยังช่วยกระตุ้น ให้ระบบการเผาผลาญไขมันทำงาน

ได้ดีขึ้น พอถึงช่วงเวลานอน หากตื่นมากกลางดึกดื่มน้ำแร่สักแก้วเพื่อช่วยลดอาการคอแห้งพร้อมดื่มแร่ธาตุให้ร่างกายด้วย” เพียงเท่านี้ จะได้ผิวผ่องใสแล้ว (จากหนังสือพิมพ์มติชน)

3. จากการอ่าน “ดีที่ออกซ์ด้วยน้ำ” หมายถึงข้อใด ?

- ก. การสร้างชีวิตชีวาให้กับร่างกาย
- ข. การล้างพิษออกจากร่างกายให้สะอาด
- ค. การดื่มน้ำมาก ๆ ช่วยให้ร่างกายมีพลังงาน
- ง. การล้างพิษด้วยการดื่มน้ำแร่ธรรมชาติ

4. ข้อใดไม่ใช่ข้อเท็จจริงตามเนื้อหาข่าว ?

- ก. ตอนเช้าหลังตื่นนอนให้ดื่มน้ำแร่ธรรมชาติ 100 % จะช่วยล้างพิษ ในร่างกาย
- ข. ดื่มน้ำแร่ธรรมชาติระหว่างวัน จะช่วยให้ความเหนียวล้าลดลง
- ค. ขณะทำงานพยายามดื่มน้ำแร่เป็นประจำ จะช่วยให้การขับถ่ายดีขึ้น
- ง. ดื่มน้ำแร่ธรรมชาติก่อนทานอาหาร จะช่วยลดความรู้สึกลอยากอาหาร

5. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับแร่ธาตุหลักในน้ำแร่ธรรมชาติ ?

- ก. โพแทสเซียม กำมะถัน ฟอสฟอรัส
- ข. โซเดียม สังกะสี แมกนีเซียม
- ค. แคลเซียม กำมะถัน ไอโอดีน
- ง. โซเดียม แมกนีเซียม แคลเซียม

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6-8

เด็กไทยอันตรายแน่ โพลล์ชี้ไม่รู้เรื่องเอดส์

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้ องค์การยูนิเซฟได้เปิดเผยรายงาน วิจัยเรื่อง “เสียงของเด็กและวัยรุ่นในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” โดยคณะผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ จากเด็กและวัยรุ่นอายุ 9-17 ปี ใน 17 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วยจำนวน 1 หมื่นคน ซึ่งในจำนวนนี้ ร้อยละ 60 ของเด็กที่มีอายุระหว่าง 9-13 ปี และร้อยละ 25 ของเด็กอายุ 14-17 ปี หรือกลุ่มวัยรุ่นบอกว่าไม่มีความรู้ เกี่ยวกับโรคเอดส์เลยหรืออย่างมากก็เคยได้ยินเพียงชื่อนั้น ซึ่งถ้าหาก แยกเฉพาะกลุ่มเด็กในเมืองไทย จะมีถึงร้อยละ 23-36 เลยทีเดียว โดยกลุ่มวัยรุ่นมีเพียงร้อยละ 24 เท่านั้นที่รู้จักถุงยางอนามัย อย่างไรก็ตาม ร้อยละ 68 ของกลุ่มวัยรุ่นนี้รู้ว่าโรคเอดส์เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่มี การป้องกัน

น.ส.มะแฮร์ คาน ผอ.องค์การยูนิเซฟประจำ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแปซิฟิกกล่าวว่า ผลการสำรวจครั้งนี้เป็นการเตือนรัฐบาลและสังคม ในภูมิภาคนี้ให้ตระหนักถึงความสำคัญใน

การศึกษาแก่เด็ก ๆ เพราะโรคเอดส์ เป็นโรคที่ไม่มีพรมแดน และถ้าไม่ยอมให้ภูมิภาคนี้มีปัญหาโรคเอดส์แพร่ระบาด อย่างหนัก เหมือนแอฟริกาที่ต้องรับลงมือแก้ไขปัญหาระงคว่น

6. แนวความคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอคืออะไร ?

- ก. ปัญหาโรคเอดส์
- ข. โรคเอดส์เป็นโรคที่ไม่มีพรมแดนเกิดขึ้นได้ทุกภูมิภาค
- ค. โรคเอดส์ในภูมิภาคเอเชีย
- ง. การศึกษาเรื่องโรคเอดส์ในชั้นเรียน

7. น.ส.มะเธร์ กานมีความคิดอย่างไรในข่าวนี้ ?

- ก. โรคเอดส์เป็นโรคที่ยากต่อการควบคุม
- ข. การให้การศึกษาแก่เด็กและวัยรุ่นจะเป็นการป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคเอดส์
- ค. เด็กวัยรุ่นไม่รู้จักรักษาป้องกันโรคเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์
- ง. คุณภาพชีวิตของวัยรุ่นในภาคพื้นเอเชียตะวันออก และแปซิฟิกเป็นเรื่องน่าเป็นห่วง

8. ข้อใดอนุมานไม่ได้จากการอ่านข่าวข้างต้น ?

- ก. ทวีปแอฟริกาเป็นผู้เป็นเอดส์มากที่สุดในโลก
- ข. วัยรุ่นไทยส่วนมากไม่มีความรู้เรื่องเอดส์
- ค. วัยรุ่นไทยส่วนใหญ่รู้ว่าโรคเอดส์เกิดจากการไม่ป้องกัน เมื่อมีเพศสัมพันธ์
- ง. การศึกษาทำให้การระบาดของโรคเอดส์ลดลง

อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-10

ล่าโจรบาปทูปเจดีย์กษัตริย์พระเจ้า

โจรโจรบาปทูปเจดีย์วัดตั้งเมืองอ่างทอง ลักพระกรูโบราณอายุกว่า 150 ปี นับพันองค์ อาศัยช่วงน้ำท่วม วัดตัดไฟฟ้า รอดหุรอดตายออกมาทูปกลางดึกจนฟัง เจ้าอาวาสวัดวิเศษชัยชาญสดใจถูกน้ำท่วมแสนลำบากโจรยังมาซ้ำเติมศาสนาอีกวอนโจรกลับใจนำมาคืนรักษาพระกรูให้อยู่คู่ศาสนา เมื่อเวลา 12.00 น. วันที่ 18 ต.ค. ผู้สื่อข่าวได้รับแจ้งจากนายประมาณ นกน้อย อายุ 37 ปี อยู่บ้านเลขที่ 85/3 หมู่ 2 ต.ไผ่จำศีล อ.วิเศษชัยชาญ จ.อ่างทอง ลูกศิษย์วัดวิเศษชัยชาญ ว่าบริเวณเจดีย์หน้ามณฑปอายุกว่าร้อยปี ที่ถูกน้ำท่วมกว่า ๑ เดือน ถูกโจรโจรบาปทูปลักพระกรูในองค์เจดีย์หายไปไม่ทราบจำนวน จึงไปตรวจสอบ พบเจดีย์หน้ามณฑป น้ำท่วมสูงกว่า 50 ซม. มีรอยทูปเป็นรูขนาดใหญ่ 2 ช่อง ภายในคงเหลือพระกรูจำนวนหนึ่งและเศียรพระทำด้วยศิลาแลง 2 เศียร เจ้าอาวาสรีบนำไปเก็บไว้ที่กุฏิ จึงรีบไปตรวจสอบสอบถามพระอธิการ ฉัตรชัยอาภัสโร เจ้าอาวาสวัดวิเศษชัยชาญ กล่าวไว้ว่าเจดีย์

องค์นี้ มีอายุกว่า 150 ปี อยู่กลุ่มชนบทมานาน ช่วงเช้าวันนี้ นายประมาณ ลูกศิษย์วัด ไปเห็นว่าเจดีย์ถูกทุบ เลยมาร้างเอาตมา จึงนำพระลูกวัดไปช่วยกันตรวจสอบและเร่งเก็บขนพระที่เหลือ อาทิ เศียรพระ 2 เศียร ที่สร้างด้วยศิลาแลง รวมทั้ง พระกรอื่นๆ อีกราว 500 องค์ พระรอด พระนางพญา พระขุนแผนองค์ เนื้อดินเผา คาดว่าโจรคงขนไปไม่หมด ส่วนที่ขนไปได้คาดว่ากว่า 1,000 องค์ และไม่ทราบว่าเป็น พระอะไรบ้าง แต่คงเป็นพระกรุโบราณที่รวบรวมเก็บไว้ในองค์เจดีย์ โจรน่าจะย่อลงมาทุบเจดีย์ลักพระ ไปช่วงกลางคืนเพราะน้ำท่วมทางวัดตัด ไฟฟ้าเพื่อความปลอดภัย ทำให้บริเวณวัดมืด อีกทั้งพระลูกวัด ก็มาอยู่รวมกันที่ศาลา ทำให้รอดหูรอดตา โจรไม่เกรงกลัวบาปกันเลย ขนาดวัดถูกน้ำท่วมพระในวัด ก็ลำบากอยู่แล้ว ยังจะมาซ้ำเติมศาสนาอีก ไม่กลัวตกรนรกกันเลย วอนให้นำมาคืนจะได้อยู่คู่ศาสนา สืบไป (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์)

9. โจความสำคัญของเรื่องคืออะไร

- ก. น้ำท่วมไฟฟ้าดับทำให้เกิดการโจรกรรม ?
- ข. การโจรกรรมโดยไม่ได้คิดถึงบาปบุญคุณโทษ
- ค. การลักขโมยเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ
- ง. การโจรกรรมพระกรุโบราณในช่วงน้ำท่วม

10. ถ้าน้ำไม่ท่วม ทางวัดไม่ตัดไฟ นักเรียนคิดว่าโจรจะมาโจรกรรมพระกรุโบราณ หรือไม่เพราะเหตุใด ?

- ก. มา เพราะเห็นช่องทางการเข้ามาในวัด
- ข. ไม่แน่ใจ เพราะสถานการณ์ต่าง ๆ อาจเปลี่ยนแปลงได้
- ค. มา เพราะรู้ว่าในวัดมีพระกรุโบราณซึ่งเป็นของมีค่า มีราคา
- ง. ไม่มา เพราะหนทางเข้าวัดสะดวกเกินไป และมีแสงไฟสว่างมาก

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11-13

“วินัยข้าราชการพลเรือน มีความสำคัญเป็นอันมากต่อรัฐบาลในการบริหารงานของประเทศ เพราะข้าราชการพลเรือนเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งของรัฐบาลในการบริหารราชการ ซึ่งจะเข้าถึงประชาชนโดยตรง หากข้าราชการพลเรือนไม่มีวินัยดีพอ จะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือศรัทธาในตัวข้าราชการ และพลอยให้ขาดความเชื่อถือศรัทธา และไม่ให้ความร่วมมือแก่รัฐบาลในการบริหารประเทศไปด้วย วินัยข้าราชการพลเรือนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ”

11. ทำไมจึงกล่าวว่า “วินัย” มีความสำคัญ ?
- เพราะช่วยให้ข้าราชการมีประสิทธิภาพ
 - เพราะช่วยให้ข้าราชการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ
 - เพราะช่วยให้ข้าราชการเข้าถึงประชาชน
 - เพราะช่วยให้ข้าราชการเป็นที่เชื่อถือของประชาชน
12. การบริหารงานประเทศ จะมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับข้อใด ?
- วินัยของเจ้าหน้าที่
 - วินัยของประชาชน
 - วินัยของข้าราชการ
 - วินัยของผู้บริหาร
13. ข้าราชการที่มีวินัย เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างไร ?
- ทำให้งานมีประสิทธิภาพ
 - ทำให้เกิดความร่วมมือกับรัฐบาล
 - ทำให้เห็นว่าวินัยเป็นของดี
 - ทำให้ประชาชนเชื่อถือ
14. “ คนมีหรือจนก็มีความซื่อสัตย์พอกัน หรือไม่มีความซื่อสัตย์พอกัน แต่คนจนมองโลกจากแง่มุมศีลธรรม ในขณะที่คนมีมองโลกแง่มุมของเหตุผลของทางเศรษฐกิจหรือกฎหมาย ” ข้อใดเป็นสาระสำคัญของข้อความข้างต้น ?
- คนมีกับคนจนไม่แตกต่างกัน
 - คนมีกับคนจนมองโลกในแง่มุมที่ต่างกัน
 - คนมีหรือคนจนเป็นทั้งคนดีและไม่ดีเท่าๆ กัน
 - คนมีเป็นคนมีเหตุผลในขณะที่คนจนมีศีลธรรม
15. สาเหตุของการเกิดนิ้วเป็นเรื่องที่ยังไม่มีใครสามารถบอกได้แน่นอนว่าอะไร เป็นสาเหตุที่แท้จริง เท่าที่พบอาจบอกได้เพียงว่าอะไรบ้างที่น่าจะเป็นสาเหตุส่งเสริมทำให้เกิดนิ้วได้ ?
- สาเหตุของการเกิดนิ้วนั้นเป็นสาเหตุที่แท้จริง
 - นิ้วไม่ได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งโดยเฉพาะ
 - สาเหตุที่ทำให้เกิดนิ้วนั้นยังไม่มีใครบอกสาเหตุได้แน่นอน
 - ทุกคนสามารถเป็นนิ้วได้

จงอ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 16-17

“เกี่ยวกับการเขียนการ์ตูน คุณประยูรกล่าวว่าตัวเองไม่ได้เป็นอัจฉริยะทางด้านนี้แต่อย่างใดเท่าที่ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงอยู่ในขณะนี้ก็เพราะอาศัยความเพียรกับความนับถือตัวเองเป็นสิ่งสำคัญ ทุกวันนี้คุณประยูรจะใช้เวลาวันละ 16 ชั่วโมง อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุและวาดเขียนเพื่อให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ คุณประยูรเห็นว่า “ นักเขียนนั้น แม้จะแก้ตัวลงแต่งงานเขียนจะแก้ตามไม่ได้เพราะถ้างานเขียนแก้ไปตามวัยก็หมายถึงจุดดับของนักเขียนของผู้นั้น”

16. ขณะที่บทความนี้ตีพิมพ์ คุณประยูรน่าจะมีอายุเท่าไร ?

ก. 30-40 ปี

ข. 40-50 ปี

ค. 50-60 ปี

ง. 60-70 ปี

17. ความสำเร็จของคุณประยูรน่าจะอยู่ที่ข้อใดมากที่สุด ?

ก. ความขยัน

ข. ความอดทน

ค. ความตั้งใจ

ง. ความนับถือตนเอง

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 18-20

“คนไทยเรามีลักษณะอย่างหนึ่งคือ พร้อมจะเสียเงินในหลายๆ เรื่อง แต่กับเรื่องของภาษีถ้าไม่จำเป็นจริงๆ ขอเลี่ยงไว้ก่อนดีกว่า ซึ่งหลายคนให้เหตุผลว่า การที่พวกคนไม่ยอมเสียภาษีให้แก่รัฐนั้น มิใช่เป็นเพราะขี้เหนียว หรือมองไม่เห็นความสำคัญของการเสียภาษี ใจจริงแล้วพร้อมจะเป็นพลเมืองดี เสียภาษีเต็มเม็ดเต็มหน่วย ถ้ารัฐจะสร้างความมั่นคงใจให้กับพวกคนได้ว่า เงินภาษีที่เก็บไปนั้น รัฐได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อสาธารณะชนต่างๆ อย่างแท้จริง ไม่ใช่ไปหล่นอยู่ในกระเป๋าของใครต่อใครเสียกว่าครึ่ง เพราะที่ผ่านมามีข่าวคราวเรื่องการคอร์รัปชันมิให้ได้ยินได้ฟังกันหนาหูรวมไปถึงการนำภาษีอากรไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ มิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะชนเพียงหวังสร้างอำนาจหรือเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มอย่างเดียวแล้วใครเขาอยากจะทำเสียภาษีกันล่ะ”

18. ข้อใดเป็นเหตุผลที่ผู้เขียนอ้างว่าคนไทยบางคนไม่ชอบเสียภาษี ?

ก. ไม่มั่นใจในการใช้เงินภาษีของรัฐบาล

ข. รายได้ไม่พอเสียภาษี

ค. ขี้เหนียว

ง. มองไม่เห็นความสำคัญของการเสียภาษี

19. ผู้เขียนมีความเห็นว่าคนไทยมีลักษณะอย่างไร ?

ก. ขี้เหนียว

ข. ไม่สุจริต

ค. ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย

ง. เจ้าสำราญ

20. การเสียภาษีมียี่ห้ออย่างไร ?

- ก. ทุกคนต้องเสียภาษี
 ข. ผู้มีรายได้ต้องเสียภาษี
 ค. ยอมให้มีการหลีกเลี่ยงภาษี
 ง. ใครจะเสียก็ได้ไม่เสียก็ได้

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 21-23

ถึงวันกลับผมก็มาแต่เช้า รถเค้าออก 11 โมง ผมก็มาชะ 9 โมงเลย กลัวคนเยอะ แต่ผิดคาด คนไม่ค่อยมีเลย อาจเพราะว่าคนกลับไปตั้งแต่วันที่ 2-3 แล้ว แต่ก็ช่างเหอะ ได้นั่งก็สบายละ กว่าจะถึงก็อีกนาน

ผมเลือกที่นั่งข้างหน้าต่างกลางตู้โบกี้หันหน้าไปทางห้องคนขับ พร้อมใส่หูฟังจากมือถือ เปิดเพลงเสียงดัง ชักพนักรถก็ออก ผมเคยได้ยินคนบอกว่ารถไฟธรรมดาเค้าเรียกกันว่ารถหวานเย็น รู้ซึ่งวันนี้เองว่าทำไมต้องหวานเย็นเพราะ จุดทุกสถานีเลย ก็ฟรีอะเนอะ รถออกได้พักใหญ่ๆ ก็มี คนขึ้นบ้างลงบ้าง จนถึงสถานีหนึ่ง ผมจำได้ว่าชื่อสถานี บ้านปิ่น หรืออะไรเนี่ยแหละ รถกำลังจะเทียบชานชาลา ผมก็ดูป้ายว่าถึงไหนแล้ว อยู่ดีๆ ก็หันไปเห็นผู้หญิงกลุ่มหนึ่งน่าจะเป็นแม่ลูกกัน ที่บอกว่ากลุ่มเพราะพวกเธอมากัน 3 คน ผมก็ไม่คิดอะไร พวกเธอเดินขึ้นทางประตูด้านหลังที่นั่งของผมแล้วก็เดินผ่านหน้าผมไป แล้วก็มีสายตาจากคนหนึ่งในกลุ่มหันมามองผม แวบ!เดียวผมหันไปมองตอบโดยไม่ตั้งใจ เธอน่าจะเป็นพี่สาวของอีกคนหนึ่งเพราะการแต่งตัวดูเป็นผู้ใหญ่กว่า แล้วผมก็หันกลับมาตั้งหน้าตั้งตากับมือถือ กดๆๆๆ ผมยอมรับเลยว่าเธอคนนี้ดูสะอาดตา กิ๊วที่เข้ม แล้วก็ผิวที่ขาวขาวหน้าตาสะอาดไม่มีสิ่วเลยซักเม็ด . นึกในใจโหยคนนี้ดูดีจังเลย เธอนั่งถัดจากที่นั่งผมไปไม่กี่แถวริมทางเดินหันหน้ามาทางผม ผมรีบหลบสายตาของเธอกลัวจะถูกหาว่าเป็นคนโรครจิต รถเริ่มเคลื่อนขบวนออกจากสถานี ผมก็นั่งเล่นมือถือของผมไป แต่มันก็อดที่จะแอบมองไม่ได้ เพราะเธอช่างดูดี ผมไม่ได้เห็นผู้หญิงหน้าตาตรงกับความต้องการของผมแบบนี้มานานละ เธอกระซิบอะไรกับน้องสาวของเธอแล้วก็หันมาทางผม ผมคิดในใจว่าเอาแล้วกูโดนแล้ว ถูกหาว่าเป็นพวกโรครจิต แน่ๆ ผมพยายามไม่มองไปทางพวกเธออีก แต่พักเดียวตาเจ้ากรรมก็มองไปอีกละ อี้...เธอมองมาพอดี จังๆคราวนี้ไม่มีข้อแก้ตัว เธอมองหน้าผมแล้วก็ยิ้ม ผม...อึ้งทำอะไรไม่ได้ นอกจากยิ้มตอบ เป็นแบบนี้หลายครั้งผมเริ่มโดนอะไรบางอย่างกดดัน ผมทำตัวไม่ถูกเพราะไม่ได้เจอเหตุ การแบบนี้เลยตั้งแต่ผมมีแฟน....เฮ้ย...เรามีแฟนแล้วนี่หว่า

21. ถ้ากล่าวใดที่สอดคล้องกับเรื่องนี้ ?

- ก. ชายผู้นี้มีวิริยะอุตสาหะ
 ข. ชายผู้นี้รักสันโดษ
 ค. ชายผู้นี้มีความพากเพียร
 ง. ชายผู้นี้มีหิริ โอดัปปะ

27. เรื่องนี้เป็นคดีในทางใด ?

- ก. ความหิวกระหายทำให้เกิดความทุกข์และปัญหา ข. ถึงคราวมีกรรม กรรมย่อมสนอง
ค. การทำอะไรไม่มีใครควรยอมผิดพลาด ง. การประทุษร้ายผู้มีอุปการะ

28. เรื่องนี้เปรียบเทียบกับเรื่องของอิสป จะตรงกับเรื่องใด ?

- ก. ไก่ได้พลอย ข. ไม่ตรงกับเรื่องใดเลย
ค. ลูกปลุกกับแม่ปู ง. กระจ่างกับเต่า

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29-30

“ขณะที่เขาเดินผ่านลำคลอง ฝูงปลาที่แตกตื่นดำน้ำหนีไปหมด แต่ปลาหมอเมื่อดำน้ำลงไปพักหนึ่งก็โผล่ขึ้นมาสูบน้ำ เล่นตามประสาปลาที่อยู่ไม่เป็นสุข เขาจึงเหวี่ยงแหลงไปได้ปลาหลายตัว”

29. อาการที่ปลาสูบน้ำเปรียบได้กับคนทำอะไร ?

- ก. กินข้าว ข. อาบน้ำ
ค. หายใจ ง. ดื่มน้ำ

30. คนไทยทอดแหปลาที่สูบน้ำ ทั้งคนทั้งปลาจู่รวมกันอยู่ข้อใด ?

- ก. หากิน ข. อยู่รอด
ค. เล่นเกม ง. พักผ่อน

อ่านสารคดีต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 31-36

เรื่อง สวนแนวใหม่ลดโลกร้อน

ทุกวันนี้ สิ่งแวดล้อมได้ถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงทุกวัน จนก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน นับเป็นปัญหาใหญ่ที่กระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตหลายเผ่าพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็น มนุษย์ พืช หรือสัตว์ ต่างได้รับผลกระทบเหล่านี้ทั้งสิ้น และการปลูกต้นไม้ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดภาวะโลกร้อนได้ แต่ทว่าบางพื้นที่อาจถูกจำกัดจำเขี่ยเรื่องที่ดินที่จะใช้ปลูกพืช ประกอบกับการขยายตัวของชุมชนเมืองที่กำลังกลืนกินพื้นที่ทางการเกษตรเข้าไปทุกที ส่งผลให้สวนแนวตั้งกลายเป็นอีกหนึ่งความหวังสีเขียวของคนเมือง ปัจจุบันการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในรูปแบบสวนแนวตั้ง จะเป็นเสมือนการสร้างรั้วชีวิตที่ช่วยลดอุณหภูมิความร้อน ช่วยเพิ่มอากาศบริสุทธิ์ ช่วยดูดซับและช่วยกรองฝุ่น คาร์บอน และมลพิษต่าง ๆ ในอากาศ รวมทั้งเพิ่มทัศนียภาพที่สวยงามให้กับพื้นที่โดยรอบอีกด้วย ดังนั้น นักวิจัย จึงเสนอแนะแนวทางสวนในเมืองจากภูมิปัญญาในอดีตสู่การพัฒนาเป็นนวัตกรรมการปลูกพืชประกอบอาคารเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมในอนาคต โดยเริ่มจากการมองปัญหาเมืองที่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ปลูกต้นไม้ ทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้กำหนด

นโยบายให้เมืองต้องมีพื้นที่สีเขียวเพื่อลดปัญหาภาวะโลกร้อน ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหม่ เนื่องจากในประวัติศาสตร์พบว่าการปลูกพืชบนตัวอาคารมาตั้งแต่สมัยบาบิโลน หรือประมาณ 700-800 ปีก่อนคริสตกาล ส่วนในประเทศไทยมักพบสวนกระถางบนชานบ้านของเรือนไทย รวมถึงการปลูกพืชชุ่มไม้เลื้อยที่กินได้ไว้เป็นรั้วบ้าน ซึ่งการใช้พืชพรรณต่าง ๆ ประกอบอาคารบ้านเรือน นอกจากความสวยงามแล้ว ยังให้ประโยชน์ในการรักษาสภาพแวดล้อมอย่างหลากหลาย ตั้งแต่ช่วยลดความร้อนทั้งภายในและภายนอกอาคาร โดยพืชพรรณที่ปลูกไว้จะทำหน้าที่เป็นแผงบังแดด หรือฉนวนกันความร้อนที่ดี เนื่องจากใบไม้ที่ปกคลุมช่วยป้องกันแดดไม่ให้ส่องผ่านสู่อาคาร ช่วยลดฝุ่นละออง และสารพิษบางชนิด โดยเฉพาะสารพิษจากวัสดุก่อสร้าง ช่วยประหยัดพลังงาน คือนระบบนิเวศที่สูญเสียไปกับการก่อสร้างอาคาร ผนังและหลังคาที่ปลูกพืชพรรณจะช่วยลดการลุกลามของไฟ โดยเฉพาะเมื่อวัสดุปลูกอิมน้ำช่วยดูดซับเสียง โดยพืชและวัสดุปลูกทำให้ลดเสียงรบกวนได้ ยิ่งความหนาของวัสดุปลูกมากและต้นไม้ปกคลุมหนาแน่นขึ้น ก็ยิ่งลดเสียงได้ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยผ่อนคลายลดความเครียด เพราะพืชพรรณบนผนังและหลังคาจะช่วยสร้างสุนทรียภาพและมุมมองในการพักผ่อนสายตาได้ดี นอกจากนี้ในบางประเทศที่มีพื้นที่เพาะปลูกไม่เพียงพอได้ใช้ผนังและหลังคาปลูกพืชผักและเก็บเกี่ยวร่วมกัน ทำให้เกิดกิจกรรมในชุมชนที่มีประโยชน์ ปัจจุบันมีการพัฒนาปลูกพืชประกอบอาคารในลักษณะสวนแนวตั้ง 5 รูปแบบ ได้แก่ ผนังผ้า แผ่นผนังเขียว กระถางแขวน อีฐบล็อกผนัง และผนังไม้เลื้อย ซึ่งในประเทศไทยจะเห็นการทำผนังไม้เลื้อยตามอาคาร โรงแรม บางแห่ง ส่วนกระถางแขวนก็เป็นรูปแบบที่กรุงเทพมหานครได้นำร่องจัดทำบริเวณป้ายรถประจำทางสาธารณะ สำหรับการทำสวนหลังคาและสวนบนดาดฟ้าจะต้องคำนึงถึงน้ำหนักของดินเพราะการก่อสร้างอาคารอาจไม่ได้คำนวณรวมน้ำหนักของสวนไว้ ด้วยเหตุนี้จึงมีการคิดค้นนวัตกรรมระบบสำเร็จรูปเพื่อปลูกต้นไม้ที่น้ำหนักเบา โดยใช้วัสดุเหลือใช้จากการเกษตร ได้แก่ ใบมะพร้าว และกากกาแฟอัดรวมกันเป็นแผ่น เนื่องจากเป็นวัสดุที่รากพืชยึดเกาะได้ดี และมีอายุใช้งานมากกว่า 1 ปี ซึ่งเชื่อว่าในอนาคตจะมีการพัฒนานวัตกรรมปลูกผักเลี้ยงปลาในอาคารเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อไป

31. จากสารคดี นักเรียนคิดว่าข้อใดสัมพันธ์กัน ?

ก. ปลูกพืชไร้ดินกับเศรษฐกิจพอเพียง	ข. มลพิษทางน้ำกับขยะมูลฝอย
ค. โลกร้อนกับสิ่งแวดล้อม	ง. โลกร้อนกับการตัดไม้ทำลายป่า

32. นักเรียนคิดว่าข้อใดขัดแย้งกัน ?

- ป่าไม้ถูกทำลายกับการขยายตัวของชุมชน
- การปลูกพืชประกอบอาคารเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม
- การติดตั้งแผ่นเก็บเสียงเพื่อช่วยลดโลกร้อน
- ผนังและหลังคาที่ปลูกพืชพรรณไม้ช่วยลดการลุกลามของไฟ

33. สิ่งใดสำคัญที่สุดในการลดโลกร้อน ?

ก. การปลูกพืชคลุมดิน

ข. การไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติของมนุษย์

ค. การใช้พลังงานอย่างประหยัด

ง. การไม่ตัดไม้ทำลายป่า

34. ต้นไม้คู่กับน้ำแล้วคนจะคู่กับอะไร ?

ก. อากาศ

ข. อาหาร

ค. เครื่องนุ่งห่ม

ง. การดูแล

35. ถ้าสิ่งแวดล้อมสัมพันธ์กับการดูแล แล้วพลังงานจะสัมพันธ์กับอะไร ?

ก. การรักษา

ข. การทดแทน

ค. การใช้

ง. การเก็บ

36. จากเรื่องราวข้างต้นการทำสวนแบบแนวตั้งเป็นความคิดริเริ่มของใคร ?

ก. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข. ภูมิปัญญาชาวเมือง

ค. ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ง. ภูมิปัญญาในอดีต

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 37-40

น้ำ ในที่นี้เราหมายถึง ลำคลองต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญในทางเกษตรกรรม การคมนาคมและในการอุปโภค บริโภคของประชาชนจำนวนมากไม่น้อยที่ไม่สามารถจะอาศัยน้ำประปาได้ จึงต้องใช้น้ำจาก แม่น้ำ ลำคลอง สาเหตุใหญ่ที่ทำให้ น้ำเสียคือ ขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลต่างๆ น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม และจากบ้านเรือนซึ่งถูกระบายลงสู่แม่น้ำลำคลอง โดยตรง หรือโดยการผ่านทางท่อระบายน้ำ

การระบายสิ่งโสโครกต่างๆเหล่านี้ทำให้เกิดผลเสียหายหลายประการแก่คุณภาพของน้ำ สิ่งปฏิกูลต่างๆที่ลอยเน่าเหม็นอยู่ในลำน้ำ ให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญและเป็นภาพที่ไม่น่าดู เชื่อโรคต่างๆในน้ำ เช่น ไทฟอยด์ ตับอักเสบ จะมีมากขึ้น น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ อาจจะทำให้ น้ำมีความเป็นกรดต่างมากขึ้นกว่าระดับปกติ อาจทำให้เกิดสี เกิดความขุ่น หรือเกิดเป็นฟองลอยอยู่บนผิวน้ำ และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือสารอินทรีย์ต่างๆ ในน้ำโสโครกที่ระบายลงสู่ลำน้ำ จะทำให้ระดับออกซิเจนที่ละลายอยู่ในลำน้ำลดลง ถ้าความเข้มข้นของสารอินทรีย์ในน้ำมีมากเกินไปออกซิเจนในน้ำก็จะหมดไปได้ ทำให้เกิดการเน่าเหม็น มีสีดำ เนื่องจากก๊าซซัลไฟด์เหมือนอย่างที่เราเห็นอยู่ทั่วไปในคลองต่างๆ ในขณะนี้

ออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำ เป็นเครื่องวัดคุณภาพของน้ำที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสัตว์น้ำต่างๆ ต้องอาศัยออกซิเจนในน้ำเพื่อดำรงชีวิต ปริมาณของออกซิเจนในลำน้ำนั้น ไม่ควรต่ำกว่า 4 มิลลิกรัมต่อลิตร ระดับของออกซิเจนในลำน้ำจะขึ้นอยู่กับปริมาณสารอินทรีย์ต่างๆ ในน้ำ ไสโครกที่ถ่ายเทลงไป สภาพของชลศาสตร์ของลำน้ำ อัตราการใช้ออกซิเจนโดยจุลชีพในน้ำ และอัตราการถ่ายเทออกซิเจนจากบรรยากาศ และแหล่งออกซิเจนอื่นๆ สำหรับปริมาณน้ำ ไสโครกอันหนึ่ง ระดับของออกซิเจนจะลดลงต่ำสุดในฤดูร้อน เมื่ออุณหภูมิในน้ำสูงสุดและปริมาณที่ไหลในลำน้ำต่ำ

37. ลักษณะใดแสดงว่าน้ำเสีย ?
ก. น้ำเป็นฟอง	ข. มีออกซิเจนในน้ำน้อย
ค. มีความเป็นกรด ต่างมาก	ง. น้ำมีสีต่างๆ
38. กรณีใดที่ทำให้เกิดน้ำเสียมากที่สุด ?
ก. การกระทำของสิ่งมีชีวิตทุกประเภท	ข. การกระทำของสัตว์
ค. การกระทำของโรงงาน	ง. การกระทำของคน
39. เวลาใดที่ทำให้เกิดน้ำเสียมากที่สุด ?
ก. เมษายน - มิถุนายน	ข. มกราคม - มีนาคม
ค. ตุลาคม - พฤศจิกายน	ง. กรกฎาคม - กันยายน
40. ผลจากน้ำเสียนั้นทำให้เกิดความเสียหายหลายอย่าง พอจะเทียบกับสำนวนไทยอย่างไร ?
ก. ฝิชำด้ามพลอย	ข. เสียหน่อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย
ค. พลิ้งปากเสียศีล พลิ้งตีนตกต้นไม้	ง. เสียกำแล้วซ้ำกอบ

ภาคผนวก จ
แบบตอบรับและบทความวิจัย

Ref. No. 0564.14/345

Bansomdejchaopraya Rajabhat University
1061 Isarapap 15 Hirunrujee
Thonburi Bangkok 10600

6 July 2017

Subject Notification of Results of BSRU Conference 2017 Full Paper and
Invitation to the Conference

Attention Anan Suchitkul & the others

Attachment A set of schedule of paper presentation

We are pleased to inform you that your full paper entitled, "**The Development of Constructivism-based Instruction with Analytical Reading Teaching to Enhance Critical Reading Skill for Matthayomsuksa 2 Students**" was accepted for a poster presentation at the 1st National and International Conference 2017 on Education for Sustainable Locality Development organized by Bansomdejchaopraya Rajabhat University in Bangkok, Thailand on the 29th of July, 2017.

Also, you are invited to participate in the opening ceremony. After the plenary session in the morning, your presentation is scheduled in the afternoon according to the attachments informing the venue, time and room monitors. Your poster will be instantly designed and set at the venue of presentation by Graduate School and you are expected to stand by your poster in case of visitors' queries.

Please feel free to contact us regarding any questions you may have. All of us at BSRU Conference 2017 are doing our best to make this year event fruitful and memorable, and we look forward to welcoming you.

Cordially yours,

(Assistant Professor Dr. Areewan Iamsa-ard)
Dean
Graduate School of BSRU

Graduate School
Tel. +662-473-7000 Ext. 1810, 1813

การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
 ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
 เชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

**The Development of Constructivism-based Instruction with
 Analytical Reading Teaching to Enhance Critical Reading Skill
 for Matthayomsuksa 2 Students**

เจ้าของบทความ นายอานันท์ สุचितกุล

ดร. เพ็ญพร ทองคำสุก

รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์

Mr. Anan Suchitkul

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนนนท์ประสิทธิ์วิทยา จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย 1) ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติจริง เกิดความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล ขั้นที่ 3 ขั้นตั้งวิเคราะห์ ขั้นที่ 4

ขั้นสรุปสาระ และ 4) ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ วิเคราะห์หลักการ

2) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: รูปแบบการสอน การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การอ่านเชิงวิเคราะห์

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop the constructivism-based instruction with analytical reading teaching to enhance critical reading skill for Matthayomsuksa 2 students and 2) to compare critical reading skill of Matthayomsuksa 2 students between before and after learning through the developed instruction. The sample included Matthayomsuksa 2/2 students from Nonprasitwittaya School. The research instrument involved lesson plans and test of critical reading skill. Data were statistically analyzed in MEAN, standard deviation and t-test.

The findings revealed as follows.

1. The components of constructivism-based instruction with analytical reading teaching to enhance critical reading skill for Matthayomsuksa 2 students delineated 1) theory/principle/concept focusing on self-directed learning via practice to gain the analytical thinking about the importance, relation, and principle 2) objectives focusing on analytical thinking about the importance, relation, and principle 3) learning activities with four steps: step 1 – introduction; step 2 – learning and elaborating; step 3 – synthesis and step 4 – evaluation and 4) learning outcomes focusing on analytical thinking about the importance, relation, and principle.

2. The critical reading skill of Matthayomsuksa 2 students after learning through constructivism-based instruction with analytical reading teaching was higher than that before the experiment at significance level .01.

Keywords: Instruction, Constructivism, Critical Reading

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 น. 2) ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ 5 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ในด้านการอ่านนั้น ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องเข้าใจความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ข้อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน ได้วิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้่านที่อยู่ในยุคสังคมข่าวสาร ซึ่งแวดล้อมด้วยข้อมูลข่าวสารที่มีทั้งเชื่อถือได้ มีคุณค่า และข้อมูลที่เชื่อถือไม่ได้ บิดเบือนความจริง มีอคติ ลำเอียง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณเพื่อประเมินสิ่งที่ตนอ่าน และตัดสินใจว่าจะเชื่อได้มากน้อยเพียงใด (วิภา วิสเพัญ, 2535, น.143) ดังนั้น การสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ครูต้องหาวิธีทำให้นักเรียนเข้าใจ และรู้คำศัพท์ความหมายของคำศัพท์ก่อนที่จะทำความเข้าใจ ในการอ่านเรื่องราวต่างๆ ได้ ในการอ่านที่มีคุณภาพต้องอ่านอย่างรู้จุดมุ่งหมายว่าอ่านเพื่ออะไร และครูต้องมีเป้าหมายในการสอนด้วยว่าต้องการอะไรให้นักเรียนมีการพัฒนาการอ่านด้านใดบ้าง (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, น.8) การจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการทำงาน และสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้น ช่วยให้ผู้่านมีความคิดกว้างขวางรู้เท่าทันความเป็นไปของสิ่งต่างๆ รอบตัว ดังนั้นเราควรหาเวลาอ่านหนังสือเป็นประจำจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง หากผู้่านรู้จักเลือกหนังสือวิธีอ่านทั้งอ่านออกและอ่านเป็นสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน และรู้จักการวิเคราะห์วิจารณ์ในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง (วัชร บูรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ, 2542, น.9) ดังนั้น ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านแก่นักเรียน เพื่อให้สามารถใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด และพัฒนาชีวิตให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด โดยเฉพาะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการอ่านในระดับที่สูงกว่าการอ่านทั่วไป กล่าวคือไม่ใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความบันเทิงเท่านั้นแต่ยังต้องมีการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านด้วยการอ่านเชิงวิเคราะห์จะช่วยฝึกให้ผู้่านใช้ความคิด สติปัญญาและมีความรอบรู้ต่อสิ่งที่ได้อ่าน การฝึกแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้่านคิดเป็น มีความรู้ที่กว้างขวาง และเป็น การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญา ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป. , น.10-12) การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็นต่อบุคคลทุกระดับ

เนื่องจากเป็นพื้นฐานของการคิดแบบอื่นๆ ช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นพื้นฐานความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ผู้ที่มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์จะเป็นผู้ที่สามารถคิดได้ลึกซึ้ง ชาญฉลาด รอบคอบ นำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด การตัดสินใจแก้ปัญหา สามารถปรับตัวได้ทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน ตลอดจนนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี (กรมวิชาการ, 2546, น.208-210)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนท์ประสิทธิ์วิทยา เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่าน รู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ปฏิบัติจนเกิดผลดีต่อชีวิตตนเอง ชีวิตครอบครัว และสังคมโดยรวมได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการสอน

ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอน

การพัฒนา รูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์ปัจจุบัน คุณภาพการศึกษา ปัญหาด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กไทยในยุคปัจจุบันซึ่งการจัดการศึกษาที่ผ่านมาพบปัญหาในเรื่องทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มากที่สุด คือผู้เรียนอ่านแล้วไม่สามารถนำเรื่องที่อ่านไปวิเคราะห์แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความ หาคำสำคัญในเรื่องที่อ่าน นำความรู้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์

2. ศึกษาปรัชญา/ทฤษฎี/รูปแบบการสอน

โดยศึกษาแนวคิดตามปรัชญาพิพัฒนนิยม ปรัชญาปฏิรูปนิยม แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์และบรุนเนอร์ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดทฤษฎีและการอ่านเชิงวิเคราะห์และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. การสร้างรูปแบบการสอน

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ตามปรัชญาการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยนำองค์ประกอบที่ได้มาเรียบเรียงสร้างความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนจนได้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

3.1 การสังเคราะห์ปรัชญาการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้กรอบแนวคิดที่นำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการสอน ได้แก่

3.1.1 กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

3.1.2 กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

3.1.3 กรอบแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ใช้ ขั้นตอนการสอนตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกระทรวงศึกษาธิการในการทำวิจัยครั้งนี้

3.2 การกำหนดแนวคิดและการสร้างรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ได้ประยุกต์แนวความคิดของขั้นตอนการสอนตามกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์และขั้นตอนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยมีกระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นเพื่อสร้างความสนใจแก่นักเรียนเพื่อตรวจสอบและทบทวนความรู้ที่มีของนักเรียน เป็นการเตรียมความพร้อม สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน ครูอาจใช้การสนทนา ตั้งคำถาม หรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูลในขั้นนี้นักเรียนจะได้รับใบความรู้ ชมวิดีโอทัศน์ เป็นขั้นที่นักเรียนได้ศึกษาจากใบความรู้และจากการชมวิดีโอทัศน์ นักเรียนสามารถจำแนก และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ว่าใครทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นตอนสำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ ประกอบด้วย การทำความเข้าใจความกระจ่างและแลกเปลี่ยนความคิดจากข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ การสร้างความรู้ใหม่ด้วยการใช้กระบวนการ เป็นกระบวนการทางปัญญาและกระบวนการทางสังคม ประเมินความรู้ใหม่นำเสนอความรู้ที่สร้าง

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนจำได้ เข้าใจอย่างชัดเจนมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้

2. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

1.2 ศึกษาเนื้อหาสาระที่ 1 การอ่าน จากหนังสือเรียนและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.3 ศึกษาหลักการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดผลประเมินผล โดยพิจารณาสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 4 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ซึ่งแต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) สาระสำคัญ 3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) เนื้อหาสาระ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ

1.6 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาและกรรมการที่ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ของกิจกรรม

1.7 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว จากข้อ 1.6 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปสอนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 แผนการเรียนรู้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์จากข่าวเรื่อง เดือนกัญเจ้าของรถ
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์จากบทความเรื่องความจริงในชีวิต
3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์จากเรื่องสั้นเรื่องธรรมชาติ
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์จากสารคดี เรื่อง มวยไทยมรดกชาติ

2. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

การสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เทคนิควิธีการสร้างแบบทดสอบ การวัดและประเมินผล และวิธีการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2 คัดเลือกเนื้อหาสำหรับใช้ในการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.3 นำเนื้อหาที่คัดเลือกมาสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยมีจุดมุ่งหมายในการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ คำถามเป็นชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 60 ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ หรือไม่เพื่อแก้ไขปรับปรุง

2.6 นำแบบทดสอบที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 45 คน แล้วทำการตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ถูกให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน

2.7 ตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบรายข้อ แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป โดยได้แบบทดสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.38-0.83 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.40-0.95 จำนวน 40 ข้อ

2.8 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทั้งฉบับโดยหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการ KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

2.9 จัดพิมพ์แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นแบบทดสอบฉบับจริง ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ เพื่อใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทำวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปการสอน

การนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา ตำบลโสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนนนทบุรีประสิทธิ์วิทยา ตำบลโสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 40คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นกลุ่มในการสุ่มจาก 2 ห้องเรียน มา 1 ห้องเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งดำเนินการทดลองตามแนวแบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม สอบก่อน สอบหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น.20 อ้างถึงใน สุณิสา เกียวกุล, 2548, น. 82) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังนี้

การดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 40 ข้อ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และบันทึกผลเป็นคะแนนเก็บไว้

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 4 แผนใช้เวลา 12 ชั่วโมง
3. ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ฉบับเดิมบันทึกคะแนนเปรียบเทียบกับทดสอบก่อนเรียน
4. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีของ Kuder Richardson 20 (KR-20)
3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน ก่อนและหลังทดลอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test for dependent sample)
4. วิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยหาค่าดัชนีของความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ
5. วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) จากผลการทดสอบของนักเรียนที่เรียนเรื่องนี้มาแล้ว

ผลการวิจัย

จากพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 สรุปได้ว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในด้านต่างๆ เช่น วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการได้ ซึ่งรู้ได้จากการตอบคำถามในขั้นตอนที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ และขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปสาระ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนา รูปแบบการสอนในครั้งนี้อย่างได้ประยูคต์ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้ได้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการของรูปแบบจนครบทุกขั้นตอนแล้ว ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติ จนเกิดความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญวิเคราะห์ความสัมพันธ์และวิเคราะห์หลักการ ได้ จากการทำกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มสร้างปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม นักเรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นมีความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2540, น.42) กล่าวว่า การสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้ และสร้าง สรรค์ความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง ความเจริญงอกงามในความรู้จะเกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น หรือได้พบสิ่งใหม่แล้วนำความรู้มาเชื่อมโยง เช่นเดียวกับ ทิศนา แจมมณี (2554, น.7) ที่กล่าวว่า เป็นการปรับเปลี่ยน โครงสร้างทางสติปัญญาเดิมให้สอดคล้องกับ สิ่งแวดล้อมใหม่โดยการนำความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงกับข้อมูลเดิมได้อย่างลงตัวทำให้ผู้เรียนมีความ เข้าใจในความรู้ใหม่ สามารถอธิบายได้และแสดงออกได้ตามความเข้าใจของตน เนื่องจากผู้เรียน เป็นผู้สร้างความหมายของความรู้ขึ้นด้วยตนเอง สอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ (2551, น.71) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้ค้นพบความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมี ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการสืบค้นความรู้ และการลงมือปฏิบัติจริง จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้อันยั่งยืน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา และประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน พบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ หลังการทดลองความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีขั้นตอน การสอน 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก

ขั้นที่ 1 ชี้นำสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูกระตุ้นเพื่อสร้างความสนใจแก่นักเรียน เพื่อตรวจสอบ และทบทวนความรู้เดิม เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน ครูอาจใช้ การสนทนาตั้งคำถาม หรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วราภรณ์ จันทร์เรือง (2549, น. 75) ที่กล่าวว่า การจัดการสอนนั้นครูจำเป็นต้องตรวจสอบความรู้เดิม ของนักเรียนก่อนที่จะให้เรียนรู้สิ่งใหม่ ด้วยการใช่วิธีการที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของ นักเรียน และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของ ออซูเบล (Ausubel, 1978, p.71-74)

ที่กล่าวไว้ว่า โครงสร้างความรู้เดิมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการศึกษา ผู้สอนจะต้องรู้เป็นจุดแรกเพื่อจะได้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ความรู้เดิม และกลวิธีการเรียนรู้เดิมเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งใหม่เข้ากับความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูลในขั้นนี้นักเรียนจะได้รับใบความรู้ ชมวีดิทัศน์ เป็นขั้นที่นักเรียนได้ศึกษาจากใบความรู้และจากการชมวีดิทัศน์ นักเรียนสามารถจำแนกและจับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าใครทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และผลเป็นอย่างไรเป็นขั้นที่นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ด้านต่างๆ โดยครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปราย เสนอความคิดเห็นร่วมกัน รวมทั้งการรวบรวมความรู้ประสบการณ์เดิม ความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่จะช่วยให้นำไปสู่ความเข้าใจเรื่องประเด็นที่จะศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุวิทย์ มูลคำ (2547, น.9) ที่กล่าวว่านักเรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่จะใช้ในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ข้อมูล สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ จึงจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮาเบอร์ (Harbre, 1975, p.56 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์) ที่กล่าวไว้ว่า การทำความเข้าใจขั้นตอนที่เรียนรู้อันผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจในขั้นตอน วิธีการต่าง ๆ ของหลักเกณฑ์ หรือทักษะนั้นเสียก่อน คือรู้ว่าจะทำอย่างไร จะปฏิบัติอย่างไร ผู้เรียนและผู้สอนต้องวิเคราะห์ทักษะหรือหลักเกณฑ์ให้เข้าใจอย่างละเอียด

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นตอนสำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ ประกอบด้วยการทำงาน กระจำงและแลกเปลี่ยนความคิดจากข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ การสร้างความรู้ใหม่ด้วยการใช้กระบวนการ เป็นกระบวนการทางปัญญาและกระบวนการทางสังคม ประเมินความรู้ใหม่นำเสนอความรู้ที่สร้าง ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้นำความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำแบบฝึกหัด ใบงาน ชิ้นงาน จากการที่ครูมอบหมาย สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพน ทิมอำ (2549, น.21) ที่กล่าวว่า เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้เรียนรู้มาแล้วนั้น ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง รอบคอบ และมีความสมเหตุสมผล เช่นเดียวกับแนวความคิดของ ฮาเบอร์ (Harbre, 1975, p.56 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์) ที่กล่าวไว้ว่า ขั้นฝึกหัดเป็นพฤติกรรมที่คงที่หลังจากที่เข้าใจวิธีการ ขั้นตอนก่อนให้เกิดทักษะแล้วเริ่มลงมือฝึกฝนพฤติกรรมต่าง ๆ จะถูกแก้ไขให้ถูกต้อง จนกระทั่งพฤติกรรมที่ผิดพลาดลดลงเป็นศูนย์ พฤติกรรมที่ถูกต้องการก็จะคงที่และทำการฝึกหัดจนเกิดความชำนาญขึ้น

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนจำได้ เข้าใจอย่างชัดเจนมากขึ้น เป็นขั้นสรุปคำตอบ รวบรวมประเด็นสำคัญ นำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากกลุ่มอื่นทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในขั้นนี้นักเรียนจะได้ร่วมกันอภิปราย และสรุปความรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีโอกาสได้เสนอผลงาน แลกเปลี่ยนความรู้กับสมาชิกภายในห้องเรียน ฝึกการเสนอความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อน ซึ่งจะก่อให้เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2553, น.76) ที่ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการให้นักเรียนเป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย การเรียนรู้ของนักเรียนจะเกิดขึ้นระหว่างที่นักเรียนมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่คงทน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เช่นเดียวกับ กับแนวคิดของ ทิศนา แจมมณี และคณะ (2543, น.23) ที่กล่าวว่า การฝึกให้นักเรียนได้คิดในลักษณะต่างๆ จะทำให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น คิดอย่างรอบคอบ มีเหตุผล วิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างชัดเจน และมีเหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่อเพื่อนดีขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องสร้างบรรยากาศทางสังคม และจริยธรรม ให้เกิดขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนต้องมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างความรู้ เพราะลำพังแต่การจัดกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนทั้งหลายที่ครูจัดให้ หรือผู้เรียนแสวงหามาเพื่อการเรียนรู้นั้นไม่เป็นการพอเพียง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิด ประสพการณ์ระหว่างผู้เรียนและบุคคลอื่นจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ชับซ้อนและหลากหลายขึ้น

จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 4 ขั้นตอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการปฏิบัติ เกิดการวิเคราะห์ แยกแยะ ให้เหตุผลประกอบอย่างสมเหตุสมผล กล่าวแสดงความคิดเห็น กล่าวแสดงออก เข้าใจกระบวนการทำงานกลุ่ม สามารถสรุปข้อมูล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดปฏิสัมพันธ์อันดี นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงาน และแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างหลากหลายทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา นักเรียนมีความชื่นชมและเต็มใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ร่วมกับการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย 1) ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติ เกิดความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ 3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้สาระและแจกแจงข้อมูล ขั้นที่ 3 ขั้นสังเคราะห์ ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปสาระ 4) ผลที่นักเรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ตามรูปแบบ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่าความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการใช้รูปแบบการสอนสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ก่อนที่จะนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบให้เข้าใจอย่างถ่องแท้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูผู้สอนต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองและให้ความร่วมมือในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งครูผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมของการจัดกิจกรรมทุกขั้นตอน เพราะรูปแบบการสอนในแต่ละขั้นประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายต้องใช้เวลาานกว่าที่กำหนดไว้ ดังนั้น ครูผู้สอนควรยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

2. ครูผู้สอนต้องมีจิตเป็นผู้ให้ที่ดีกับนักเรียน ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนตลอดเวลา

3. ครูผู้สอนควรเปิดใจกว้างให้โอกาสแก่นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ในเรื่องที่วิเคราะห์ ไม่ควรปิดกั้นความคิดเห็นของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

4. ขนาดของนักเรียนในกลุ่มควรอยู่ระหว่าง 4-6 คน โดยต้องทำการละนักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน และมีการหมุนเวียนสมาชิกในกลุ่มเพราะจะทำให้ให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย ถึงการนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับประชากรในระดับชั้นอื่น ๆ

2. ควรทำวิจัย เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

3. ควรมีการศึกษาวิจัย ถึงการนำรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ เช่น วิชาสังคม วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์.** ม.ป.ท. : ม.ป.พ. , ม.ป.ป.

กรมวิชาการ. (2546). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พิมพ์ครั้งที่3** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

วัชรวิ บูรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ. (2550) . **การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ด้านหลักสูตรและการสอน.**

กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วีณา วิสเพ็ญ.(2535). **เอกสารประกอบการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2**

มหาสารคาม ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2550). **“การอ่านกับการพัฒนาความคิด”.** ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ

อ่านภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง) หน่วยที่ 1. นนทบุรี. สาขาวิชาศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ/สกุล	นายอานันท์ สุจริตกุล
วัน/เดือน/ปี เกิด	วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2503
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 182/96 หมู่ 5 ตำบล โสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี แพทย์แผนไทยบัณฑิต (พท.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2548	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี วิชาเอก วิทยาศาสตร์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2530-2537	ครูโรงเรียนราชินีบน เขตดุสิต กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2537-ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร